

Historiebruk och narrativ i Nordiska motståndsrörelsens historieskrivning
2013–2017

Anna Silén, 37118

Avhandling pro gradu

Nordisk historia

Handledare: Johanna Ilmakunnas &

Johanna Wassholm

Fakulteten för humaniora,

psykologi och teologi

Åbo Akademi

2021

ÅBO AKADEMI – FAKULTETEN FÖR HUMANIORA, PSYKOLOGI OCH TEOLOGI

Abstrakt för avhandling pro gradu

Ämne: Nordisk historia	
Författare: Anna Silén	
Arbetets titel: Historiebruk och narrativ i Nordiska motståndsrörelsens historieskrivning 2013–2017	
Handledare: Johanna Ilmakunnas	Handledare: Johanna Wassholm
<p>Nordiska motståndsrörelsen (NMR) är en nationalsocialistisk gruppering, aktiv i de nordiska länderna. I denna avhandling har den svenska och den finska grenen studerats.</p> <p>Som material för avhandlingen har artiklarna med historiskt tema som publicerats mellan åren 2013 och 2017 på rörelsens svenska webbtidning <i>Nordfront</i> och den finska motsvarigheten <i>Kansallinen Vastarinta</i> använts.</p> <p>Fokus har legat vid att studera hur och varför NMR skriver historia, samt vilka frågor som är centrala i rörelsens historieskrivning. Därtill har studerats på vilket sätt rörelsen försöker förändra de narrativ den professionella historieforskningen presenterat, samt hur rörelsen använder och förhåller sig till källor i sin historieskrivning. Slutligen har jag visat vilka olika typer av historiebruk som kan identifieras i materialet – utgående från historiker Klas-Göran Karlssons modell över historiebruk. I avhandlingen har kvalitativ metod tillämpats.</p> <p>Undersökningen har visat hur tron på konspirationsteorin om den judiska makten i världen ligger som grund för en stor del av NMR:s historieskrivning. Förintelseförnekelsen är ett konkret exempel på hur rörelsen reagerar på den uppfattade judiska makten över historieforskningen. NMR visar även ett starkt motstånd mot USA och de allierade under andra världskriget, och hur dessa påverkat historiens gång och historieskrivningen efter andra världskrigets slut. Detta i sin tur influerar mycket av rörelsens historieskrivning – vilket jag sammanfattat i och förklarat utgående från begreppet antiamerikanism.</p> <p>NMR försöker ändra narrativen och skrifta fokus från de perspektiv den professionella historieforskningen presenterar gällande många olika historiska teman, av vilka några diskuterats närmare, däribland Nordisk historia och kristendomen samt vita människors historia och Sydafrikas utveckling. Därtill diskuteras rörelsens paradoxala förhållande till och användning av källor som underlag för sin historieskrivning, och analysen visar hur ologisk användningen av källor är i NMR:s material.</p> <p>I NMR:s historieskrivning har ideologiskt, moraliskt, existentiellt och politisk-pedagogiskt historiebruk kunnat identifieras och exemplifieras. Därtill har frågan om icke-bruk och missbruk av historia diskuterats, eftersom flera aspekter i NMR:s historieskrivning kan klassas som historiemißbruk.</p> <p>Sammanfattningsvis har undersökningen visat hur NMR försöker skapa misstänksamhet mot historievetenskapens slutsatser genom sin egen historieskrivning. Vidare visar undersökningen hur rörelsen försöker förändra narrativ för att rentvå nationalsocialismens rykte och för att lyfta fram vita människors och nordiska människors historia i mer positiva ordalag än vad NMR uppfattar att historieforskningen över lag erbjuder.</p>	
Nyckelord: nationalsocialism, neonazism, nynazism, konspirationsteori, förintelseförnekelse, antiamerikanism, Tredje riket, <i>Nordfront</i> , <i>Kansallinen Vastarinta</i>	
Datum: 10.5.2021	Sidantal: 86

Innehåll

1 Inledning.....	1
Syfte och frågeställning.....	2
Källor, avgränsning och metod.....	3
Forskningsläge.....	5
Historiebruk	8
2 Nordiska motståndsrörelsen i Sverige och Finland.....	11
Ideologin hos den radikala högern – typiska drag	12
Nordiska motståndsrörelsens beskrivning av sin ideologi nationalsocialismen	13
Nordiska motståndsrörelsens politiska position.....	14
3 Innehållet i och bakgrunden till NMR:s historieskrivning	17
NMR:s syn på det judiska inflytandet i världen och på historieskrivningen	19
Förintelseförnekelsen	25
Rörelsens antiamerikanism.....	33
4 NMR:s vilja att ändra narrativ och skifta fokus i historieskrivningen	39
Rörelsens syn på ”nedtystad historia” och paradoxen i användningen av källor.....	39
Förhållandet till den nordiska historien och kristendomen.....	47
NMR och historieskrivningen kring den vita människan: exemplet Sydafrika.....	53
5 Olika typer av historiebruk i NMR:s material.....	61
Det ideologiska historiebruket.....	63
Det moraliska historiebruket	69
Det existentiella historiebruket	71
Historiebruk genom symboler: Tyrrunan.....	72
Martyrer som en del av historiebruket	72
Det politisk-pedagogiska historiebruket.....	75
Historiebruk, icke-bruk eller missbruk av historia?	79
6 Avslutning.....	82
Källor och litteratur	88
Elektroniska källor	88
Forskningslitteratur	88
Mediainlägg.....	91

1 Inledning

Historien lever överallt omkring oss: i form av till exempel minnesmärken och -dagar, museer, inom konsten, i spel och i politisk retorik.¹ Alla dessa sätt genom vilka man lyfter fram historien och påminner oss om den, kan ses som delar av *historiekulturen*. Historiekulturen har under de senaste årtiondena fått mycket mer innehåll och bredd då man börjat lyfta fram till exempel sådana gruppers historia som tidigare inte haft en plats i historieskrivningen.²

Historia kan användas på många olika sätt och för många olika syften. Erkki Tuomioja, docent i politisk historia och tidigare minister, reflekterar kring bruket och missbruket av historia i förorden till boken *Historian käyttö ja väärinkäyttö* (2016), där han påpekar att vi idag lever i en värld där kunskapen kring historia och vårt ursprung blir allt mindre hos människor. Denna okunskap menar Tuomioja att försvårar möjligheterna att blicka framåt och ökar det kortsiktiga tänkandet. Huruvida påståendet om att de som inte känner sin historia kommer att upprepa den är sant eller ej, tar Tuomioja inte ställning till, men han framhåller att bristen på kunskap gör människan till en fånge av historien och till ett lätt offer för politiska agendor som backas upp genom ett missbruk av historia.³

Nordiska motståndsrörelsen (NMR) är en nationalsocialistisk gruppering som finns i alla de nordiska länderna. Rörelsen är öppen med sin ideologiska bakgrund och sitt missnöje beträffande hur samhällena är uppbyggda och hurdan politik det förs i Norden och västvärlden över lag. NMR är kritiskt inställd till bland annat media, politiker och "officiell historieskrivning". Detta är en av orsakerna till att rörelsen upprätthåller sina egna hemsidor genom vilka man informerar sina läsare om sådant som man inom rörelsen anser att tystas ner och göms undan från befolkningen.

Förutom nyheter och kommentarer till dagsaktuella händelser, är historia ett viktigt tema på NMR:s hemsidor. Rörelsen uppfattar att historien, så som den presenteras exempelvis i skolor, inte stämmer överens med hur historien egentligen sett ut. Eftersom rörelsen är nationalsocialistisk, är några av de viktigaste områdena av historien andra världskriget, Tyskland och Hitler. Det ligger i

---

¹ Jukka Rantala & Sirkka Ahonen, *Ajan merkit: historian käyttö ja opetus* (Helsingfors: Gaudeamus, 2015), 15.

² Rantala & Ahonen, *Ajan merkit*, 16.

³ Erkki Tuomioja, "Esipuhe". Antti Blåfield (toim.), *Historian käyttö ja väärinkäyttö* (Helsingfors: Kustannusosakeyhtiö Siltala, 2016), 6.

NMR:s intresse att korrigera historieskrivningen kring sådant man anser vara lögner eller felaktigheter, men också att påminna sina läsare om historien och dess betydelse. Historia är väldigt nostalgiskt och viktigt för NMR, och en del av historiebruket går ut på att idealisera forna tider och det ursprungliga Norden.

I denna avhandling undersöker jag NMR:s historieskrivning och rörelsens historiebruk närmare. Rörelsens historiska artiklar sätts under mikroskop och några teman som förekommer ofta och kan förklara rörelsens historieskrivning diskuteras. En kortare analys av rörelsens användning av och förhållande till källor för sina historiska artiklar genomförs. Därtill presenteras vissa historiska frågor som NMR försöker förändra narrativen kring, då rörelsen anser att historieskrivning kring dem är felaktig.

Källmaterialet, som finns på NMR:s svensk- och finskspråkiga hemsidor, medför vissa utmaningar för forskaren. För det första är det samtida och finns på nätet – och är därför känsligare och mer föränderligt än ett äldre källmaterial skulle vara. På grund av rörelsens ideologiska bakgrund innehåller källmaterialet mycket rasism, hat mot olika individer, konspirationsteorier, fördomar och sarkastiskt eller nedvärderande språkbruk. Som skribent har jag strävat efter att göra det så tydligt som möjligt när jag beskriver NMR:s texter och när jag redogör för mina egna tolkningar. I vissa fall har det dock varit utmanande att vara tydlig i analysen, och jag vill härmed klargöra att de rasistiska, konspiratoriska eller hatiska åsikter som behandlas i avhandlingen inte är mina egna utan sådant som förekommer på NMR:s hemsidor.

Syfte och frågeställning

Hos en nationalsocialistisk rörelse som NMR tänker jag mig att den ideologiska bakgrunden styr historieskrivningen, men av intresse för mig är vad rörelsen mer konkret utgår från och *varför* NMR är så intresserad av att skriva historia. Min hypotes är att historieskrivningen kring andra världskriget och den nationalsocialistiska ideologin enligt NMR är förvriden, eftersom rörelsen skulle vinna på att den egna ideologin inte uppfattades så negativt av allmänheten. Att värva nya medlemmar och sprida sig i Norden är svårt för NMR så länge rörelsens ideologi inte tilltalar människor.

I denna avhandling undersöker jag historieskrivningen hos Nordiska motståndsrörelsen under åren 2013–2017. Detta gör jag genom att studera NMR:s webbtidning *Nordfront* och den finskspråkiga

motsvarigheten *Kansallinen Vastarinta*. Syftet med avhandlingen är att skapa en uppfattning om hur och varför NMR skriver historia, samt hur rörelsen brukar historia. För att förstå NMR:s historiebuk måste rörelsens syn på historieskrivning och -forskning i allmänhet förklaras. Avhandlingen syftar till att öka förståelsen för mekanismerna bakom NMR:s historiebuk, eftersom hur rörelsen brukar historia påverkar dess anhängare och webbtidningarnas läsare.

Avhandlingen är indelad i tre större delar, vilka styrs av en ledande frågeställning:

1. Hur och varför skriver NMR historia: vilka frågor är centrala för rörelsens historieskrivning och i vad grundar sig rörelsens vilja att skriva historia?
2. På vilket sätt försöker NMR förändra narrativ och skifta fokus från den professionella historieskrivningens slutsatser? På vilket sätt används källor i rörelsens historieskrivning?
3. Vilka olika typer av historiebuk kan identifieras i NMR:s material?

Källor, avgränsning och metod

Källorna jag använder mig av är dels den svenskspråkiga webbtidningen *Nordfront* (www.nordfront.se), dels den finskspråkiga motsvarigheten *Kansallinen Vastarinta*⁴ på adressen www.vastarinta.com. Båda webbsidorna upprätthålls av medlemmar i Nordiska motståndsrörelsen. Webbsidorna är inte direkta kopior av varandra utan två olika webbtidningar/nätsidor som delvis delar varandras material i form av översättningar av artiklar. Jag har valt att studera artiklar som redaktörerna bakom webbsidorna själva kategoriserat under rubriken "Historia". Sammanlagt handlar det om 498 artiklar under en fem år lång period.

Antal artiklar på svenska: 394

Antal artiklar på finska: 104

Det ursprungliga syftet var att dels studera historiebuket hos Nordiska motståndsrörelsens svenska och finska falanger, dels att se på vilka typer historiska teman rörelsen intresserar sig för. Eftersom jag även intresserade mig för huruvida flyktingkrisen 2015 på något sätt återspeglas i artiklarna som

---

⁴ I avhandlingen används namnet *Vastarinta* om den finskspråkiga webbsidan.

behandlar historiska frågor, samt huruvida Finlands historia lyfts fram i materialet exempelvis med tanke på landets 100-årsjubileum, valde jag att koncentrera mig på de artiklar som publicerats från början av året 2013 till slutet av året 2017. Ett problem uppstod dock med denna avgränsning: materialet på internet är levande. Detta innebär att artiklar återpubliceras och byter därmed plats på hemsidorna, vilket resulterar i att jag inte kommer åt dessa artiklar ifall jag inte läser alla artiklar publicerade även efter år 2017. Tanken att kunna skapa en uppfattning om NMR:s historiebruk och de mest populära teman som skrivits om under vissa specifika år, gick inte att förverkliga helt enligt planen eftersom alla artiklar som publicerats under dessa år inte finns kvar. Detta problem kunde ha lösts genom att använda Wayback machine – vilket jag insåg för sent i processen. Det stora antalet artiklar gör det dock möjligt att genomföra analysen och att söka svar på forskningsfrågorna. Analysen baserar sig därmed i ett sampel som omfattar de artiklar som inte återpublicerats efter att de ursprungligen skrevs under den i fråga varande perioden.

En annan aspekt värd att hålla i minnet beträffande materialet, är att huruvida artiklarnas innehåll kan ses som historia eller ej, inte egentligen spelar någon roll. Redaktionerna för NMR:s hemsidor har gjort bedömningen och det är på basen av den bedömningen analysen görs. Givetvis finns en risk att någon artikel hamnat under fel rubrik – men även det är en risk man får ta med ett material som detta.

Materialet med historisk koppling på *Nordfront* är väldigt gediget och redaktionen har varit så aktiv i sitt arbete att det publicerats artiklar kring olika historiska teman flera gånger i veckan – ibland till och med flera gånger om dagen. Materialet på *Vastarinta* är betydligt mer begränsat, men så innehåller sidan också över lag mindre material och har i maj 2020 helt upphört att uppdateras. En stor del av artiklarna, speciellt på den svenska sidan *Nordfront*, saknar namn på skribenten som ligger bakom texterna. I de fall då inget namn på skribenten uppges, har kontaktuppgifterna för *Nordfronts* redaktion bifogats där annars artikelskribentens namn skulle stå. På finska *Vastarinta* är det vanligare än på *Nordfront* att artikelskribenten uppgett någon form av pseudonym eller signatur. Skribenternas namn eller signatur uppges i fotnoterna i de fall de finns att tillgå. Artiklar som saknar skribent är alltså utgivna i redaktionernas namn.

Vid genomgången av källmaterialet använde jag mig av en kvantitativ metod. Jag intresserade mig för både innehållet i artiklarna och för hur vanligt förekommande olika teman är i NMR:s historieskrivning. Jag arbetade med att kategorisera materialet och ge varje artikel några

beskrivande ämnesord, för att på så sätt kunna bilda mig en uppfattning om hur frekvent vissa frågor behandlas. I själva avhandlingen använder jag mig av kvalitativ metod: jag koncentrerar mig på innehållet och argumentationen kring vissa ämnen som jag upptäckt att upprepade gånger behandlas i källmaterialet och som jag dessutom uppfattar att på olika sätt kan illustrera eller förklara NMR:s historieskrivning.

Forskningsläge

Historiker Heléne Lööw är antagligen det främsta namnet då det gäller forskning kring nazismen i Sverige. Hon har bland annat utkommit med två mycket omfattande verk: *Nazismen i Sverige 1924–1979. Pionjäreerna, partierna, propagandan* (Ordfront förlag, 2004) samt *Nazismen i Sverige 1980–1997. Den rasistiska undergroundrörelsen: musiken, myterna, riterna*. (Ordfront förlag, 1998). Eftersom Svenska motståndsrörelsen grundades år 1998, tas rörelsen givetvis inte upp i dessa verk. Lööw diskuterar dock historierevisionismen hos nationalsocialister, och lyfter i det sammanhanget upp fenomenet förintelseförnekelse. Lööw skriver att förintelseförnekarna ”utgör en speciell gren av den antisemitiska efterkrigsagitationen”.⁵ Förnekarna av förintelsen har enligt Lööw vetenskapliga ambitioner, och försöker genom egen forskning lyfta fram ”undantryckta fakta”. Det centrala i förnekelsen är *antalet* förintade judar – sex miljoner – som förnekarna försöker motbevisa för att på så sätt få flera människor att tvivla på huruvida någon förintelse över huvud taget genomfördes. Ett av målen är att få ansedda historiker att ”säga sanningen som de inte vågat säga på grund av ’judarnas makt’”, eftersom man tänker sig att människor världen över då kommer att ändra uppfattning kring judarna och börja se på dem ur samma synvinkel som förintelseförnekarna. Enligt Lööw tenderar förnekarna, för att deras argument ska få vetenskaplig legitimitet, framhålla att de tillhör en historisk skola som har en annorlunda uppfattning om vad som hände under andra världskriget; en uppfattning som skiljer sig från den allmänt rådande. Förintelseförnekarna kallar sig historierevisionister, och dem som inte förnekar förintelsen för ”förintelsemytologerna” eller ”förintelseanhängarna”, skriver Lööw.⁶ Syftet med förnekelsen eller nedtonandet av förintelsen är

---

⁵ Heléne Lööw, *Nazismen i Sverige 1980–1997* (Stockholm: Ordfront förlag, 1998), 320.

⁶ Lööw, *Nazismen i Sverige 1980–1997*, 321.

att skapa ett tvivel kring den historiska verkligheten hos befolkningen, för att nationalsocialismen på så sätt ska kunna breda ut sig och för att det ska vara möjligt att beundra Hitler öppet.⁷

År 2015 utkom Lööw med boken *Nazismen i Sverige 2000–2014* (Ordfront förlag). I detta verk tas Svenska motståndsrörelsen upp och Lööw diskuterar bland annat hurdana högtider och ritualer extremhögern haft i början av 2000-talet. Lööw skriver: "En central del av de rasideologiska gruppernas föreställningsvärld utgörs av en välutvecklad hjälte- och martyrkult innefattande såväl historiska gestalter och ledare för 1930-talets nationalsocialistiska organisationer som dödade och fängslade medlemmar av nutida grupper."⁸ Mycket av Lööws forskning kring till exempel förintelseförnekelsens mekanismer och martyrkulturen inom nationalsocialismen har hjälpt mig i min analys av källmaterialet för avhandlingen genom att öka förståelsen för vad dessa fenomen bottnar i.

Lööw har även studerat Nordiska motståndsrörelsen och mer specifikt rörelsens antisemitism i en studie med rubriken "Från den 'sionistiska ockupationsregimen' till 'judisk makt' – antisemitismen inom Nordiska motståndsrörelsen" (*Socialvetenskaplig tidskrift*, 2019:3–4). I studien görs en jämförelse av hur den antisemitiska retoriken inom NMR såg ut i början av 1990-talet och idag. Lööw konstaterar hur antisemitismen utgör ett fundament för den nationalsocialistiska ideologin och hur nationalsocialismen har gjort sig allt mer synlig under det senaste decenniet – mycket tack vare sociala medier. Enligt Lööw har NMR hämtat inspiration från de mellankrigstida nordiska nationalsocialisterna, och strävar till att grunda en nordisk, nationalsocialistisk statsfederation. Vidare påpekar Lööw att föreställningen om en "särskild nordiskhet" utgör en annan central aspekt i NMR:s ideologi, vid sidan av antisemitismen.⁹

I Finland skriver Dan Koivulaakso, Mikael Brunila och Li Andersson i sin bok *Äärioikeisto Suomessa* (2012) om fascism, nynazism och högerpopulism. Författarna går även kortfattat igenom bakgrunden till och verksamheten hos Nordiska motståndsrörelsen och Finska motståndsrörelsen (Suomen Vastarintaliike). Dock ligger fokus i boken på partiet Sannfinländarna och dess utveckling.

---

⁷ Lööw, *Nazismen i Sverige 1980–1997*, 322.

⁸ Heléne Lööw, *Nazismen i Sverige 2000–2014* (Stockholm: Ordfront förlag, 2015), kapitlet "Högtider och ritualer in i 2000-talet".

⁹ Heléne Lööw, "Från den 'sionistiska ockupationsregimen' till 'judisk makt' – antisemitismen inom Nordiska motståndsrörelsen", *Socialvetenskaplig tidskrift* (2019:3–4), 224–227.

Beträffande Koivulaakso, Brunilas och Anderssons bok, måste det tas i beaktande att författarna kommer från politiska positioner som är totalt motsatta till dem om vilka de skrivit: både Dan Koivulaakso och Li Andersson är aktiva politiker inom Vänsterförbundet.¹⁰

Ann-Cathrine Jungar är docent i statsvetenskap och har forskat kring bland annat högerpopulism i Norden. År 2017 har hon utkommit med verket *Populism i Norden – Från marginalen mot den politiska mittfåran*. Jungar diskuterar de högerpopulistiska partiernas kopplingar till högerextrema rörelser. Högerextremism definierar Jungar som idéer som uttrycks i formen av nationalsocialism, ultranationalism och fascism, och som förespråkar auktoritära, antidemokratiska styren. Därtill menar Jungar att tankar kring rasierarkier, blodsband och våldsbejakande metoder är centrala för högerextrema rörelser. Högerextremismen omfattar även idén om att stater ska vara rasmässigt homogena och att invandrare ska utvisas eftersom en assimilering ses som både omöjlig och oönskad.¹¹ Jungar berör även Finska motståndsrörelsen (Suomen vastarintaliike), och konstaterar att det handlar om en nynazistisk organisation som utgår från ”extrem nationalism och extrema politiska metoder”. För rörelsen är det viktigt att värna om finländsk kultur och traditioner. Jungar konstaterar att rörelsen ingår i NMR och att samarbete mellan framför allt den finska och svenska motståndsrörelsen förekommer. Den Finska motståndsrörelsen har deltagit i många våldsamma upplopp som involverat både fysisk och verbal misshandel, skriver Jungar.¹²

Historikern Maria Karlsson har i sin doktorsavhandling *Cultures of denial: Comparing Holocaust and Armenian Genocide Denial* (2015) vid Lunds universitet, studerat förnekelsen av folkmord som fenomen. Karlsson skriver bland annat kring förnekarnas argumentation och hur argumenten har samma slags uppbyggnad oberoende av vilket folkmord som studeras. Vad som sägs inom de förnekande kretsarna kan variera över tid och rum, men *hur* argumenten framförs följer strikta mönster, menar Karlsson.¹³ Karlssons avhandling har även den gett ökad förståelse för förnekelsens mekanismer.

---

¹⁰ Dan Koivulaakso & Mikael Brunila & Li Andersson, *Ääriöikeisto Suomessa* (Helsingfors: Into Kustannus oy, 2012), författarpresentationer.

¹¹ Ann-Cathrine Jungar, *Populism i Norden – Från marginalen mot den politiska mittfåran* (Tankesmedjan Agenda, 2017), 48–49.

¹² Jungar, *Populism i Norden*, 68–69.

¹³ Maria Karlsson, *Cultures of denial: Comparing Holocaust and Armenian Genocide Denial* (Lund: Media-Tryck, 2015), 9–11.

Historiebruk

Avhandlingens fokus ligger på hur NMR skriver och använder historia i sitt material. Rörelsens historiebruk är alltså av intresse, och i detta kapitel definierar jag historiebruket och dess olika delar samt hur jag använder begreppet i min avhandling.

Peter Aronsson, historiker och rektor för Linnéuniversitetet, definierar i *Historiebruk – att använda det förflutna* (2004) ordet historiekultur som alla de artefakter, ritualer, källor och sedvänjor med referenser till förfluten tid som ger oss möjligheten att koppla förfluten tid med nutid och framtid. Aronsson menar att historiebruk handlar om sådana processer där delar av historiekulturen görs verksam ”för att forma bestämda meningsskapande och handlingsorienterade helheter”.¹⁴ Historiemedvetande innebär enligt Aronsson ”de uppfattningar av sambandet mellan dåtid, nutid, och framtid som styr, etableras och reproduceras i historiebruket”. Vissa delar av historiekulturen aktiveras genom ett historiebruk och formar på så sätt historiemedvetandet. Aronsson påpekar även hur berättelser från och kunskap om historien, ger möjligheter till att skapa vissa föreställningar om framtiden.¹⁵ Den historiska tolkningen är central i bruket av historia: ”All historia, icke-vetenskaplig såväl som vetenskaplig, är ett resultat av en urvalsprocess och ett anlagt perspektiv på den historiska tolkningen”.¹⁶

Ett klassiskt verk inom historiebruk är historiker Klas-Göran Karlssons *Historia som vapen – Historiebruk och Sovjetunionens upplösning* (1999) i vilken Karlsson studerar historiebruket i Sovjet och gör upp en modell för olika typer av historiebruk. För avhandlingens del står Karlssons modell i centrum. Klas-Göran Karlsson är professor i historia vid Lunds universitet, och delar i sitt verk *Historia som vapen* in historiebruket i fem delar: det vetenskapliga historiebruket, det existentiella, det moraliska, det ideologiska och ett icke-bruk.¹⁷ I ett senare verk, *Historien är närvarande – Historiedidaktik som teori och tillämpning* (2014), har Karlsson lagt till en sjätte typ av historiebruk: det politisk-pedagogiska.¹⁸ Olika behov av historia och typer av historiebruk dominerar hos olika grupper i ett land beroende på hur den rådande samhällsstrukturen och -utvecklingen ser ut,

---

¹⁴ Peter Aronsson, *Historiebruk – att använda det förflutna* (Malmö: Studentlitteratur, 2004), 17.

¹⁵ Aronsson, ”Historiekultur, politik och historievetenskap i Norden”, *Historisk tidskrift* (2002:2), 189.

¹⁶ Klas-Göran Karlsson, *Historia som vapen – Historiebruk och Sovjetunionens upplösning* (Stockholm: Bokförlaget Natur och Kultur, 1999), 58.

¹⁷ Karlsson, *Historia som vapen*, 57.

¹⁸ Klas-Göran Karlsson & Ulf Zander, *Historien är närvarande – Historiedidaktik som teori och tillämpning* (Lund: Studentlitteratur, 2014), 72.

konstaterar Karlsson. Historia kan även brukas i ett samhälle på flera olika sätt under samma tid; de sex olika typerna av historiebruk som Karlsson beskriver, kan överlappa eller gå in i varandra.¹⁹

I denna avhandling kommer ideologiskt, existentiellt, moraliskt och politisk-pedagogiskt historiebruk användas. Därtill berörs även kategorin icke-bruk av historia. Det vetenskapliga historiebuket faller utanför analysen, eftersom det enligt Karlssons definition fodrar professionell kunskap av sina utövare, vilket inte gäller de andra typerna av historiebruk. Det vetenskapliga bruket skiljer sig från de övriga även så till vida att det är mer riktat inåt mot det vetenskapliga samfundet, medan de andra riktar sig utåt mot samhället i stort. Det vetenskapliga historiebuket skiljer sig från exempelvis det ideologiska, i och med att man är mån om att kontrollera sina källor och om graden av empirisk "sanning". Detta är inte centralt för ideologiskt historiebruk, där det viktigaste är huruvida man lyckas vara övertygande.²⁰

Icke-bruk kan även kallas missbruk av historia, och Karlsson diskuterar var gränsen mellan historiebruk och missbruk av historia går. Karlsson lyfter fram Niels Kayser Nielsen, som kopplar ihop missbruk av historia med flera olika företeelser. Till dessa hör:

1. Rena felaktigheter som kan ha med till exempel årtalsangivelser att göra.
2. Politiskt motiverade justeringar av "sanningen" eller direkta och bedrägliga förfalskningar och lögner som på något sätt kan gynna historiemissbrukaren.
3. En "hegemonisk historieförskjutning", i vilken också kan ingå att sanningsvittnen röjs ur vägen av en statsmakt som månar om att den egna historien förblir oemotsagd.²¹

Karlsson påpekar dock, att man även kan betrakta frågan missbruk av historia ur synvinkeln att vetenskapligt historiebruk är det enda bruket av historia som utövas av yrkeshistoriker och som måste uppfylla professionella krav. Ur denna synvinkel kan alla andra typer av historiebruk ses som missbruk av historia. Karlsson konstaterar slutligen att någon entydig gräns mellan historiebruk och historiemissbruk inte är lätt att fastställa, då varje enskilt fall beror på vems perspektiv man utgår från.²² I avhandlingen utgår jag från ett perspektiv där missbruk av historia inte omfattar allt utanför

---

¹⁹ Karlsson, *Historia som vapen*, 57–60.

²⁰ Karlsson, *Historien är närvarande*, 78–79.

²¹ Karlsson, *Historien är närvarande*, 79.

²² Karlsson, *Historien är närvarande*, 79–80.

den professionella historieforskningen. Missbruk diskuteras i samband med och i förhållande till icke-bruk, då jag uppfattar det som att de delvis tangerar eller går in i varandra.

2 Nordiska motståndsrörelsen i Sverige och Finland

En nära kontakt mellan den radikala högern i Finland och Sverige har varit ett faktum åtminstone sedan 1990-talet. I Sverige har högerextrema krafter varit verksamma sedan 1980-talet, och den Svenska motståndsrörelsen grundades år 1998. Den finska motsvarigheten, Finlands motståndsrörelse (Suomen Vastarintaliike), grundades i december 2008 av Henrik Holappa som en systerorganisation till den svenska. Dan Koivulaakso, Mikael Brunila och Li Andersson menar att de finska högerextremisterna har tagit modell av de svenska invandringsfientliga rörelserna, då enbart en "invandringskritisk" hållning eller verksamheten inom Sannfinländarna inte räckt till för dem. Den finska motståndsrörelsens verksamhet var i början relativt anspråkslös och blev först känd som en organisation som genom att sprida klistermärken och planscher varnade för mångkulturalismens faror.²³

I juni 2016 underställdes dessa två rörelser NMR som sina egna, separata grenar av organisationen. Enligt ett uttalande av NMR:s ledare Simon Lindberg från 6 juni 2016, görs till exempel uttalanden av medlemmar i Finland inte i Nordiska motståndsrörelsens namn, utan i namnet av den finska grenen av rörelsen.²⁴

I slutet på september 2018 upplevde den finska grenen av NMR ett bakslag, då hovrätten i Åbo gjorde rörelsens verksamhet i Finland olaglig. Enligt YLE ska hovrätten ha motiverat beslutet med att man inom rörelsen överskridit gränserna för yttrandefriheten, att man spridit hatpropaganda, att rörelsen inte sett alla människor som likvärdiga, att rasläran spelat en central roll inom rörelsen och att man inte fördömt sådant våld som utförts för att försvara rörelsens värderingar.²⁵ I september 2020 gav Högsta domstolen sin dom, som följde både tingsrättens och hovrättens linje: Nordiska motståndsrörelsen förbjöds i Finland.²⁶

---

²³ Dan Koivulaakso & Mikael Brunila & Li Andersson, *Äärioikeisto Suomessa*, 176–185.

²⁴ Simon Lindberg, "Svenska motståndsrörelsen är död – Länge leve Nordiska motståndsrörelsen!", *Nordfront*, 6.6.2016, <https://www.nordfront.se/svenska-motstandsrörelsen-ar-dod-lange-leve-nordiska-motstandsrörelsen.smr> (hämtad: 17.9.2019).

²⁵ "Hovioikeus lakkauttaa uusnatsistisen Pohjoismaisen Vastarintaliikkeen – yleinen etu vaatii toiminnan kieltämistä", *YLE*, 28.9.2018, <https://yle.fi/uutiset/3-10428598> (hämtad: 20.9.2019).

²⁶ Eva Brunell & Milli Hellström & Markus Ekholm, "Nordiska motståndsrörelsen förbjöds i Finland – 'Inte alls säkert att situationen blir bättre' säger expert", *YLE*, 22.9.2020, <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/09/22/nordiska-motstandsrörelsen-forbjuds-i-finland-inte-alls-sakert-att-situationen> (hämtad: 24.9.2020).

Ideologin hos den radikala högern – typiska drag

Historikern Jouko Jokisalo har i sin forskning fokuserat på fascism och rasism. I *Euroopan radikaali oikeisto* (2016) går han igenom radikalhögerens och de högerpopulistiska partiernas bakgrund, utveckling och spridning i Europa från mellankrigstiden till våra dagar. Jokisalo presenterar sin syn på vad som är typiska drag för extremhögerens ideologi genom åtta punkter. Till dessa typiska drag hör enligt Jokisalo: ultranationalism (vanligen med en antidemokratisk tendens), en fientlig inställning till Europeiska unionen samt globaliseringen, en negativ inställning till mångkulturalism och immigration, rasism riktad främst mot muslimer, antikommunism, en fientlig inställning till sexuella minoriteter, kvinnohat och slutligen antidemokratiska åsikter.²⁷

Sociologen Jens Rydgren diskuterar partier som kan kategoriseras som radikalt högerpopulistiska i boken *Från Le Pen till Pim Fortuyn: Populism och parlamentarisk högerextremism i dagens Europa* (2004). Rydgren understryker att dessa partier vanligen står högerut på den politiska skalan i fråga om sociokulturella politiska frågor. Inställningen till medborgarskap och invandring är återhållsam, medan synen på lagstiftningen och ordningen i samhället är synnerligen konservativ och i vissa fall till och med auktoritär. Feminismen anses vanligen förkastlig och de traditionella könsrollerna framhävs. Gällande ekonomiska frågor är linjen dock inte lika tydligt höger: Rydgren menar att de extrema högerpopulisternas syn på ekonomi skiftat över tid och sedan 1990-talet gått mer i samma spår som den politiska centern, då man i allt högre grad försvarat välfärdsstaten. De ekonomiska problemen välfärdsstaten tampats med har dessa partier vanligen förklarat genom att peka på de kostnader invandringen medför. Rydgren påpekar att partier som kategoriseras som extremhöger traditionellt sett fokuserar mer på att lyfta fram värderingar istället för materiella ting. Flera av de högerpopulistiska partierna har uppstått i utomparlamentariska högerextrema rörelser som de fortsättningsvis har olika typer av kommunikation och kontakt med, skriver Rydgren.²⁸

Den extrema högern motsätter sig det demokratiska systemet (främst den representativa demokratin) och demokratiska värden, men stöder den "naturliga ordningen". Denna goda,

---

²⁷ Jouko Jokisalo, *Euroopan radikaali oikeisto* (Helsingfors: Into Kustannus oy, 2016), 7–8.

²⁸ Jens Rydgren & Anders Widfeldt, *Från Le Pen till Pim Fortuyn: Populism och parlamentarisk högerextremism i dagens Europa* (Stockholm: Liber, 2004), 26–27.

naturliga ordning utgörs av till exempel familjen och nationen, men den anses hotas av till exempel feminism, homosexualitet, invandring och etnisk blandning.²⁹

Nordiska motståndsrörelsens beskrivning av sin ideologi nationalsocialismen

Några av medlemmarna i NMR diskuterar sin ideologi i rörelsens podcast *Nordic Frontier* (9 oktober 2018), och intervjuar rörelsens ledare Simon Lindberg. Lindberg beskriver nationalsocialismen som en "biologisk världsåskådning" som lättast kan sammanfattas som "natures laws adopted to the nordic mankind". Nationalsocialismen är en revolutionär ideologi som vill göra sig av med dagens liberala demokrati och bygga upp samhället enligt sina egna värderingar. Ideologin är en komplett världsåskådning som ger svar på alla frågor - även de andliga, säger Lindberg och konstaterar att "national socialism is the natural view of things - if it isn't natural it isn't national socialist".³⁰

Att leva naturlig betyder enligt Lindberg inte att man måste leva enkelt, att man inte kan utvecklas eller leva i ett modernt samhälle. Naturen ger nämligen människan möjligheten att forska och på så sätt utvecklas. Den nationalsocialism NMR utgår från är anpassad till dagens moderniteter, och att använda naturen till sin fördel beskriver Lindberg som "very arian".³¹

Ordet nationalsocialism består av två delar: den första delen "national" eller "nationell" med vilket man avser att den egna rasen kommer före allt annat. Den egna rasens överlevnad och det egna folkets frihet är viktigare än någonting annat, menar Lindberg. Den andra delen av ordet, "social", har att göra med så kallad "folkgemenskap". Detta innebär att man erkänner, accepterar och respekterar att människor är olika, om det så handlar om kön, yrke eller ålder. Man vill trots att man ser dessa skillnader mellan människor ändå bygga en gemenskap där män och kvinnor kompletterar varandra. Lindberg menar att dagens samhälle lär oss att det inte finns skillnader mellan män och kvinnor, vilket trycker ner båda könen. Feminismen är på så sätt mot kvinnorna, inte för dem. Olikheter ska man vara stolt över - olika typer av människor med olika egenskaper behövs för att ett så bra samhälle som möjligt ska kunna utvecklas.

---

²⁹ Rydgren & Widfeldt, *Från Le Pen till Pim Fortuyn*, 27.

³⁰ Simon Lindberg, *Nordic Frontier*, avsnitt 84, "Big Q & A with Simon Lindberg", 9.10.2018, <https://www.spreaker.com/user/nordiskradio/nordic-frontier-84-big-gna-with-simon-l> (hämtad: 3.10.2019).

³¹ Lindberg, *Nordic Frontier*, avsnitt 84, "Big Q & A with Simon Lindberg", 9.10.2018, <https://www.spreaker.com/user/nordiskradio/nordic-frontier-84-big-gna-with-simon-l> (hämtad: 3.10.2019).

Nationalsocialismen är enligt Lindberg även en progressiv ideologi, som inte vill att allting ska fortsätta vara som det alltid varit. Både samhället och människorna bör konstant utvecklas och sträva till att bli bättre versioner av sig själva. Rörelsen strävar efter att förändra människors tankesätt från det liberala, individcentrerade "vad är bäst för mig" till ett där den egna rasens bästa sätts i första rummet.

Lindberg påpekar att ett socialt skyddsnät ska finnas till för dem som till exempel på grund av sjukdom eller ålderdom inte kan ta hand om sig själva, men systemet ska inte göra det möjligt för människor att luta sig tillbaka mot det och vara lata – så som de socialdemokratiska nordiska samhällena gör enligt Lindberg. Eftersom det är frågan om en ideologi och inte ett parti, skulle makthavarna ha mer personligt ansvar och parlamentet skulle bestå av enskilda människor, inte företrädare för något parti. I detta system menar Lindberg att det inte finns någon orsak att bygga upp strategiska politiska system och att de bästa människorna kommer hamna på de bästa platserna, samt att korruptionen kommer att minska.³²

Koivulaakso, Brunila och Andersson beskriver ideologin hos både den finska och den svenska grenen av NMR som traditionell nationalsocialism, vilken man till vissa delar uppdaterat för att ideologin bättre ska passa in i det moderna samhället. Vidare påpekar författarna, att NMR i "traditionell nazistisk anda" håller den "friska kärnfamiljen" som en grund för samhället. Rörelsen vill skydda de nordiska folkens etniska och kulturella fortlevnad genom att införa ett auktoritärt styre och genom att utvisa "varenda en främling".³³

Nordiska motståndsrörelsens politiska position

Nordiska motståndsrörelsen är inte ett politiskt parti, utan en bredare, revolutionär rörelse, enligt NMR:s ledare Simon Lindberg.³⁴ Den finska grenen av rörelsen har på sin hemsida *Vastarinta* skrivit att nationalsocialism inte kan sägas höra till extremhögern och att rörelsen därför inte är en del av

---

³² Lindberg, *Nordic Frontier*, avsnitt 84, "Big Q & A with Simon Lindberg", 9.10.2018, <https://www.spreaker.com/user/nordiskradio/nordic-frontier-84-big-gna-with-simon-l> (hämtad: 3.10.2019).

³³ Koivulaakso & Brunila & Andersson, *Äärioikeisto Suomessa*, 185.

³⁴ Lindberg, *Nordic Frontier*, avsnitt 84, "Big Q & A with Simon Lindberg", 9.10.2018, <https://www.spreaker.com/user/nordiskradio/nordic-frontier-84-big-gna-with-simon-l> (hämtad: 3.10.2019).

radikalhögern.³⁵ I maj 2014 har rörelsen låtit publicera en text av Juuso Tahvanainen på "huvudredaktörens spalt" med rubriken "Miksi vastarintaliike eikä perussuomalaiset?", i vilken det konstateras att det inte tillåts att rörelsens medlemmar också är medlem i till exempel Sannfinländarna. Detta motiveras bland annat med att rörelsens värden står så långt ifrån Sannfinländarnas i fråga om vem som kan kalla sig finländare, att man anser att Sannfinländarna har för liberala värderingar och att de har opassande ledare (som till exempel stöder Israel, judar eller Pride-evenemang). Sannfinländarna kritiseras dessutom för att föra en utrikespolitik som inte är tillräckligt patriotisk och för att inte få något konkret till stånd.³⁶

Koivulaakso, Brunila och Andersson menar att åtminstone den finska grenen av NMR anser sig stå ovan om den traditionella politiska vänster-höger-skalan och därför vägra definiera sig som vänster eller höger. Detta har att göra med att rörelsen inte är orolig för "vardagliga politiska problem", utan säger sig kämpa för större frågor. Denna uppfattning menar författarna att är något som förenar nynazister och andra patrioter. NMR tar avstånd från andra patriotiska organisationer, genom att lyfta fram den aktiva kampen för ett nytt samhälle och motståndet mot parlamentarismen. NMR delar delvis samma ideologi som resten av extremhögern, men har en annorlunda syn på hur samhället ska förändras. Rörelsen strävar efter att grunda ett nytt slags samhälle, men är samtidigt väldigt nostalgiska kring historien och längtar på många sätt till en svunnen tid. NMR är inte enbart högerextrem, utan också en fascistisk rörelse som driver den nationalsocialistiska ideologin, fastslår Koivulaakso, Brunila och Andersson.³⁷

Den svenska journalisten Lisa Bjurwald har i sin bok *Europas skam - Rasister på frammarsch* (2011) studerat högerpopulismen i Europa, och menar att islamofobirörelsen på kontinenten "baserar sin ideologi på idén om den civiliserade judisk-kristna kulturen kontra den medeltida 'ökenreligionen' islam".³⁸ NMR skiljer sig från högerpopulistiska rörelser bland annat på denna punkt då man så starkt motsätter sig judendomen och tar avstånd från religioner i allmänhet samtidigt som man förespråkar religionsfrihet. Enligt NMR:s ledare Simon Lindberg är de flesta nationalsocialister

---

³⁵ "Usein kysytyt kysymykset", *Vasarinta*, <https://www.vastarinta.com/vastarintaliike/usein-kysytyt-kysymykset/#rasisteja> (hämtad 12.9.2019).

³⁶ Juuso Tahvanainen, "Miksi vastarintaliike eikä perussuomalaiset?", *Vasarinta*, 16.5.2014, <https://www.vastarinta.com/miksi-vastarintaliike-eika-perussuomalaiset/> (hämtad: 16.9.2019).

³⁷ Koivulaakso & Brunila & Andersson, *Äärioikeisto Suomessa*, 186.

³⁸ Lisa Bjurwald, *Europas skam - Rasister på frammarsch* (Stockholm: Natur och Kultur, 2011), 237.

ateister, och många hittar svar på sina andliga frågor i ideologin själv.³⁹ Frågan om NMR:s förhållande till tro och religion är dock inte så svartvit, vilket jag visar i kapitel 4.

---

³⁹ Lindberg, *Nordic Frontier*, avsnitt 84, "Big Q & A with Simon Lindberg", 9.10.2018, <https://www.spreaker.com/user/nordiskradio/nordic-frontier-84-big-gna-with-simon-l> (hämtad: 3.10.2019).

3 Innehållet i och bakgrunden till NMR:s historieskrivning

Både på den svenskspråkiga webbsidan *Nordfront* och på den finskspråkiga sidan *Vastarinta*, har man valt att publicera artiklar med historiskt tema. De historiska artiklarna har fått en egen kategori på de båda sidorna, vid sidan av artiklar kring till exempel dagsaktuella händelser eller rörelsens aktivism. En central fråga att lyfta fram i detta sammanhang är hur det kommer sig att historia över huvud taget är ett så populärt och väl omskrivet tema inom NMR och speciellt på deras svenskspråkiga nättidning *Nordfront* – som i övrigt publicerar mycket nyhetsartiklar och insändare kring olika dagsaktuella teman. En förklaring till detta kan hittas på *Nordfront* i en artikel med rubriken "Nu skriver vi vår egen historia!" från början av februari 2013. I artikeln meddelar redaktionen att de kommer att inleda ett nytt projekt: en artikelserie under namnet "Dagens datum". Syftet med serien uppges vara att skriva om allt det som ur NMR:s synvinkel verkar "sopas under mattan" och som de skribenterna på *Nordfront* kallar "historieförfalskare" anses ljuga om. Teman som man inom NMR anser att det inte skrivs korrekt kring är exempelvis nordisk historia och "vår ras historia" – det vill säga den vita människans och då speciellt de nordiska befolkningarnas historia. Massmedierna, och då speciellt de som äger medierna, anses ha kontrollen över informationen och eftersom "segrarna skriver historien" är det även de som bestämmer "vem som är 'frihetskämpe' och vem som är 'terrorist'". Enligt NMR måste det de kallar för "den massiva propagandan" som svenskarna utsätts för "bemötas med lika massiv propaganda". Uppfattningen är även den att Sveriges historia vanligen omskrivs i negativa eller nedvärderande ordalag och att både viktiga individer och grupper av det svenska folket förminskats eller tystats ner. Detta anser man att har resulterat i att svenskarna inte känner till sin egen historia. Genom serien "Dagens datum" vill NMR inte bara lyfta fram nordisk historia, utan även rätta till missuppfattningar och direkta feluppfattningar, till exempel gällande vikingarna:

De som kallas för vikingar beskrivs i historieböckerna som barbarer som planlöst for runt och plundrade andra länder, när vikingatågen i själva verket var en samordnad militär operation för att förhindra hotet från kristna imperialister vars arméer härjade på kontinenten. Det var bara de nordiska folken med sin marina flotta som lyckades stå emot denna makt från söder.⁴⁰

---

⁴⁰ Fredrik Vejdeland, "Nu skriver vi vår egen historia!", *Nordfront*, 31.1.2013, <https://www.nordfront.se/nu-skriver-vi-var-egen-historia.smr> (hämtad: 3.1.2021).

Syftet med serien "Dagens datum" är även att ge en revisionistisk bild av andra världskriget som stämmer överens med verkligheten bättre än den som den "officiella historieskrivningen" erbjuder. Ur NMR:s synvinkel var andra världskriget ett krig där tyskarna stred för den vita rasen och deras förlust ledde till "mångkultur och gruppvåldtäkter". Läsarna på *Nordfront* uppmanas också att skicka in egna artiklar för serien.⁴¹ Majoriteten av alla artiklarna som hör till källmaterialet för denna avhandling hör till serien "Dagens datum". Vid närläsningen av källmaterialet blir det snabbt uppenbart vilka delar av historien som anses förfalskad och vilka typer av frågor som man inom NMR:s redaktion godkänner som sanning och väljer att delge sina läsare. Bland annat Tysklands historia under 1900-talet och andra världskriget i sin helhet anses höra till den typ av historia som vinnarna skrivit och som därför förfalskats, förvrängts eller nedtystats.

I NMR används begreppet "officiell historieskrivning" då man avser historievetenskapen och -forskningens olika alster och resultat. Eftersom rörelsen anser att det finns dolda agendor som styr historievetenskapen, används begreppet för att på sätt och vis understryka att det finns en "officiell" sida av historien, och så finns det en riktig, sanningsenlig sida som NMR känner till. Jag har själv valt att använda begreppet "professionell" historieskrivning/forskning i min analys, dels för att begreppet "officiell" kan framstå som problematiskt i detta sammanhang, dels för att försöka skapa tydlighet i när det är fråga om text producerad av NMR och när det är mina egna ord.

Artiklarna på *Nordfront* och *Vastarinta* är av varierande typ, längd och innehåll, men det går att urskilja vissa återkommande teman. Till dessa hör texter med antiamerikanskt innehåll, förintelseförnekelse, texter som presenterar olika aspekter kring nationalsocialismen och ideologins historia, artiklar som behandlar andra världskrigets händelser och artiklar som berör konspirationsteorin kring en världsjudendom eller judisk makt. Artiklar som presenterar olika personer och deras livshistoria – alltså så kallade personporträtt – är den allra mest frekvent förekommande artikeltypen. Därtill behandlas en mängd andra teman mindre frekvent. Hit hör till exempel arkeologiska fynd, några olika företags historia, vissa band och deras musik, samt till exempel mormonernas historia.

---

⁴¹ Vejdeland, "Nu skriver vi vår egen historia!", *Nordfront*, 31.1.2013, <https://www.nordfront.se/nu-skriver-vi-var-egen-historia.smr> (hämtad: 3.1.2021).

Syftet med detta kapitel är att göra en kvalitativ analys av tre större temahelheter som är vanligt förekommande inom NMR:s historieskrivning och som jag uppfattar att förklarar rörelsens användning av och syn på historia. Dessa teman är judiskt inflytande, förintelseförnekelse och antiamerikanism.

Att studera och förklara rörelsens tro på konspirationsteorin om judiskt inflytande anser jag att är centralt för förståelsen av NMR:s historieskrivning, eftersom största delen av rörelsens historiebruk bottenar i tron på denna konspirationsteori. Utan att förstå rörelsens uppfattning om judiskt inflytande både i världen och på historievetenskapen blir det svårt att förstå varför och hur NMR skriver historia.

Förintelseförnekelsen har jag valt att lyfta fram och analysera dels för att det är en så central del av NMR:s ideologi, dels för att förnekelsen är ett bra exempel på hur NMR anser att det judiska inflytandet över historieskrivningen fungerar i praktiken. Förintelseförnekelsen är även ett illustrerande exempel på hur en rörelse som NMR angriper vissa delar av historien då den inte passar in i den ideologiska övertygelsen.

Antiamerikanismen omfattar flera olika frågor; bland annat USA:s inflytande, de allierade och diskussionen kring "vinnarnas historia". Antiamerikanismen förekommer i många olika sammanhang i källmaterialet, och bidrar till förståelsen för orsakerna bakom NMR:s historieskrivning. Kapitlet kring antiamerikanismen kan även bidra till en förståelse för varför NMR anser att så mycket gått fel inom historieforskningen efter andra världskriget.

Ett syfte med detta kapitel är att analysen ska ge en förståelse för *varför* NMR skriver historia så som de gör – genom att analysera tre för NMR grundläggande teman. I kapitlet strävar jag efter att ge svar på forskningsfrågorna *hur* och *varför* NMR skriver historia; vilka frågor är centrala för rörelsens historieskrivning och i vad grundar sig rörelsens vilja att skriva historia.

[NMR:s syn på det judiska inflytandet i världen och på historieskrivningen](#)

Det första temat jag vill lyfta fram är rörelsens uppfattning om att judar har stort inflytande i världen. Denna uppfattning styr mycket av det material NMR producerar. Historiker Heléne Lööv skriver om hur antisemitismen utgör fundamentet i den nationalsocialistiska ideologin – och så även inom NMR. Kärnan i denna antisemitism är föreställningen om en judisk världskonspiration och om hur

historien varit "en ödeskamp mellan judar och 'arier'", menar Lööw. Hon påpekar också att antisemitismen är djuprotad i samhället och har en så lång historia, att den kan vara svår att upptäcka – antisemitiska stereotypier ses inte alltid som fördomar utan kan uppfattas som sanningar – därför kan även de som inte egentligen uppfattar sig som fördomsfullt inställda till judar ändå ge uttryck för antisemitiska åsikter.⁴²

Den amerikanska historikern Deborah Lipstadt diskuterar i podcasten *New Books in Jewish Studies* sin bok *Antisemitism: Here and Now* (2019) och lyfter upp de stereotypier kring judar som antisemitismen bottnar i. Dessa stereotypier menar hon att grovt kan delas in i tre kategorier: stereotypier kopplade till pengar och finans, till intellekt, eller till makt. Lipstadt menar att antisemiter uppfattar det som att dessa tre element används på skadliga och onda sätt av judar mot andra människor. Uppfattningen bottnar i en tro att judar saknar känslan av nationalism eller patriotism gentemot sitt hemland, vilket gör dem lojala enbart mot sina gelikar och inte mot sina landsmän. Lipstadt diskuterar även hur antisemitismen har olika uttryckssätt: allt från de extremister som kan synas marscherande på gatan, till dem som inte medvetet är antisemitiska men som på grund av okunskap uttrycker sig klumpigt.⁴³

Lipstadt berör också den så kallade "replacement theory" (Heléne Lööw skriver kring samma tema under begreppet "folkutbyte"⁴⁴), en teori som florerar i bland annat vit makt-kretsar och handlar om hur vit kultur och vita människor håller på att "bytas ut" mot människor av annan etnisk, kulturell och religiös bakgrund. Enligt detta tankesätt pågår ett samordnat försök att trycka undan vita människor och vit kultur från deras välförtjänta position som "ledande" grupp i världen. Enligt Lipstadt argumenterar företrädare för denna teori att färgade människor inte är intellektuellt kapabla till att genomföra denna typ av utbyte av människor – det måste finnas någon form av aktör som styr i bakgrunden. Lipstadt förklarar att det enligt teorin är judarna som finns i bakgrunden: de anses vara vana att påverka i det fördolda, och utgående från de stereotypier antisemitismen bygger på, har judar onda avsikter beträffande alla andra grupper av människor förutom andra judar.⁴⁵

---

⁴² Heléne Lööw, "Från den 'sionistiska ockupationsregimen' till 'judisk makt' – antisemitismen inom Nordiska motståndsrörelsen", *Socialvetenskaplig tidskrift* (2019:3–4), 224–229.

⁴³ Deborah Lipstadt, "Deborah E. Lipstadt, 'Antisemitism: Here and Now' (Schocken, 2019)", i podcasten *New Books in Jewish Studies*, 28.3.2019 (hämtad: 21.2.2021).

⁴⁴ Lööw, "Från den 'sionistiska ockupationsregimen' till 'judisk makt'", 233.

⁴⁵ Lipstadt, *New Books in Jewish Studies*, 28.3.2019 (hämtad: 21.2.2021).

NMR:s syn på judiskt inflytande och judisk makt i världen stämmer väl överens med den beskrivning Deborah Lipstadt ger av antisemitismen och den så kallade *replacement theory*. NMR beskyller judarna för inblandning i en rad olika områden i samhället och även för att utgöra en form av världsjudendom eller internationell judendom som styr och påverkar bakom kulisserna. Uppfattningen inom rörelsen är att denna världsjudendom redan under mellankrigstiden hade konspirerat mot Tyskland och att Hitler reagerade på detta, men denna reaktion menar NMR att i efterhand avsiktligt tolkats som "ren ondska och propaganda". Ur NMR:s synvinkel var Nazitysklands agerande mot det de kallar för "de judiska krafterna" både motiverat och fullt förståeligt.⁴⁶

På NMR:s webbsidor beskylls judarna bland annat för att, trots integrationsförsök, ha vägrat anpassa sig till det Ryska kejsardömet och därför terroriserat landet genom revolutionär verksamhet, bombdåd och lönnmord redan "långt innan det judiska maktövertagandet genom februarirevolutionen 1917".⁴⁷ Bolsjevismen påstås av NMR varit judisk, och den av bolsjevikerna genomförda revolutionen anses varit finansierad av judiska bankirer. Därmed var det egentligen en judisk statskupp som skedde i Ryssland 1917 – men detta väljer judisk media att inte skriva om – istället "tjatar media sår i öronen om Hollywood-skapelsen 'Förintelsen'", skriver Robin Palmblad på *Nordfront*. Palmblad anser även att det låg judar bakom massmorden som genomfördes i Sovjet.⁴⁸ Oula Silvennoinen, Marko Tikka och Aapo Roselius skriver i boken *Suomalaiset fasistit – mustan sarastuksen airuet* (2016) om hur judarnas koppling till socialismen under 1800-talet och senare bolsjevismen varit en konspirationsteori som gång på gång upprepats, tills den blivit en accepterad sanning.⁴⁹ NMR följer en liknande tendens i sina artiklar och upprepar samma typer av påståenden kring judar, vilket troligen kan leda till att en läsare relativt snabbt uppfattar dessa som sanningar – speciellt om hen inte läser andra källor för nyheter eller historiska artiklar.

Judisk maktutövning i Ryssland begränsas inte enbart till bolsjevismen och Sovjet, utan påstås av NMR ha pågått i Ryssland även efter Sovjets fall. Boris Jeltsin anklagas för att ha varit en

---

⁴⁶ Stig Roar Wangberg, "Juutalaisten rooli", *Vastarinta*, 25.4.2013, <https://www.vastarinta.com/juutalaisten-rooli/> (hämtad 20.2.2021).

⁴⁷ "Den judiska terrorn mot Tsar-Ryssland", *Nordfront*, 23.7.2015, <https://www.nordfront.se/den-judiska-terrorn-mot-tsar-ryssland.smr> (hämtad: 20.1.2021).

⁴⁸ Robin Palmblad, "Juden som mördade 'minst 10 miljoner' i Sovjet", *Nordfront*, 11.10.2015, <https://www.nordfront.se/juden-som-mordade-minst-10-miljoner-i-sovjet.smr> (hämtad: 20.2.2021).

⁴⁹ Oula Silvennoinen & Marko Tikka & Aapo Roselius, *Suomalaiset fasistit – mustan sarastuksen airuet* (Helsingfors: WSOY, 2016), 81.

”sionistlakej” som hindrade ryska nationalsocialister från att ta makten under 1990-talet – allt medan västerländska massmedier och politiker ”naturligtvis hyllade Jeltsins grymheter”.⁵⁰ På *Nordfront* berättar man även om hur ”en internationell jude” vid namn Roman Abramovich var den som såg till att Vladimir Putin blev Jeltsins efterträdare. Abramovich, menar NMR, är en av Putins närmaste ”bundsförvanter” och han lär ha hållit ”personliga intervjuer” med alla dem som kom att bli en del av Putins kabinett. Då Dmitrij Medvedev valdes till president, ska detta enligt NMR ha skett eftersom Putin frågat Abramovich vem som borde väljas, och då ska Abramovich ha rekommenderat Medvedev.⁵¹

Att se begrepp som ”sionistlakej” användas på NMR:s sidor för att beskriva personer man anser att samarbetar med judar är inte ovanligt. Heléne Lööw skriver om hur antisemiter redan länge använt sig av ett slags kodspråk – ett speciellt ”antisemitiskt språkbruk” – som utvecklats under årtiondena efter andra världskriget då antisemitiska åsikter inte kunde uttryckas inom politiken. Kodspråket blev ett sätt att signalera åt andra ”invidiga” antisemiter, och kunde till exempel handla om begrepp som ”världssionismen”, ”dolda krafter” eller ”vissa intressen som står bakom medierna”.⁵² Silvennoinen, Tikka och Roselius diskuterar hur kodspråk redan användes bland fascister kopplade till Lapporörelsen i Finland under mellankrigstiden, och att retoriken bland annat handlade om att till exempel omskriva ”skjutsning”, ”misshandel” eller ”mord” till exempelvis ”finsk välvilja”. Lapporörelsens brott kunde också beskrivas av dem själva med termer som ”äktfinsk humor”.⁵³ Begreppen Silvennoinen, Tikka och Roselius lyfter fram påminner mycket om den sarkastiska ton som ofta förekommer i NMR:s artiklar. Ord och begrepp kan omskrivas för att få en förlöjligande eller nedvärderande andemening. På så sätt kan man omvandla etablerade vetenskapliga uppfattningar till humor för sina läsare som man tänker sig att är invidiga i den nationalsocialistiska ideologin och som känner till sanningen om hur historien egentligen sett ut.

Judarna påstås även av NMR, i enlighet med vad Lipstadt skriver om *replacement theory* och Lööw om folkutbyte, stå bakom mångkulturen i Norden. Judarna ses som lobbyister som stått i bakgrunden och styrt politiken i ”den vita västvärlden” så att den blivit en ”mångkulturell massinvandringspolitik” och samtidigt en ”destruktiv självmordspolitik”. Förklaringen till hur det

---

⁵⁰ ”Venäjä oli siirtyä kansalliseen sosialismiin”, *Vastarinta*, 2.4.2014, <https://www.vastarinta.com/venaja-oli-siirtya-kansalliseen-sosialismiin-1993/> (hämtad: 20.2.2021).

⁵¹ ”Möt Roman Abramovich – juden som tillsatte Putin”, *Nordfront*, 24.2.2014, <https://www.nordfront.se/mot-roman-abramovich-juden-som-tillsatte-putin.smr> (hämtad: 20.2.2021).

⁵² Lööw, ”Från den ’sionistiska ockupationsregimen’ till ’judisk makt’”, 230.

⁵³ Silvennoinen & Tikka & Roselius, *Suomalaiset fasistit*, 454.

varit möjligt att genomföra denna politik utan att det väckt protester bland vita människor, menar man i NMR att bottnar i hur judiskt ägd massmedia och underhållningsindustri aktivt hjärntvättat de nordiska befolkningarna för sina syften. Mångkultur menar man att är en ideologi vars mål är att förstöra vita länders befolkningar och byta ut dem mot en "motbjudande och oharmonisk röra till förmån för globalister". NMR framhåller även att det är sionister som ligger bakom krigen i Mellanöstern och de flyktingströmmar som kommit till Europa.⁵⁴ Mångkulturen anses av NMR ha fått många negativa följder för Norden, vilket bland annat framkommer då man på *Nordfront* skriver om mordet på Elin Krantz som utfördes år 2010 i Sverige av en man med etiopiskt ursprung.⁵⁵ Mordet beskrivs på *Nordfront* som "Ett dåd i mångkulturens tecken som kom att beröra många".⁵⁶

År 2013 drabbades Husby i Stockholm av protester och oroligheter i form av bland annat stenkastning mot polisen och bilbränder. Orsaken till att ungdomar gav sig ut på gatorna låg i en händelse där polisen i samband med en husrannsakan skjutit en man som avlidit av sina skador. Oroligheterna var ett sätt att visa missnöje mot det överväld man uppfattade att polisen gjort sig skyldig till.⁵⁷ På *Nordfront* diskuterar man oroligheterna i Husby ett år senare, och lyfter då fram invandring och mångkultur i en artikel med rubriken "Invandrarkravallerna i Husby". I detta sammanhang får media en känga och beskylls av NMR för att anpassa sin rapportering kring kravallerna för att inte öka på främlingsfientligheten. En journalist hade analyserat vilka riskerna är och följderna kan bli beroende på hur media sköter rapporteringen kring händelserna i Husby – något som NMR i sin artikel reagerar på och tolkar till att "gammelmedia stod på invandrarnas sida" och att journalisterna försökte hitta alternativa förklaringar till kravallerna istället för att skriva ut att det beror på mångkultur.⁵⁸ Några månader efter att man på *Nordfront* skrivit om Husby, publiceras en artikel som berör "de mångkulturella upploppen i Frankrike 2005". I artikeln konstateras att "större och våldsamma upplopp blir allt vanligare i Europas mångkulturella länder" och att det är typiskt att dessa upplopp startas av "främlingar" och att de "riktas mot den vita delen

---

⁵⁴ "Juutalaiset, muslimit ja maahanmuutto", *Vastarinta*, 22.3.2017, <https://www.vastarinta.com/juutalaiset-muslimit-ja-maahanmuutto/> (hämtad: 21.2.2021).

⁵⁵ Se till exempel: Sandra Divinyi, "Mördade Elin Krantz – missköter sig i fängelset", *Göteborgsposten*, 21.9.2017, <https://www.gp.se/nyheter/g%C3%B6teborg/m%C3%B6rdade-elin-krantz-missk%C3%B6ter-sig-i-f%C3%A4ngelset-1.4656311> (hämtad: 22.2.2021).

⁵⁶ "Mordet på Elin Krantz", *Nordfront*, 26.9.2013, <https://www.nordfront.se/s35mordet-pa-elin-krantzs35.smr> (hämtad: 22.2.2021).

⁵⁷ Se till exempel: "Man skjuten till döds av polis", *Sveriges radio*, 14.5.2013, <https://sverigesradio.se/artikel/5533042> (hämtad: 18.4.2021); "Ytterligare en orolig natt i Husby", *Sveriges radio*, 23.5.2013, <https://sverigesradio.se/artikel/5542665> (hämtad: 18.4.2021).

⁵⁸ "Invandrarkravallerna i Husby", *Nordfront*, 19.5.2014, <https://www.nordfront.se/invandrarkravallerna-husby.smr> (hämtad 23.2.2021).

av befolkningen”. Artikeln avslutas med en mening som ringar in flera centrala poänger i NMR:s ideologi och världsuppfattning:

Massinvandringen fortsätter och såväl förrädare i regering och riksdag som massmedia fortsätter hävda att olika folkslag kan leva tillsammans i det mångkulturella paradiset.⁵⁹

Citatet illustrerar dels NMR:s uppfattning om att olika folkslag inte kan leva i samma länder, dels uppfattningen om hur svenska politiker som sitter i riksdagen och regeringen har förrått folket och låter massinvandringen pågå – helt i enlighet med teorin om folkutbyte. Heléne Löow skriver om begreppet ”folkförrädare” som används inom NMR och förklarar att rörelsen har en uppfattning om att det pågår ett krig mellan judar och vita människor, men att det bland dessa vita finns dem som ”anses förgiftade av ’judisk mentalitet och moral’”⁶⁰ och därför arbetar för judiska intressen istället för att stå upp för sitt eget folk. Politikerna som skribenten på *Nordfront* hänvisar till i citatet ovan anses påverkade av detta judiska inflytande och låter därmed sitt land förstöras. Samma sak gäller media som enligt NMR inte ger en sanningsenlig bild av mångkulturens följder utan istället håller fast vid sin uppfattade invandringspositiva agenda.

Utöver Rysslands historia, mångkultur, folkutbyte och kravaller, anses judar enligt NMR ligga bakom en rad andra händelser och fenomen i samhället. Till exempel lyfts judar fram som grundare av det som på *Vastarinta* kallas för ”homorörelsen” som enligt skribenten grundats som en ”medveten attack på samhällsmoralen”.⁶¹ Vidare ser NMR Winston Churchill som en person som blev premiärminister i Storbritannien för att ”tjäna judiska intressen”⁶² och judar påstås även ligga bakom grundandet av medborgarrättsorganisationen National Association for the Advancement of Colored People (NAACP) för svarta i USA – en organisation som av NMR hävdas ha haft som mål att ena svarta människor så att de effektivare skulle kunna kämpa mot de vita.⁶³ Intressant är hur NMR ser på det de kallar judisk makt: dessa makter uppfattas husera i det fördolda och påverka i

---

⁵⁹ ”Upploppen i Frankrike 2005”, *Nordfront*, 27.10.2013, <https://www.nordfront.se/upploppen-i-frankrike-2005.smr> (hämtad: 23.2.2021).

⁶⁰ Löow, ”Från den ’sionistiska ockupationsregimen’ till ’judisk makt’”, 235.

⁶¹ ”Magnus Hirschfeld ja homoliike”, *Vastarinta*, 8.6.2013, <https://www.vastarinta.com/magnus-hirschfeld-ja-homoliike/> (hämtad: 22.2.2021).

⁶² Se till exempel: ”Emma Goldman – anarkofeminismens perustaja”, *Vastarinta*, 5.8.2013, <https://www.vastarinta.com/emma-goldman-anarkofeminismen-perustaja/> (hämtad: 22.2.2021).

⁶³ ”Juutalaiset perustivat mustien etujärjestön USA:ssa”, *Vastarinta*, 29.1.2014, <https://www.vastarinta.com/juutalaiset-perustivat-mustien-etujarjeston-usassa/> (hämtad: 22.2.2021).

kulisserna, men samtidigt anser man sig med extrem tydlighet se hur judisk makt tar sig uttryck på många olika områden i samhället.

Källmaterialet ger en tydlig bild av hur NMR uppfattar att det finns en judisk konspiration som styr en rad olika fenomen i samhället. Denna uppfattning styr hur rörelsen ser på historieskrivningen och -vetenskapen, och bidrar även till att rörelsen har ett så stort intresse i historia och i att själv producera historiska artiklar. Eftersom NMR inte litar på att historiker skriver historia på ett korrekt och sanningsenligt sätt, vill rörelsen själv bidra med sin egen tolkning av historiska händelser.

Förintelseförnekelsen

Förnekandet av förintelsen är ett ofta förekommande tema bland artiklarna både på *Nordfront* och *Vastarinta*, och har en tydlig koppling till rörelsens uppfattning om en judisk konspiration i världen. Förintelseförnekelsen är på många sätt central för rörelsen och deras historieskrivning och grundar sig i den världsuppfattning som råder inom NMR.

Förnekelsen blir tydlig redan i de begrepp NMR använder om förintelsen. På *Nordfront* skriver man så gott som alltid "förintelsen" inom citationstecken, och kallar även händelsen för till exempel "förintelsebluffen", "den groteska 'Förintelse'-bluffen" eller "förintelsereligionen". Andra uttryck som används är bland annat "den så kallade förintelsen" eller "det påstådda folk mordet". På finska används exempelvis begreppet "holokaustivalhe" ("förintelselögn").⁶⁴ Genomgående på både *Nordfront* och *Vastarinta* används alltså en retorik eller ton kring förintelsen som kan beskrivas som nedvärderande, förlöjligande eller sarkastisk. Man klargör helt enkelt på båda webbplatserna att förintelsen inte ägde rum och att det hela är en stor lögn som folk tror på som på en religion. Tonfallet i artiklarna är ofta hånande, som om man utgår från en syn att de som "tror på förintelsen" inte är helt kloka medan de som anser att någon förintelse inte ägde rum, ser bortom fasaderna och har uppfattat sanningen om hur det *egentligen* ligger till. Heléne Lööv menar att människor som inte ifrågasätter förintelsen, av nationalsocialister kallas för "förintelsemytologer" eller

---

⁶⁴ Se till exempel: Robin Palmblad, "Kristen amerikan angriper "Förintelse"-bluffen", *Nordfront*, 14.6.2015, <https://www.nordfront.se/kristen-amerikan-angriper-forintelse-bluffen.smr>; "Förlåt mamma, jag hade fel om Förintelsen", *Nordfront*, 18.6.2016, <https://www.nordfront.se/forlat-mamma-jag-hade-fel-om-forintelsen.smr>; Henrik Pihlström, "Förintelsen används för 'mind control'", *Nordfront*, 27.1.2013, <https://www.nordfront.se/forintelsen-anvands-for-mind-control.smr>; "Holokaustivalhe: Riimuradio-lähetys ja aktivismia", *Vastarinta*, 30.1.2016, <https://www.vastarinta.com/holokaustivalhe-riimuradio-lahetys-ja-nakyvaa-aktivismia/> (hämtad: 4.1.2021).

”förintelseanhängare”.⁶⁵ Dessa begrepp används dock inte på *Nordfront*, i alla fall inte under de undersökta åren från 2013 till 2017. Istället kallas de som är övertygade om att den professionella historieskrivningen kring förintelsen är sanningsenlig, för till exempel ”troende”, ”förintelsepredikarna” eller ”de rättroende”.⁶⁶

Deborah Lipstadt har i sin forskning fokuserat på bland annat förintelseförnekelse, och hon var den första som publicerade ett fullständigt verk kring temat år 1993 då hon utkom med boken *Denying the Holocaust: The Growing Assault on Truth and Memory*.⁶⁷ I boken förklarar Lipstadt bakgrunden till varför nazister efter andra världskriget börjat förneka förintelsen. Enligt henne bottnar förnekelsen i det faktum att fascismen, Hitler och nationalsocialismen fick ett så dåligt rykte i och med andra världskrigets händelser. Detta medförde problem för dem som ansåg att Hitler var en hjälte och att nationalsocialismen fortsättningsvis var ett fungerande politiskt system: omvärlden hade börjat se på dessa personer med avsmak. Förnekelsen blev ett sätt att försöka övertyga människor om att förintelsen är en myt – för om fallet var så, skulle det vara lättare att få folk att uppfatta nationalsocialismen som ett fungerande politiskt alternativ.⁶⁸ Lipstadt diskuterar hur det bland förnekare av förintelsen finns ”ulvar i fårakläder” – personer som inte är öppet nazistiska och som är verksamma inom den akademiska världen, men som har en revisionistisk inställning till andra världskrigets historia. Dessa personer är ute efter att korrigera det de uppfattar är misstag i historieskrivningen. Lipstadt konstaterar att steget från dessa revisionister till antisemitism, rasism och hyllningar av Hitler, inte är långt. Hon menar att revisionisterna också är antisemiter och rasister, men att de döljer dessa åsikter bakom en fasad av vad Lipstadt kallar rationell diskurs. Enligt Lipstadt fungerar förintelseförnekelsen i korthet så, att lögner presenteras som vågade eller djärva åsikter – för åsikter, till skillnad från lögner, kan inkluderas i en seriös diskussion. Då dessa åsikter blivit en del av diskussionen, angriper förnekarna fakta.⁶⁹

---

⁶⁵ Lööv, *Nazismen i Sverige 1980–1997*, 321.

⁶⁶ Magnus Svensson, ”’Förintelsen’ = religion”, *Nordfront*, 19.1.2015, <https://www.nordfront.se/forintelsen-religion.smr> (hämtad: 14.1.2021); ”Ett bemötande av Emerich Roths groteska bluffhistoria”, *Nordfront*, 6.6.2015, <https://www.nordfront.se/ett-bemotande-av-emerich-roths-groteska-bluffhistorier.smr> (hämtad: 14.1.2021); Henrik Pihlström, ”Förintelsen används för ’mind control’”, *Nordfront*, 27.1.2013, <https://www.nordfront.se/forintelsen-anvands-for-mind-control.smr> (hämtad: 21.1.2021).

⁶⁷ ”Deborah E. Lipstadt”, Emory College of Arts and Sciences, <http://religion.emory.edu/home/people/faculty/lipstadt-deborah.html> (hämtad: 20.2.2021).

⁶⁸ Deborah Lipstadt: *Denying the Holocaust – The Growing Assault on Truth and Memory* (London: Penguin Books, 1993), 103.

⁶⁹ Deborah Lipstadt, ”Behind the lies of Holocaust denial”, 23.5.2017, Ted talk, <https://www.youtube.com/watch?v=OztdofPc8Rw> (hämtad 20.2.2021).

En av hörnstenarna i förintelseförnekelsen är tron att det är en del av den judiska konspirationen som håller liv i minnet och myten kring förintelsen. Lipstadt förklarar varför förnekare uppfattar det som att det är judarna själva som ligger bakom förintelsen: judarna anses helt enkelt vinna på att hålla fast vid myten. Dels har Tyskland betalat skadestånd till offren för förintelsen, dels har judarna fått staten Israel. Lipstadt påminner om att det inte i detta sammanhang spelar någon roll att britterna redan långt innan andra världskrigets slut hade planer på en judisk stat i Mellanöstern.⁷⁰ Oberoende av fakta är uppfattningen bland förnekare att Israel kom som ett tröstepreis till judarna efter krigets slut tack vare deras påståenden om förintelsen.

Professorn i medicin och den före detta rektorn för Helsingfors universitet Kari Raivio skriver i sin bok *Näytön paikka – Tutkimustiedon käyttö ja väärinkäyttö* (2019) om konspirationsteorier och om hur ”nedvärderandet av och föraktet inför vetenskap och fakta” har blivit allmänt förekommande. Raivio menar att konspirationsteorier tilltalar människor som är missnöjda över samhället, dem som styr och den egna situationen – och att det inte räcker med att presentera fakta för att motbevisa en konspirationsteori och få människor att överge teorin.⁷¹ Raivios påpekande om hur konspirationsteoriernas ursprung ligger i människors missnöje och hur fakta inte kan ändra på den konspiratoriska övertygelsen, gäller även NMR:s förintelseförnekelse. Rörelsens medlemmar är missnöjda med hur samhället ser ut idag och de ser Hitler som en person som försökte lösa problemen med till exempel invandring innan de skulle gå för långt i Tyskland. Hitler uppfattas inom NMR som en person som försökte ställa allt till rätta för det tyska folket – men att både historiker och media smutskastat honom efter krigets slut. Fakta om förintelsen bortförklaras som osannolika medan de egna bevis som presenteras på rörelsens hemsidor kan härstamma till och med från källor rörelsen själv kontrollerar.

Precis som Heléne Löow skriver i sin bok *Nazismen i Sverige 1924–1979. Pionjäreerna, partierna, propagandan* (2004), är en av de viktiga delarna av förnekelsen av förintelsen att ifrågasätta och motbevisa att sex miljoner judar mördades. Det anses från NMR:s synvinkel relevant för ”de förintelsetroendes trovärdighet” att den officiella dödssiffran verkligen stämmer. Precis som Löow skriver, finns det en vilja att reda ut dödssiffror för att genom att presentera annorlunda resultat än de officiella, få fler att tvivla på förintelsen.⁷² Förnekare verkar även tänka sig, precis som Löow

---

⁷⁰ Lipstadt, *New Books in Jewish Studies*, 28.3.2019 (hämtad: 21.2.2021).

⁷¹ Kari Raivio, *Näytön paikka – Tutkimustiedon käyttö ja väärinkäyttö* (Helsingfors: Gaudeamus, 2019), 208–209.

⁷² Löow, *Nazismen i Sverige 1980–1997*, 320–322.

menar då hon skriver om "förintelsestroendes trovärdighet", att det är av yttersta vikt för historiker, medier och skolor att hålla fast vid exempelvis siffran sex miljoner – eftersom ifall ett annorlunda resultat skulle komma fram så skulle de som är "förintelsestroende" tappa ansiktet och kanske skulle judarna inte betraktas som offer mer. En delorsak till att judarna anses ha makten i världen menar man inom NMR att grundar sig i att människor har empati för judar på grund av det öde de gick till mötes under andra världskriget.⁷³ För att inte denna tänkta maktbalans ska rubbas, uppfattar man det inom NMR som att den så kallade "förintelsemyten" måste hållas vid liv av judarna. Därför verkar det också ur förintelseförnekarnas synvinkel logiskt att historiker och media, som anses på olika sätt styras av judar, med alla medel håller fast vid de siffror man har.

Förintelsen beskrivs inte sällan som en myt eller en slags religion som folk blint tror på. På *Nordfront* slår man fast att skolelever "indoktrineras till att bli troende på Förintelse-religionen" – en religion som saknar en gud men nog har "en Satan, kallad Adolf Hitler".⁷⁴ Människor som tror att förintelsen ägt rum menar man inom NMR att ha fått lära sig vad som hände judarna, och de har även fått lära sig att en "motvilja mot invandring är farligt" eftersom det kan leda till en ny förintelse. Samtidigt som förintelsen av NMR beskrivs som en myt eller en religion, liknas den även vid ett vapen med hjälp av vilket befolkningen (i detta fall i Sverige) kan kontrolleras på ett sådant sätt att inga protester uppstår då hemlandet "koloniserats och ödeläggs" av människor utifrån.⁷⁵ Förintelsen jämförs på *Nordfront* inte bara med en myt eller en religion, utan också med sagor:

Den så kallade förintelsen har fått rent mytiska proportioner – där godhet står mot den totala ondskan, precis som i många sagoberättelser där kontrasterna är så skarpa att sensmoralen inte går att ta miste på. Verkligheten ser däremot inte ut som den gör i sagan. Det finns många hål i den officiella bilden av den så kallade förintelsen som inte kan täckas upp av trovärdiga fakta men väl av innehåll från sagornas värld.⁷⁶

---

⁷³ Se till exempel: Stig Roar Wangberg: "Juutalaisten rooli", *Vastarinta*, 25.4.2013, <https://www.vastarinta.com/juutalaisten-rooli/> (hämtad: 9.11.2020).

⁷⁴ Svensson, "'Förintelsen' = religion", *Nordfront*, 19.1.2015, <https://www.nordfront.se/forintelsen-religion.smr> (hämtad: 23.1.2021).

⁷⁵ Henrik Pihlström, "Förintelsen används för 'mind control'", *Nordfront*, 27.1.2013, <https://www.nordfront.se/forintelsen-anvands-for-mind-control.smr> (hämtad: 23.1.2021).

⁷⁶ Pihlström, "Förintelsen används för 'mind control'", *Nordfront*, 27.1.2013, <https://www.nordfront.se/forintelsen-anvands-for-mind-control.smr> (hämtad: 23.1.2021).

Då NMR diskuterar förintelsen, är det inte ovanligt att händelsen kontrasteras eller jämförs med något annat. Det kan handla om att i artiklarna lyfta fram hur Stalin (och "hans judiska medhjälpare") mördade mellan 10 och 20 miljoner i huvudsak kristna människor – och att fråga sig var minnesmonument eller museer för dessa offer finns. Det kan också handla om att peka på hur många som föll offer för Mao i Kina, och ställa en retorisk fråga kring om det finns "ens en liten minnesplatta över dem någonstans i världen?".⁷⁷ En aspekt i förnekelsen verkar alltså bottna i en känsla av att förintelsen av judar är något som uppmärksammas mer än andra folk mord, och att det på något sätt är misstänksamt. Genom att gång på gång lyfta fram sin uppfattning om att andra massmord inte fått lika mycket uppmärksamhet som förintelsen, försöker NMR skapa en allt starkare känsla av misstänksamhet mot historieskrivningen och -vetenskapen bland sina läsare.

På *Nordfront* har man gjort en utredning kring "Tio vanliga förintelsemyter" varav antalet judiska offer utgör en av myterna. I artikeln slås det fast att det under andra världskriget fanns "cirka 3 miljoner judar som levde i de områden som kommit att ockuperas av Tredje riket", och att den Västtyska regeringen i en rapport från 30 juni 1965 meddelat att "cirka 3 375 000 'överlevare' hade ansökt om 'överlevarpensioner'". Enligt *Nordfronts* artikel går det inte ihop att man gasat ihjäl sex miljoner judar, då det enligt skribenten (namnet på skribenten framkommer inte, artikeln är publicerad av redaktionen för *Nordfront*) enbart levde tre miljoner judar i de områden som Tredje riket kontrollerade. En annan aspekt i förnekelsen, som också har med den judiska dödssiffran att göra, är diskussionen kring siffran sex. På *Nordfront* skriver man:

Att just siffran sex (som i sex miljoner) är så viktig beror på att den härrör från judisk religion och en religiös profetia. Faktum är att referenser till "6 000 000 judar" – inte sällan under hot om "utrotning" – återkommer i mängder av judiska källor långt innan den påstådda förintelsen.⁷⁸

Genom att på olika sätt angripa förintelsens dödssiffror försöker man med alla medel skapa tvivel hos sina läsare. I citatet ovan hänvisas till religiösa källor som påstås tala om en förintelse av sex miljoner judar innan andra världskriget, vilket av NMR ses som en orsak till att historiker *måste* hålla

---

⁷⁷ Svensson, "'Förintelsen' = religion", *Nordfront*, 19.1.2015, <https://www.nordfront.se/forintelsen-religion.smr> (hämtad: 23.1.2021).

⁷⁸ "Tio vanliga förintelsemyter", *Nordfront*, 27.1.2016, <https://www.nordfront.se/tio-vanliga-forintelsemyter.smr> (hämtad: 4.1.2021).

fast vid de dödssiffror som finns från förintelsen. Eftersom historieskrivningen ses som judiskt styrd, verkar det antagligen logiskt ur NMR:s synvinkel att judiska krafter skulle se till att profetian uppfylls.

Kritiken mot förintelsen och hånandet av dem som är övertygade om att förintelsen verkligen ägt rum är alltså tydligt och ofta förekommande i NMR:s material. Därför är det lite förvånande att den norska nationalsocialisten Bjørn Østring (1917–2012),⁷⁹ som var övertygad om att förintelsen genomfördes, ändå betraktas som en "krigshjälte" i nationalsocialistiska kretsar. Förvånande är även att man på *Nordfront* väljer att skriva en längre artikel om honom och hans kopplingar till exempelvis Vidkun Quisling under andra världskriget. Østrings övertygelse kring förintelsen framkommer i slutet av texten och förklaras på följande sätt: "Østring förstod sig dock inte helt på den tyska politiken. Han förstod inte den tyska inställningen till judarna, trodde på 'förintelsen' och trodde att Tyskland skulle fortsätta ockupera Norge efter kriget."⁸⁰ Man valde alltså att lyfta fram berättelsen om Østring på *Nordfront*, trots att hans tankesätt inte helt passade in i det nationalsocialistiska narrativet. Intressant är även att man som nationalsocialist tydligen kan "komma undan" med att tro på förintelsen – förklaringen är helt enkelt bara att man inte förstätt sig på den tyska politiken.

Övertygelsen om att det inte finns några som helst bevis för att någon förintelse på judar under andra världskriget ägt rum och att det inte heller får förekomma någon forskning eller debatt kring förintelsen är några av hörnstenarna i förnekelsen. Till exempel kan förintelsen jämföras med det skribenten Magnus Svensson på *Nordfront* kallar för "förintelsen på tyskar efter andra världskriget", där några argument som framförs är att det handlar om ett av de allierade planerat och avsiktligt iscensatt folk mord på tyskar efter kriget, och att det är "helt belagt med dokument, filmer och bilder till skillnad från det påstådda judiska folk mordet".⁸¹ Förintelsen jämförs också med folk mordet i Kambodja, då ur den synvinkeln att massmorden Röda Khmererna genomförde – till skillnad från förintelsen – faktiskt går att bevisa. Henrik Pihlström, en återkommande skribent för *Nordfront*, skriver efter sitt besök i Kambodja:

---

⁷⁹ "Bjørn Østring", *Lokalhistoriewiki.no*, https://lokalhistoriewiki.no/wiki/Bj%C3%B8rn_%C3%98string (hämtad 4.1.2021).

⁸⁰ "Bjørn Østring – den norske NS-veteranen", *Nordfront*, 23.9.2016, <https://www.nordfront.se/bjorn-ostring-den-norske-ns-veteranen.smr> (hämtad: 4.1.2021).

⁸¹ "'Förintelsen' = religion", *Nordfront*, 19.1.2015, <https://www.nordfront.se/forintelsen-religion.smr> (hämtad: 23.1.2021).

Här har vi ett folkmord som är konkret med tydlig teknisk bevisning. [...] Folkmordet skulle framförallt riskera att vrida perspektiven på vad det egentligen var som skedde i Tredje Rikets koncentrationsläger. Kambodjas massgravar med skelett, väl genomförda tekniska undersökningar och dokumentation saknar motsvarighet i någon av de tyska koncentrationslägren – är det inte underligt?⁸²

Ett annat argument som framförs för att bevisa att förintelsen har någon form av skyddad ställning och inte får ifrågasättas, är hur antalet tyskar som dödades av allierade är omtvistat – och att detta är ett bevis för att ”alla förintelser utom just den påstådda judiska förintelsen” får både debatteras och undersökas.⁸³ Förintelsen av judar presenteras från NMR:s sida som något så ”heligt” att forskare helt enkelt inte får studera den eller ifrågasätta dödssiffror. Jämförelsen med debatten kring hur många tyskar som dog i slutet av kriget är ett sätt att dels skifta fokus, dels att understryka hur andra historiska händelser än förintelsen är öppna för olika uppfattningar och debatt. Då man inom NMR har en annorlunda uppfattning kring händelseförloppet under andra världskriget, finns viljan att lyfta upp dessa perspektiv till diskussion. Eftersom många av rörelsens påståenden saknar vetenskaplig grund och hållbara bevis, diskuteras inte dessa på samma sätt som forskning i vanliga fall diskuteras. Detta upplevs från NMR:s sida som att rörelsens uppfattning om verkligheten sopas under mattan och tystas ner. Deborah Lipstadt menar dock att förintelsen är ett tema som fortsättningsvis debatteras och delar åsikterna bland forskare. Debatterna handlar enligt henne inte om att ifrågasätta ifall förintelsen ägde rum, utan till exempel om frågan ifall något annat land än Tyskland skulle ha kunnat genomföra en liknande förintelse eller kring frågan om vad Hitlers verkliga motiv för förintelsen var. Enligt Lipstadt förekommer det till och med debatt mellan forskare kring den fråga som kunde ses som den kanske mest centrala i NMR:s förintelseförnekelse: de judiska dödssiffrorna.⁸⁴ Den amerikanska historikern Lynn Hunt är inne på samma linje som Lipstadt i sin bok *History: why it matters* (2018): trots att ingen seriös akademiker ifrågasätter förintelsens genomförande, förekommer nog skilda åsikter och debatter bland historiker kring på vilket sätt förintelsen bäst kan förstås.⁸⁵

---

⁸² Henrik Pihlström, ”Kommunismens brott”, *Nordfront*, 22.12.2014, <https://www.nordfront.se/kommunismens-brott.smr> (hämtad: 21.2.2021).

⁸³ ”Förintelsen’ = religion”, *Nordfront*, 19.1.2015, <https://www.nordfront.se/forintelsen-religion.smr> (hämtad: 23.1.2021).

⁸⁴ Lipstadt, *New Books in Jewish Studies*, 28.3.2019 (hämtad: 21.2.2021).

⁸⁵ Lynn Hunt, *History: Why it matters* (Cambridge: Polity Press, 2018), 6.

Historikern Malin Karlsson delar in förnekelsen av folk mord i två kategorier: "hard denial" (hård, absolut förnekelse) och "soft denial" (mindre absolut förnekelse). Karlsson menar att argument som totalt förnekar att förintelsen ägt rum, som beskriver det hela som en myt eller som hävdar att tyskarna bara deporterade judar, är exempel på absolut förnekelse. Argument som angriper och ifrågasätter exempelvis överlevares berättelser, dödssiffror eller förklarar hur förintelsen var ett sätt för judarna att komma åt Israel, är exempel på mjukare och mindre absolut förnekelse.⁸⁶ Hos NMR återfinns båda typerna av argument: både argument som beskriver förintelsen som en myt och som menar att det aldrig fattades några beslut om att döda judar, och argument som går in på detaljnivå och diskuterar exempelvis dödssiffror. Det är intressant att se hur de båda typerna av förnekelse kan förekomma inom samma rörelse, då det Karlsson kallar för "soft denial" på sätt och vis utgår från att förintelsen ägt rum men inte riktigt på det sätt historieskrivningen påvisar. Karlsson konstaterar, att syftet bakom användandet av denna typ av mjukare förnekelse har att göra med viljan att hitta någon fakta som inte stämmer. Uppfattningen är att ifall man lyckas motbevisa ens en detalj i historieskrivningen kring förintelsen, så skulle hela historien kunna förkastas som falsk.⁸⁷ Enligt min bedömning är detta vad NMR i huvudsak strävar till i sin förnekelse.

Förnekandet av förintelsen är ett konkret sätt genom vilket NMR försöker rentvå nationalsocialismen och Hitlers namn samt få fler människor att stöda ideologin. Deborah Lipstadt menar att logiken hos förnekarna är den, att judarna uppfunnit förintelsen för att dels få skadestånd av Tyskland, dels för att få ett eget land – Israel.⁸⁸ Trots att logiken är liknande inom NMR, så betonas Israel som det egna landet för judar inte speciellt mycket, utan istället fokuserar man på argument kring empatikänslor gentemot judar. Tanken är att judarna själva ligger bakom berättelserna om förintelsen och har genom dessa fått empati av omvärlden. Denna empati har, enligt hur man ser på det inom NMR, gjort det lättare för judar att uppnå olika maktpositioner i världen. I NMR tänker man sig att det är på grund av empatin och någon form av kollektiv skuld känsla för andra världskrigets händelser som judar inte får kritiseras och att judarna därför kan styra västvärlden.

---

⁸⁶ Maria Karlsson, *Cultures of denial: comparing Holocaust and Armenian genocide denial* (Lund: Department of History, Lund University 2015), 111–122; 190–192.

⁸⁷ Karlsson, *Cultures of denial*, 122.

⁸⁸ Lipstadt, "Behind the lies of Holocaust denial", 23.5.2017, Ted talk, <https://www.youtube.com/watch?v=OztdofPc8Rw> (hämtad: 20.2.2021).

Rörelsens antiamerikanism

Ett tredje ofta förekommande tema som bidrar till att öka förståelsen för NMR:s historieskrivning, är olika typer av antiamerikanism. Begreppet antiamerikanism har en lång historia och är både mångfacetterat och omdiskuterat. Historikern Martin Alm konstaterar i sin essärecension "Amerikaner och anti-amerikaner. Sex studier av anti-amerikanismen – en forskningsöversikt" (2009) att begreppet i olika sammanhang definierats på olika sätt. Definitionerna kan variera från "en systematisk fientlighet mot Amerika och allt som Amerika stått för eller uppfattats stå för" – till att avse alla olika typer och nivåer av kritik riktad mot USA.⁸⁹ Max Paul Friedman, historiker vid American University, är inne på samma linje i boken *Rethinking Anti-Americanism: The History of an Exceptional Concept in American Foreign Relations* (2012), där även han konstaterar att begreppet definierats på många olika sätt: till exempel som en ideologi, som en kulturell fördom, eller som en neurotisk avundsjuka över amerikansk framgång. Han påpekar att de flesta forskare är överens om att kritik mot USA inte per automatik är antiamerikanism – för att vara det krävs att fientlighet riktas *specifikt* mot USA mer än mot andra länder, och att fientligheten gäller USA *generellt* eller åtminstone riktar sig mot de *flesta* aspekter av USA som land. Friedman påpekar även att utlänningar går från kritik till antiamerikanism då de är "orättvist selektiva" i hur de fokuserar på brister hos just USA i jämförelse med brister hos andra samhällen – speciellt sitt eget.⁹⁰

Orsaken till att jag valt att använda begreppet antiamerikanism i avhandlingen, grundar sig i en vilja att försöka ringa in NMR:s inställning till USA på ett fungerande sätt. Rörelsens negativa inställning bottnar i ett motstånd mot flera olika aspekter av USA: den amerikanska demokratin, kapitalismen, landets inflytande i världen, de militära operationerna, operationer som NMR anser att ha omfattat krigsbrott vilka USA:s soldater borde ha blivit dömda för, USA som en del av de allierade och Tysklands fiende under andra världskriget – för att nämna några. Dessutom anser man inom NMR att USA på många sätt styrs av judar som redan under lång tid till exempel kunnat påverka presidentämbetet, och att Hollywood styrs av judar som genom underhållningsindustrin influerar även andra länder än USA. Hatet mot USA är inte riktat mot "vanliga" (vita) amerikaner, utan mer mot "etablissemangen" som man inom rörelsen uppfattar att har makten och kontrollen i hemlandet

---

⁸⁹ Martin Alm, "Amerikaner och anti-amerikaner. Sex studier av anti-amerikanismen – en forskningsöversikt", *Tidskriften Scandia* (2009:1), 113.

⁹⁰ Max Paul Friedman, *Rethinking Anti-Americanism: The History of an Exceptional Concept in American Foreign Relations* (Cambridge: Cambridge University Press, 2012), 5–7.

och inflytandet i världen. Vita amerikaner visar man däremot stöd för från NMR:s sida, och det finns flera exempel på rörelsens hemsidor där man hänvisar till både "antifascistiska" och "antivita" krafter som på olika sätt förtrycker vita människor i USA. Till exempel efter demonstrationen i Charlottesville 2017 rapporterades på *Nordfront*:

Sedan tusentals vita amerikaner slöt samman för att protestera mot avlägsnandet av en staty föreställande general Robert E Lee i Charlottesville tidigare denna månad har antivita krafter blivit allt mer desperata i sin kamp att riva ned statyer föreställande hjältar från det amerikanska inbördeskriget.⁹¹

NMR är även mycket kritiskt inställd till USA:s inblandning i olika konflikter i världen. I artiklar som behandlar Irakkriget kallas USA exempelvis för "de självtutnämnda 'befriarna' och demokratins korstågsriddare", samt för förtryckare av befolkningen i Irak. När kriget i Irak tog slut 2011 menar man på *Nordfront* att "Då hade landet 'demokratiserats' genom att ett nytt styre, mer vänligt inställd till den sionistiska-kapitalistiska världsordningen, hade installerats".⁹² USA ses av NMR som vad man kunde kalla för en hycklare – som kräver att andra länder följer de demokratiska systemen och reglerna beträffande mänskliga rättigheter – men som inte själv är så noga med att hållas inom gränserna. Samtidigt ses USA:s påverkan på andra länder som ett sätt för judar att sprida sitt inflytande och sin kontroll i världen. Begreppet antiamerikanism anser jag att är passande för att beskriva NMR:s inställning till USA, eftersom fientligheten och kritiken rörelsen ger uttryck för väldigt långt följer Friedmans beskrivning: den riktar sig mer mot USA än mot andra länder och den riktar sig generellt mot USA (med undantag för främst vita amerikanerna utanför "etablissemanget"). Förutom USA är det egentligen bara Storbritannien som får liknande kritik – då gällande landets handlande som en av de allierade – men fientligheten mot Storbritannien är inte alls lika ofta förekommande i källmaterialet.

Ett flera gånger förekommande tema på NMR:s sidor är frågan om hurdana krigsbrott eller övergrepp USA och de övriga allierade gjort sig skyldig till under andra världskriget. Inom NMR finns en uppfattning om att massmedia och den officiella historieskrivningen inte lyft fram de mörka sidorna hos de länder som kan betraktas som Tysklands fiender under kriget. Därför finns det inom

---

⁹¹ "Son till mångmiljonärer försökte spränga staty av sydstatsmajor", *Nordfront*, 24.8.2017, <https://www.nordfront.se/son-till-mangmiljonarer-forsokte-spranga-staty-av-sydstatsmajor.smr> (hämtad: 15.3.2021).

⁹² "Hadithamassakern", *Nordfront*, 19.11.2017, <https://www.nordfront.se/hadithamassakern.smr> (hämtad: 2.2.2021).

rörelsen en vilja att berätta om de händelser där man uppfattar att de allierade begått olika typer av övergrepp eller krigsbrott. Typiskt är till exempel att de bombningar som riktades mot de tyska städerna under andra världskriget på *Nordfront* beskrivs som "de allierades terrorbombningar" eller "moralbombningar". Dessa bombningar kallar man även "folk mord" och "'de goda krafternas' slakt på miljoner och åter miljoner civila människor".⁹³ Viljan att lyfta fram denna typ av händelser bottenar i en känsla av att Tyskland och tyskarna blivit orättvist behandlade under och efter världskrigen, och att det finns många handlingar som de allierade borde ha blivit dömda för, likt tyskarna blev i Nürnberg. En av dem som man inom NMR anser vara en "notorisk krigsförbrytare" som aldrig dömdes, är Winston Churchill.⁹⁴

Ett beskrivande exempel på hur retoriken kring de allierade ser ut, hittas på *Nordfront* i en artikel med rubriken "De allierades ockupation av Island – och det folkliga motståndet" (7 juli 2016) som beskriver en situation där först brittiska och sedan amerikanska trupper ockuperat Island under andra världskriget. Uppfattningen från NMR:s sida är att det "oftast inte framgår i historieböckerna" att Island ockuperades – och att än mindre har det skrivits om "de allierade soldaternas förhållande till den isländska civilbefolkningen". På *Nordfront* vill man belysa alla de övergrepp som amerikanska soldater begick mot den isländska civilbefolkningen och i artikeln bifogas ett utdrag ur Bertrand M. Roehners studie *Relations between Allied Forces and the Population of Iceland* (2009),⁹⁵ där dessa övergrepp listas. Övergreppen beskriver man med sarkastisk ton på *Nordfront* som "de goda demokratiska krafternas övergrepp",⁹⁶ vilket är ett väldigt typiskt sätt för NMR att beskriva de allierade med USA i spetsen. Demokratiska länder uppfattas av NMR vara länder som ses som goda i världen, eller som själva beskriver sig som goda just på grund av sitt demokratiska styre. I NMR:s kretsar ser man inte demokrati som något automatiskt gott eller fungerande samhällssystem värt att följa – tvärtom.

---

⁹³ Se till exempel: "Rikstäckande aktion i Norge: 'Vi glömmer aldrig!'", *Nordfront*, 17.2.2016, <https://www.nordfront.se/slaget-vid-fraustadt.smr>; "'En stad dör': Bombningen av Pforzheim", *Nordfront* 23.2.2016, <https://www.nordfront.se/en-stad-dor-bombningen-av-pforzheim.smr>; "De allierade terrorbombar Köln", *Nordfront*, 30.5.2013, <https://www.nordfront.se/de-allierade-terrorbombar-koln.smr>; "Vi får aldrig glömma!", *Nordfront*, 27.1.2015, <https://www.nordfront.se/vi-far-aldrig-glomma.smr> (hämtade: 4.12.2020).

⁹⁴ "Allierad senapsgas över Bari – tusen civila dör", *Nordfront*, 2.12.2017), <https://www.nordfront.se/allierad-senapsgas-over-bari-tusen-civila-dor.smr> (hämtad 20.1.2021).

⁹⁵ Studien som hänvisas till kan hittas på Bertrand M. Roehner, *Relations between Allied Forces and the Population of Iceland*, 2009, <https://www.lpth.jussieu.fr/~roehner/oci.pdf> (hämtad: 19.2.2021).

⁹⁶ "De allierades ockupation av Island – och det folkliga motståndet", *Nordfront*, 7.7.2016, <https://www.nordfront.se/de-allierades-ockupation-av-island-och-det-folkliga-motstandet.smr> (hämtad: 4.1.2021).

USA:s roll i andra världskriget och ställning överlag, ifrågasätts av NMR också genom att man på *Nordfront* skriver om de fångläger USA hade för japaner på amerikanska västkusten under krigsåren i artikeln "Inget unikt med de tyska koncentrationslägren" (27 januari 2015). Dessutom påpekar man att USA hade raslagar och segregation fram till 1967 – "22 år efter Hitlers död".⁹⁷ Jag tolkar det som att man genom att peka på de orättvisor och hemskheter USA utsatt människor för baserat på deras etnicitet, vill visa att Tyskland inte var sämre eller värre än USA, och att USA inte är så oskyldigt som man i NMR anser att historieskrivningen påstår. Att lyfta fram segregationen i USA och jämföra eller kontrastera det med Hitler är ett försök att påvisa hur en liknande politik fördes i USA som i Tyskland – men ur NMR:s synvinkel är det enbart Tyskland som fått kritik för sin politik. Intressant är dock hur en sådan jämförelse på sätt och vis tyder på att man i NMR just i detta sammanhang accepterar den professionella historieskrivningens bild av Hitler och hurdan segregerande politik som fördes i det nationalsocialistiska Tyskland – något som i vanliga fall försvaras eller stämplas som lögn av NMR. Med tanke på NMR:s ideologiska bakgrund och retorik över lag, har avsikten knappast varit att acceptera den professionella historieskrivningen i sin jämförelse mellan tysk och amerikansk politik, utan snarare att påpeka hur det världen anser är inhuman, nazistisk politik i Tyskland, inte fått kritik i samma utsträckning då liknande politik förekommit i USA.

De allierades handlande under andra världskriget beskrivs även som en medveten slakt på civila "i 'demokratis' namn". I samband med minnesdagen för förintelsens offer år 2015, reagerade man i NMR och skrev på *Nordfront*:

Idag organiserar massmedia en massiv propagandakampanj för att få oss att minnas den påstådda "förintelsen" på sex miljoner judar. Samtidigt vill dessa propagandister att vi ska glömma de övergrepp som skedde mot civila tyskar, japaner, fransmän, italienare, men också exempelvis norrmän och danskar under kriget. Civila slaktades medvetet i "demokratis" namn och i flera fall var de som hetsade värst just judar. Överlevare till de allierades övergrepp kommer aldrig få sitta i en TV-soffa och snyfta eftersom de skulle kunna påminna människor om att de som vann andra världskriget – desamma krafter som senare påtvingat oss mångkulturen och massinvandringen – var de värsta krigsförbrytarna.⁹⁸

---

⁹⁷ "Inget unikt med de tyska koncentrationslägren", *Nordfront*, 27.1.2015, <https://www.nordfront.se/inget-unikt-med-de-tyska-koncentrationslagren.smr> (hämtad 4.12.2020).

⁹⁸ "Vi får aldrig glömma!", *Nordfront*, 27.1.2015, <https://www.nordfront.se/vi-far-aldrig-glomma.smr> (hämtad: 4.1.2021).

Förintelseoffrens minnesdag den 27 januari leder mer eller mindre utan undantag varje år till reaktioner på NMR:s webbplatser. Precis som i citatet ovan, är i regel det gemensamma temat för dessa reaktioner hur det ordnas en ”massiv propagandakampanj” från medias sida då minnesdagen diskuteras och hur ”de värsta krigsförbrytarna” – alltså de allierade – kommit undan utan någon skuld för andra världskriget. Demokrati som samhällssystem verkar ses som en ursäkt för krigsbrott och som med så mycket annat – som till exempel med banker, media och underhållning – anses det i NMR:s kretsar finnas judiska krafter i bakgrunden även för de allierades krigsbrott mot civila.

I grund och botten är alltså NMR väldigt negativt inställd till inte bara medier, utan även till den professionella, akademiska historieskrivningen. Övertygelsen är att det är judar och personer som är vänligt inställda till judar,⁹⁹ som i bakgrunden styr det som skrivs och på så sätt även påverkar den allmänna opinionen om till exempel förintelsen. Denna mistänksamhet mot historieskrivningen och historikers förmåga att skriva om historien ”så som den egentligen sett ut”, verkar vara starkt kopplad till främst hur nationalsocialismen, Hitler och Tyskland behandlades under och efter andra världskriget både inom historieskrivning och i övrigt. Exempelvis lyfter man på *Nordfront* fram det som man kallar för ”de allierades terrorbombningar” av bland annat staden Dresden, eftersom man anser att ”dessa ohyggliga händelser både är förbisedda och nedtystade” och att man därför känner sig förpliktigad att utbilda folket om dem. I artikeln om Dresden citeras en läsarkommentar: ”Jag är chockad över vad jag har läst. Varför har vi inte lärt oss något om detta i skolan?”.¹⁰⁰ Bombningen av Dresden är dock inte någon direkt nedtystad händelse, och även om den kanske inte lyfts fram på historiektionerna i skolorna, så har händelsen både diskuterats och problematiserats också utanför strikt akademiska kretsar.¹⁰¹

Ett annat exempel på hur man tänker sig att professionell historieskrivning inte är sanningsenlig, framkommer i artikeln ”Rudolf Hess dör under mystiska omständigheter” som publicerades på *Nordfront* 17 augusti 2016. I texten diskuteras hur ”det ligger nära till hands” att den officiella historieskrivningen kring bland annat Hess ensamflygning till Storbritannien ”inte stämmer överens

---

⁹⁹ Se till exempel: ”Judisk fräckhet om mediekontroll”, *Nordfront*, 29.9.2017, <https://www.nordfront.se/judisk-frackhet-om-mediekontroll.smr> (hämtad: 24.1.2021).

¹⁰⁰ ”Rikstäckande aktion i Norge: ’Vi glömmet aldrig!’”, *Nordfront*, 17.2.2016, <https://www.nordfront.se/rikstackande-aktion-vi-glommer-aldrig.smr> (hämtad: 13.1.2021).

¹⁰¹ Se till exempel: ”När Tyskland brann – bombningen av Dresden 1945”, Sveriges Radio: *Vetenskapsradion Historia*, 11.2.2020, <https://sverigesradio.se/avsnitt/1442151> (hämtad: 14.1.2021)

med verkligheten och att det finns ett intresse från segrarmakterna att det ska förbli så”.¹⁰² Uppfattningen är alltså att de länder som segrade i andra världskriget har kunnat påverka historieskrivningen till den grad att ”sanningen” kunnat tystas ner sedan krigets slut. Journalisten Tobias Svanelid diskuterar tillsammans med professor emeritus i nordamerikastudier Erik Åsard i *Vetenskapsradion Historia: ”När Hess flög till Skottland”* (Sveriges radio, 11 maj 2016) teorierna kring Hess, hur det finns ”berättigade frågor” kring honom och hur det uppkommit konspirationsteorier kring flygningen han gjorde under kriget. För nynazisterna har Hess kommit att bli en symbol för ”den riktiga, goda nationalsocialismen”, menar Eva Kingsepp, doktor i medie- och kommunikationsvetenskap, i *Vetenskapsradions* avsnitt. Detta eftersom Hess flygning ägde rum innan förintelsen kommit igång på allvar, och för att Hess enligt egen utsago ville nå fred i kriget.¹⁰³

Inom NMR råder alltså en uppfattning om att historieskrivningen efter andra världskriget varit förvriden: vissa saker, som inte behagar de västerländska demokratierna med USA i spetsen, tystas ner. Samtidigt anser man inom NMR att USA och flera andra länder i västvärlden lyfts upp som någon form av goda krafter i världen, eftersom de är demokratiska och dessutom kräver att andra länder ska vara det. Genom sina artiklar vill man nyansera den bild av historien kring kriget som man anser att är allmänt rådande men felaktig. Synen på vem som *egentligen* var de skyldiga till att andra världskriget bröt ut skiljer sig drastiskt från den allmänna uppfattningen om Hitlers och Tysklands roll i krigsutbrottet. Enligt NMR var det egentligen ”krigshetsarna från den allierade sidan” som inledde kriget den 3 september 1939, då Storbritannien och Frankrike förklarade Tyskland krig. Om inte de allierade ”krigshetsarna” hade inlett kriget, skulle det antagligen inte ha blivit något andra världskrig, skriver man på *Nordfront*.¹⁰⁴ Uppfattningen inom NMR verkar alltså inte enbart böttna i övertygelsen om att ”den officiella historieskrivningen” är full av direkta lögner, men även i att historiker fokuserat på fel saker och att media ger spaltutrymme åt en allmän övertygelse kring historiska händelser som inte egentligen stämmer överens med verkligheten.

---

¹⁰² ”Rudolf Hess dör under mystiska omständigheter”, *Nordfront*, 17.8.2016, <https://www.nordfront.se/rudolf-hess-dor-under-mystiska-omstandigheter.smr> (hämtad: 14.11.2020).

¹⁰³ ”När Hess flög till Skottland”, Sveriges radio: *Vetenskapsradion Historia*, 11.5.2016, <https://sverigesradio.se/avsnitt/718092> (hämtad: 15.1.2021).

¹⁰⁴ ”Vi får aldrig glömma!”, *Nordfront*, 27.1.2015, <https://www.nordfront.se/vi-far-aldrig-glomma.smr> (hämtad: 4.1.2021).

4 NMR:s vilja att ändra narrativ och skifta fokus i historieskrivningen

Mycket av NMR:s historieskrivning kan beskrivas som revisionistisk och som ifrågasättande av professionell historieforskning (vilken inom NMR kallas för den "officiella historieskrivningen"). Den nationalsocialistiska ideologin och den konspiratoriska synen på världen och judarnas position i den står i centrum för rörelsens historieskrivning. I kapitel tre presenterade jag några bredare temahelheter som förklarar varför NMR skriver historia som de gör och vilka deras centrala uppfattningar kring historia är – uppfattningar som påverkar mycket av deras övriga historieskrivning. I detta kapitel diskuterar jag några mer specifika teman kring vilka rörelsen försöker utmana eller förändra rådande narrativ och i stället erbjuda sina egna. Därtill diskuterar jag paradoxen kring NMR:s användning av källor i sin historieskrivning. Forskningsfrågorna jag söker svar på är på vilket sätt NMR försöker förändra narrativ och skifta fokus från den professionella historieskrivningens slutsatser samt på vilket sätt källor används i rörelsens historieskrivning.

Rörelsens syn på "nedtystad historia" och paradoxen i användningen av källor

I flera av artiklarna på både *Vastarinta* och *Nordfront* framkommer uppfattningen om att det finns många historiska händelser som människor idag inte känner till. Orsaken till detta menar man vanligen inom NMR att beror på media eller historiker som ljuger eller tystar ner saker. Många av de frågor man i NMR:s artiklar hävdar att det inte skrivs om, är dock händelser som man med en enkel sökning hittar information om både akademiskt och på ett mer allmänt plan. Jag undrar om inte en del av förklaringen till denna uppfattning hos NMR ligger i vad man uppfattar ha lärt sig i skolan. Till exempel i samband med artikeln kring hur de allierade bombade staden Dresden, lyftes i texten upp ett citat ur en läsarkommentar: "Jag är chockad över vad jag har läst. Varför har vi inte lärt oss något om detta i skolan?".¹⁰⁵ Det faktum att ett sådant citat lyfts fram i själva artikeln antyder att man på *Nordfront* fäst vikt vid budskapet i läsarens kommentar, vilken i sin tur pekar på att man i NMR:s kretsar anser att skolorna inte undervisar kring vissa valda frågor i ämnet historia. Från rörelsens sida syns i detta sammanhang inget kritiskt tänkande till exempel kring det faktum att människor, om de inte studerat historia efter grundskolan, vanligen är i nedre tonåren då de

---

¹⁰⁵ "Rikstäckande aktion i Norge: 'Vi glömmer aldrig!'", *Nordfront*, 17.2.2016, <https://www.nordfront.se/rikstackande-aktion-vi-glommer-aldrig.smr> (hämtad: 13.1.2021).

läser om andra världskriget. Undervisningen är anpassad till elevernas ålder, vilket innebär att alla detaljer och aspekter omöjligt kan beröras.

Historikern Sirkka Ahonen skriver i artikeln "Historia on vaarallinen oppiaine" (*Tieteessä tapahtuu*, 2021:2) om historiens identitetsskapande betydelse för länders befolkningar, och om hur ledare kan använda historia för att legitimera sitt ledarskap. Under olika tider och i olika länder har politiska ledare förhållit sig misstänksamt till historieundervisningen. Samhälleliga förändringar syns även i skolorna, och Ahonen menar att också historieundervisningen förväntas anpassa sig till politiska förändringar. I auktoritära länder ligger fokus på de nationella berättelserna och i att stärka den nationella identiteten genom historieundervisningen. I liberala västerländska demokratier har historieundervisningen fokuserat mer på att jämföra olika källor och på att utveckla elevers källkritiska kunskaper, förklarar Ahonen.¹⁰⁶ NMR som rörelse motsätter sig liberal demokrati och förespråkar ett mer auktoritärt styre. På samma sätt som Ahonen menar att auktoritära länder tenderar fokusera på de nationella berättelserna i sin undervisning, efterlyser även NMR den typen av historia i skolorna. I NMR:s världsåskådning passar inte en undervisning som fokuserar på att utveckla källkritiska kunskaper, att jämföra källor, att problematisera och analysera. Om rörelsen skulle få bestämma innehållet i skolböckerna, skulle fokus troligen ligga i att lyfta upp den egna befolkningens bragder och vilka som varit landets fiender under historiens gång.

Just för att råda bot på människors uppfattade okunskap, skriver man artiklar med historiskt tema på NMR:s sidor. Relativt vanligt förekommande i artiklarna är olika "tips till läsaren" – det kan handla om en bok, film eller dokumentär som presenteras och rekommenderas för läsarna. Det rekommenderade materialet anses ge en mer sanningsenlig bild av historien än vad den professionella historieskrivningen gjort eller gör. NMR är starkt av den åsikten att det är "vinnarna som skriver historien" och att den "officiella historieskrivningen" inte ger en sanningsenlig bild av historien. Till exempel anser NMR att historievetenskapen felaktigt framställt nordbor som barbarer före kristendomens antågande.¹⁰⁷ En annan fråga rörelsen anser att förvrängts, är tyskarnas öde under andra världskriget. Bland annat menar man från NMR:s sida att antalet tyska stupade nedvärderats inom "officiell historieskrivning".¹⁰⁸

---

¹⁰⁶ Sirkka Ahonen, "Historia on vaarallinen oppiaine", *Tieteessä tapahtuu* (2021:2), 3-7.

¹⁰⁷ Se till exempel: Vejdeland, "Nu skriver vi vår egen historia!", *Nordfront*, 31.1.2013, <https://www.nordfront.se/nu-skriver-vi-var-egen-historia.smr> (hämtad: 12.1.2021).

¹⁰⁸ Se till exempel: "Eldstormen i Dresden", *Nordfront*, 13.2.2013, <https://www.nordfront.se/eldstormen-i-dresden.smr> (hämtad: 12.1.2021).

Kari Raivio skriver om hur vetenskap används inom politiken. Raivio menar att ledare ofta försöker gissa vad folket vill höra, istället för att försöka övertyga dem om sina egna ståndpunkter. Raivio konstaterar att "politiska strider" idag handlar mycket om argumentation baserat på känslor och föreställningar istället för på fakta. Vetenskaplig kunskap erbjuds inte för att väljarna ska kunna fatta välgrundade beslut, utan används istället av politiker för att forma ett så passande budskap som möjligt för sina väljare. Vidare påpekar Raivio att den negativa propagandan har en otrolig kraft – och att manipulera vetenskapen för att passa ett sådant negativt narrativ kan kallas missbruk av vetenskapen. Som exempel diskuterar han den okunskap som rådde då befolkningen i Storbritannien röstade för Brexit.¹⁰⁹ Även om NMR inte direkt är ute efter att värva väljare, speciellt inte innan hösten 2015 då rörelsen i Sverige grundade sitt eget parti,¹¹⁰ kan Raivios diskussion kring bruket och missbruket av vetenskapen appliceras på NMR. Ett syfte med rörelsens verksamhet och texterna som publiceras på webbsidorna är att så ett frö av tvivel i allt fler människor och att på det sättet få dem att ifrågasätta sådant som människor i allmänhet anser vara fakta. Tanken är att om människor blir övertygade om att världen inte alls fungerar så som de trott, så kommer de lätt att se hur den nationalsocialistiska ideologin kan lösa alla problem dagens samhällen har. Argumentationen utgår ofta från ett laddat och provokativt språk genom vilket man från NMR:s sida försöker väcka känslor hos sina läsare samtidigt som man upprepar sina egna sanningar om olika befolkningsgrupper och om hur världen styrs. Dessa sanningar är vanligen inget annat än just föreställningar och stereotyper, men med hjälp av dem kan NMR forma sitt budskap så att det passar läsarnas uppfattningar om världen och om olika människor. Samma sak sker även i NMR:s användning av källor och vetenskap: de ska passa det egna ideologiska narrativet för att få utrymme på rörelsens webbsidor.

En intressant aspekt i NMR:s användning av källor och deras inställning till den professionella historieforskningen är ändå att inställningen varierar beroende på vad det egna budskapet är. Detta påminner om Raivios konstaterande om att politiker försöker gissa sig till vad folket *vill* höra.¹¹¹ Beroende på vad det är man vill bevisa, kan forskning diskuteras på helt olika sätt. Den professionella historieforskningen kan till och med lyftas upp som bevis för något – och detta gäller till och med förintelsen. Ett exempel är artikeln "Suomen tunnetuin 'holokaustiselviytyjä' Nena Kafka on

---

¹⁰⁹ Raivio, *Näytön paikka*, 203–205.

¹¹⁰ "Den parlamentariska grenen är nu bildad", *Nordfront*, 6.9.2015, <https://www.nordfront.se/den-parlamentariska-grenen.smr> (hämtad: 21.1.2021).

¹¹¹ Raivio: *Näytön paikka*, 203–204.

valehtelija!", publicerad på *Vastarinta* 26 januari 2017. I artikeln framkommer förintelseförnekelsen bland annat genom att ordet "förintelse" är satt innanför citationstecken, och för att man hävdar att "historien om förintelsen av judar" baserar sig på ogrundad spekulation. Artikelns centrala budskap är dock att Nena Kafka är en lögnare som ljugit om att hon överlevt förintelsen, och för att bevisa att Kafka har ljugit, skriver man om vad den professionella historieforskningen presenterat för resultat kring förintelsen och de olika förintelselägren. Professionell forskning duger alltså för att bevisa att Kafka ljugit om en händelse som man inte själv tror att ha ägt rum över huvud taget. Som källor för artikeln uppges bland annat artiklar från mer eller mindre etablerade medier – medier som man i regel motsätter sig och påstår att är både lögnaktiga och judeägda. Källorna som uppges i samband med artikeln om Kafka är: *The Times of Israel*, *Me Naiset*, *Helsingin Uutiset*, *Magneettimedia*, *Seura*, *Iltalehti* och *Helsingin Sanomat*.¹¹² Av dessa är det enbart *Magneettimedia* som påstått att Kafka ljugit om sin historia. *Magneettimedia* är inte vad man kunde kalla etablerad media, utan ges ut av föreningen Pohjoinen perinne ry – en förening som kontrolleras av Nordiska motståndsrörelsen i Finland. Tidningen är känd för högerextrem och judefientlig propaganda.¹¹³ På *Vastarinta* hänvisar man alltså i praktiken till källor man själv kontrollerar för att backa upp historien om att Nena Kafka har hittat på sin berättelse. Som läsare får man vara väldigt noggrann så man inte tappar bort sig i djungeln av motsägelsefulla påståenden och hänvisningar som cirklar tillbaka till NMR själv.

Forskare inom historia anklagas även av NMR för att hålla fast vid "politiskt korrekta teorier" gällande människans ursprung. Rörelsen anser att det framkommit ny information om människans ursprung, som bevisar att människan kommer från Europa. Denna information menar NMR att motarbetas av forskare som är politiskt korrekta och anser att det är viktigt att hålla fast vid teorin om att människan kommer från Afrika. På *Nordfront* berättar man om hur Hitler skickade en grupp arkeologer till Grekland 1944, och att de redan då hittade den första människan.¹¹⁴ Som källa uppges *Fjällsjö nyheter*, som är en lokal nättidning med koppling till högerextremism.¹¹⁵ Den nya

---

¹¹² "Suomen tunnetuin 'holokaustiselviytyjä' Nena Kafka on valehtelija!", *Vastarinta*, 26.1.2017, <https://www.vastarinta.com/nenakafka/> (hämtad: 13.1.2021).

¹¹³ "Kuolemantuottamuksesta epäilty uusnatsi verkkojulkaisu Magneettimedien taustalla", *Turun sanomat*, 24.9.2016, <https://www.ts.fi/uutiset/kotimaa/2789784/Kuolemantuottamuksesta+epaily+uusnatsi+verkkojulkaisu+Magneettimedia+taustalla> (hämtad: 13.1.2021).

¹¹⁴ "Ny forskning: Människan kommer från Europa", *Nordfront*, 6.9.2017, <https://www.nordfront.se/ny-forskning-manniskan-kommer-fran-europa.smr> (hämtad: 15.2.2021).

¹¹⁵ Se till exempel: Anna Ahlström & Fredrik Vestberg, "Sajten Fjällsjö Nyheter har stängts ner", *Sveriges radio*, 25.8.2016, <https://sverigesradio.se/artikel/6503545> (hämtad: 15.2.2021).

informationen man hänvisar till på *Nordfront*, handlar om fotavtryck som hittats på Kreta. Fyndet är dock väldigt omdebatterat, har mötts med skepsis och anses av vissa forskare inte ens vara fotavtryck, vilket kan förklara varför informationen åtminstone inte ännu lett till förkastande av tidigare teorier.¹¹⁶

Förutom misstänksamhet eller misstro gentemot den professionella historieforskningen, som till och med beskrivs som "det alla har kommit överens att ljuga om",¹¹⁷ är misstron i regel djup även gentemot massmedia. De etablerade medierna beskrivs som judeägda eller judiskt styrda, vilket enligt NMR resulterat i att medierna arbetar för att uppfylla judiska intressen. I en artikel med rubriken "'Förintelsen är en lögn'" (*Nordfront*, 16 maj 2015) ges exempel på hur "judisk media" arbetar genom att publicera och sprida "grotesk propaganda i syfte att kunna legitimera terroristbasen Israel, pracka på västvärlden judiska idéer så som 'mångkultur' och för att kunna extrahera enorma summor skadestånd från bland annat tyska folket".¹¹⁸ Uppfattningen är att massmedia praktiskt taget står över och formar både grundlag och politiker i dagens Sverige – och därför uppmanas läsarna på *Nordfront* att själva aktivera sig inom "idellt arbete i någon av alternativmedias redaktioner".¹¹⁹ Massmedia målas upp som något som arbetar mot befolkningen, som hjärntvättar de stora massorna och styr samhället i enlighet med en judisk agenda. Lösningen blir att grunda egna nyhetskanaler som inte påverkas av det eller dem man anser att styr etablerade medier.

Inför självständighetsdagen i Finland år 2017, uppmanar man på *Vastarinta* människor att infinna sig på självständighetsmarschen "Mot frihet" ("Kohti vapautta"). Man vill också rätta till påståenden som media framfört om marschen. Media anklagas för att ha startat en "lögnkampanj" kring marschen och dess deltagare, då media skrivit om att marschen har kopplingar till Ryssland. Eftersom NMR:s aktivitet enligt skribenten på *Vastarinta* "skapat stort intresse runt om i världen", har rörelsens material översatts till många olika språk – däribland ryska. I artikeln förklaras att media blivit begeistrade över just det ryska materialet, eftersom "de senaste årens förstärkta kritik mot

---

¹¹⁶ Se till exempel: Benny Eriksson, "Urgammalt fotavtryck hittat på Kreta – kan ha gjorts av våra förfäder", *SVT Nyheter*, 6.9.2017, <https://www.svt.se/nyheter/vetenskap/fotspår-på-kreta> (hämtad: 15.2.2021).

¹¹⁷ "Ett serbiskt perspektiv på Nordiska motståndsrörelsen", *Nordfront*, 21.11.2017, <https://www.nordfront.se/ett-serbiskt-perspektiv-på-nordiska-motståndsrörelsen.smr> (hämtad: 20.1.2021).

¹¹⁸ Robin Palmblad, "Förintelsen är en lögn", *Nordfront*, 16.5.2015, <https://www.nordfront.se/forintelsen-ar-en-logn.smr> (hämtad: 20.1.2021).

¹¹⁹ "Vita människors självmord?", *Nordfront*, 5.7.2014, <https://www.nordfront.se/vita-manniskors-sjalvmord.smr> (hämtad: 20.1.2021).

invandring i Europa” har bortförklarats av media med hänvisningar till att det hela är Vladimir Putins ”hemliga infokrig mot den liberala Europeiska unionen”, menar skribenten på *Vastarinta*.

Medias enligt NMR felaktiga antydningar om att ”nationalister och invandringskritiska” styrs av Putin, kallas på *Vastarinta* för en ”falsk nyhet” och samtidigt påminns läsarna om att alla vita nationalister oberoende av hemland är välkomna till marschen, eftersom nationalister kan inspireras och lära sig av varandras kamp. Tydligt har det förekommit viss kritik inom rörelsen mot att man bjuder in folk från andra länder till sin självständighetsmarsch, och därför konstaterar skribenten att aktivister från Finland också deltagit i demonstrationer i till exempel Polen och Litauen – detta för att visa solidaritet. En historisk koppling görs i och med att jägarrörelsens betydelse som ”den finska självständighetens ryggrad” poängteras för att understryka hur Finland haft ett ”tätt samarbete” med Tyskland och att ”förakt mot andra europeiska folk saknar historisk grund i självständighetsrörelsen”. I artikeln lyfter skribenten även fram personer som varit av betydelse i kampen mot Ryssland och för den finska självständigheten: till exempel Paavo Susitaival, som beskrivs som ”en av det förra århundradets mest respekterade finska radikala”. Genom att delta i ”Mot frihet”-marschen, står man upp både mot korruptionen i dagens samhälle men även för tidigare generationers frihetskamp (”vapustaisteluperinne”). De som deltar i marschen sägs vara delaktiga i att visa motstånd mot ”lögnaktig propaganda” (som kommer från massmedia och andra politiska fiender), och i att lyfta fram ”den finska frihetskampens nedtystade historia”, samt i att vara en del av de ”kämpande finska generationernas kedja”.¹²⁰

Uppfattningen verkar alltså vara den att motståndet mot förryskningsåtgärderna i början av 1900-talet är ”nedtystad historia”. Vad denna uppfattning bottnar i framkommer inte på ett tydligt sätt i artikeln, men eventuellt kan det ha med samma sorts idéer att göra som förekommer i materialet på *Nordfront*. Som tidigare nämnts, finns det tecken på att det råder en uppfattning i de svenskspråkiga kretsarna av NMR att man inte fått lära sig kring vissa händelser i historien på grund av att dessa tystats ner och därför utelämnats ur skolundervisningen. Att det helt enkelt finns ideologiska krafter som styr vad skolelever ska lära sig till exempel om förintelsen. Vad gäller motståndet mot förryskningen av Finland och hur utvecklingen såg ut fram till landets självständighet, är detta teman som berörs i historieundervisningen både i årskurs 7 och i

---

¹²⁰ ”Kohti vapautta-marssi ja kansallismielisten yhteistyö”, *Vastarinta*, 22.11.2017, <https://www.vastarinta.com/kohti-vapautta-marssi-ja-kansallismielisten-yhteistyö/> (hämtad: 10.2.2021).

gymnasiets lärokurs "Det självständiga Finlands historia".¹²¹ Givetvis går man inte in på djupet i alla detaljer kring dessa händelser, varken i gymnasiet eller i högstadiet, så det är så till vida inte förvånande om någon inte hört talas om till exempel Paavo Susitaival. Detta innebär dock inte att historiska personer eller händelser skulle tystas ner – utan bottnar sannolikt bara i en prioritering gjord av dem som utformat läroplanerna. Dessutom kan man fråga sig, i vilken utsträckning vuxna människor minns vad innehållet i den skolundervisning de deltagit i varit.

Uppfattningen att media inte berättar sanningen om olika teman och viljan att göra något konkret åt medias uppfattade undanhållande av information är inte något nytt. Koivulaakso, Brunila och Andersson skriver om hur några finländska nazister i februari 2004 grundade webbsidan *Kansallissosialismi.com*, genom vilken man strävade till att råda bot på det uppfattade problemet med media och själv rapportera om nyheter som massmedia valde att inte skriva om. På samma webbsida fanns även ett diskussionsforum, där "politiskt inkorrekt åsikter" hälsades mer än välkomna. Enligt Koivulaakso, Brunila och Andersson var få av de artiklar som publicerades på *Kansallissosialismi.com* administratörernas egna texter – de flesta var översatta från tidningar och webbsidor som Svenska motståndsrörelsen (SMR) låg bakom.¹²² Samarbetet mellan medlemmar i olika länder är alltså inte heller något nytt och syns än idag i materialet på både *Nordfront* och *Vastarinta*. Det är inte helt ovanligt att artiklar översätts och publiceras på flera språk. En del artiklar härstammar till exempel från sidan *Frihetskamp.net* som upprätthålls av den norska grenen av NMR.

NMR visar vid några tillfällen ett lite annorlunda förhållningssätt till källor än vad de i regel brukar uppvisa. I en artikel med rubriken "Nya uppgifter: Judarna har utvisats från fler länder än vad som tidigare varit känt" (*Nordfront*, 13 juni 2017) uppges 4Chan-forumet som källa, då någon i forumet sammanställt en förteckning över vilka länder judar påstås ha utvisats från. Skribenten på *Nordfront* påminner sina läsare om att vara noggranna med källkritiken:

Nordfront har inte möjlighet att granska alla källor och lämnar det därmed upp till var och en att själva bedöma uppgifternas riktighet. Uppenbarligen är dock flertalet av

---

¹²¹ Givetvis ger läroplanen vissa friheter gällande exakt vilka teman som lyfts fram i historieundervisningen, men ser man till exempel till den nyaste svenskspråkiga läroboken för årskurs 7, *I Tiden – Revolutioner och uppfinningar förändrar världen* (2019), ges förryskningen och finländarnas motstånd mot den ett helt eget kapitel, 151–162; Se till exempel: Utbildningsstyrelsen, *Grunderna för gymnasiets läroplan 2019*, https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/grunderna_for_gymnasiets_laroplan_2019.pdf (hämtad: 18.4.2021).

¹²² Koivulaakso & Brunila & Andersson, *Äärioikeisto Suomessa*, 183–184.

källorna som används etablerade källor som inte kan anklagas för att vara antisemitiska.¹²³

I det här fallet lyfts det alltså fram att förteckningen som gjorts i alla fall delvis baserar sig på etablerade källor som *inte är antisemitiska*, och att detta ger uppgifterna ökad legitimitet. Denna typ av paradox – där NMR å ena sidan nedvärderar olika ”etablerade källors” trovärdighet på grund av att man anser dem styras av judar, men å andra sidan presenterar samma typ av källor som något som ökar hållbarheten i argumentationen, förekommer ett antal gånger i materialet. Detta exempel var det enda jag hittade i källmaterialet där rörelsen uttryckligen påminner sina läsare om deras eget ansvar i att bedöma uppgifternas riktighet.

Paradoxalt nog finns det alltså tillfällen då massmedier används och accepteras som källor för NMR:s egna artiklar. Då det handlar om exempelvis nyheter kring arkeologiska utgrävningar och hur historieskrivningen kopplad till exempelvis Sveriges äldre historia ser ut, är man inte lika kritisk mot medier utan kan referera och hänvisa till dem utan problem. Som källor för en artikel på *Nordfront* kring de arkeologiska fynd man sommaren 2016 gjorde vid regalskeppet Kronan som ligger på havsbotten utanför Öland, uppgavs *Sveriges radio*.¹²⁴ Samma sommar gjordes även arkeologiska utgrävningar vid Sandby borg på Öland, och i artikeln kring utgrävningarna uppgav man på *Nordfront* bland annat *Sveriges television* som källa för sin rapportering.¹²⁵ Det verkar alltså som att massmedia inte *alltid* kommer med osanningar, och att man inom redaktionen för *Nordfront* aktivt följer med massmedier för att kunna återge eller omskriva – beroende på ämne och vinkling – de aktuella nyheterna. Det skulle vara intressant att veta var gränsen går för medlemmar i NMR: hur vet man egentligen vad media ljuger om och vad de skriver sanningsenligt kring? Gränsen går någonstans mellan det som passar in i och stöder den ideologiska historien, målsättningarna och verklighetsuppfattningen – och det som av olika orsaker inte gör det. Men huruvida media kan hålla sig till sanningen och hur man som medlem i NMR kan veta *vad som är sant* är tankeväckande frågor att spekulera kring. Det samma gäller historievetenskapen, som å ena sidan av NMR anses styras av

---

¹²³ ”Nya uppgifter: Judarna har utvisats från fler länder än vad som tidigare varit känt”, *Nordfront*, 13.6.2017, <https://www.nordfront.se/nya-uppgifter-judarna-har-utvisats-fran-fler-lander-vad-som-tidigare-varit-kant.smr> (hämtad: 13.2.2021).

¹²⁴ ”Nya fynd vid regalskeppet Kronan”, *Nordfront*, 30.7.2016, <https://www.nordfront.se/nya-fynd-vid-regalskeppet-kronan.smr> (hämtad: 4.1.2021).

¹²⁵ ”Svenskt glashantverk redan på 400-talet”, *Nordfront*, 18.7.2016, <https://www.nordfront.se/svenskt-glashantverk-redan-pa-400-talet.smr>. (hämtad: 4.1.2021).

judar för judiska intressen, men å andra sidan kan användas av rörelsen för att visa att en förintelseöverlevare fabricerat sin berättelse.

Trots att rörelser likt NMR upprätthåller sina egna nyhetskanaler, har forskning visat att de inte är helt utanför den övriga offentliga sfären, konstaterar historikern Reima Välimäki, journalisten Olli Seuri och forskaren Anna Ristilä i en artikel med rubriken ”Pseudohistoriaa Suomen muinaisista kuningaskunnista – Ongelmallisen tiedon kierto laita-oikeiston mediaekosysteemissä” (2021). Mycket av materialet som förekommer på sidor likt de NMR upprätthåller, är reaktioner på sådant som massmedia presenterat och behandlat i sina kanaler. Välimäki, Seuri och Ristilä konstaterar att användarna av alternativmedia ifrågasätter massmediers uppgifter till exempel med stöd av ”exceptionell” fakta som användarna själva hittat. Användarna av alternativmedia har ett skeptiskt förhållningssätt till institutioner och auktoriteter, och anser sig själv besitta förmågan att ”se bakom kulisserna”. I sådana här miljöer samlas likasinnade och konspirationsteorierna kan växa sig allt större och starkare. Internet har gett helt nya påverkningsmöjligheter åt dem som annars skulle vara marginaliserade och utan möjlighet att påverka den offentliga debatten. Välimäki, Seuri och Ristilä exemplifierar genom att påpeka hur man lyckades sprida konspirationsteorin om röstningsfusk i USA år 2020 på ett sätt som fick allvarliga konsekvenser på Kapitolium.¹²⁶ Då alternativmedier utseendemässigt kan likna traditionella massmedier på nätet, blir det en utmaning för läsaren att veta om innehållet är seriöst och vem som står bakom informationen. Fastän nyhetskanaler likt de NMR upprätthåller kanske inte direkt uppfattas som ett allvarligt hot mot demokratin, så ska inte sidornas betydelse för deras läsare underskattas, och inte heller deras möjlighet att sprida sin information till en större publik.

Förhållandet till den nordiska historien och kristendomen

Nordens historia och det fornnordiska arvet är viktiga för NMR, vilket även syns i rörelsens artiklar och i hur man försöker nyansera den bild av Nordens historia som man inom NMR uppfattar att är rådande men felaktig. Enligt rörelsen är den nordiska identiteten och befolkningens nordiska rötter under konstant angrepp i samhället och uppfattningen är att nordiska människor sällan ges

---

¹²⁶ Reima Välimäki & Olli Seuri & Anna Ristilä, ”Pseudohistoriaa Suomen muinaisista kuningaskunnista – Ongelmallisen tiedon kierto laita-oikeiston mediaekosysteemissä”, *Niin & Näin* (2021:1), 122.

möjlighet att komma i kontakt med sin historia.¹²⁷ Heléne Lööw skriver om hur historieintresset inom Svenska motståndsrörelsen, som utgör en gren av NMR, hela tiden varit stort. Lööw menar att rörelsen i sina historiska artiklar uppvisar en stark känsla av att ha blivit berövade sitt kulturella arv, och att olika kulturella projekt därför varit och fortsättningsvis är centrala i dessa kretsar.¹²⁸

Inom NMR anser man att dagens samhälle inte är fritt så som det varit tidigare i historien, och att Norden inte har den samma ohotade, naturliga ursprungsbefolkning som man uppfattar att området tidigare har haft.¹²⁹ Idoliseringen av förfäderna och nedvärderandet av dagens generationer är inte ovanlig, och framkommer bland annat i artikeln "Generationen som inte går till historien" skriven av Janne Moilanen för *Vastarinta*, men som översatts till *Nordfront*:

Våra förfäder och deras kärlek och strid för fosterlandet är kända kring hela världen. De var inte en obetydlig generation; de har förtjänat sin plats i historien såsom många andra generationer i världen under historiens gång. Generationen som föregått undertecknad kan inte kommas ihåg med annat än bitterhet. De har med sin passivitet orsakat vår generations värdevakuum som inte alstrar någonting stort av historisk betydelse.¹³⁰

Moilanen har ett botemedel eller en lösning på de problem man ser med dagens generationer: nämligen ett medlemskap i NMR. Ett medlemskap innebär kamp för "en pånyttfödelse av finskheten och nordiskheten, mot det hedonistiska konsumtionssamhället och den internationella kapitalismen", menar Moilanen.¹³¹ Lööw påpekar att vikingamytologi och det fornnordiska arvet utgjort viktiga aspekter i den nationalsocialistiska mytologin redan från ideologins tidiga historia. Vikingarna representerar något rent och ursprungligt i den Nordiska historien. Lööw konstaterar dock att det ofta förekommit missuppfattningar kring exempelvis vikingatida symboler, där de tolkats som rasideologiska eller nationalsocialistiska. Huruvida symbolerna ska tolkas så beror på kontexten, menar Lööw, men påpekar att nationalsocialisterna ända sedan ideologins grundande

---

¹²⁷ Korpenstam, "Medeltidsmarknader och vikingatida evenemang under 2016", *Nordfront*, 24.6.2016, <https://www.nordfront.se/medeltidsmarknader-och-vikingatida-evenemang-2016.smr> (hämtad: 7.3.2021).

¹²⁸ Lööw, *Nazismen i Sverige 2000–2014*, kapitlet "Kampen om kulturen".

¹²⁹ Gästskribent, "När det sunda och friska återigen blir det normala", *Nordfront*, 12.6.2015, <https://www.nordfront.se/nar-det-sunda-och-friska-aterigen-blir-det-normala.smr> (hämtad: 7.3.2021).

¹³⁰ Janne Moilanen: "Generationen som inte går till historien", översatt till svenska och publicerad på *Nordfront*, 7.6.2017, <https://www.nordfront.se/generationen-som-inte-gar-till-historien.smr> (hämtad: 7.3.2021).

¹³¹ Janne Moilanen: "Generationen som inte går till historien", översatt till svenska och publicerad på *Nordfront*, 7.6.2017, <https://www.nordfront.se/generationen-som-inte-gar-till-historien.smr> (hämtad: 7.3.2021).

på 1920-talet försökt beslagta den fornnordiska mytologin och fyllt den med sitt eget innehåll. Fascinationen inför vikingatiden bottenar i att den inom nationalsocialismen representerar en förkristen, förjudisk och genuint nordisk tid, skriver Lööw. Vikingatiden ses som "det förlorade paradiset" – en tid att eftersträva och återgå till.¹³²

Historikern Jonas Grundberg diskuterar i sin doktorsavhandling *Historiebruk, Globalisering och Kulturarvsförvaltning – Utveckling eller konflikt?* (2004) hur historia och identitet är sammankopplat. För den etniskt grundade gruppidentiteten blir den gemensamma härkomsten och historien kärnan i gemenskapen. Kopplas dessutom nationalismen in, blir resultatet etnonationalism. Den gemensamma historien skapar möjlighet för grupper att skilja sig från andra grupper och framhäva den egna historiska bakgrunden.¹³³ Grundberg menar att historiebruk och hänvisningar till kulturarvet inom politiken har som syfte att skapa legitimitet. I fredliga perioder har dessa inte någon stor betydelse, men då det råder kaos på den politiska spelplanen växer betydelsen av både historiebruket och kulturarvet i försöken att skapa legitimitet för den egna politiska gruppen och dess budskap.¹³⁴ Grundberg poängterar vidare att då identitet och historia sammankopplas med kulturnationalism¹³⁵, blir resultatet att människor inte kan välja sin kulturella eller nationella identitet – det går enbart att födas in i den.¹³⁶

Etnonationalismen, den gemensamma härkomsten för nordiska folk, det nordiska arvet och det "ursprungliga" är av stor betydelse i NMR:s historiebruk. Precis som Grundberg skriver kring etnonationalism och distinktioner mellan "vi" och "dem", är dessa faktorer centrala för NMR och rörelsens identitetsskapande. Eftersom rörelsen i grunden inte är ett politiskt parti, men i längden strävar efter att kunna omvandla Norden till ett nationalsocialistiskt land, kunde man se det som att rörelsen strävar efter att skapa legitimitet för sitt budskap genom sitt historiebruk. NMR vill ha fler övertygade medlemmar. Även om politiken kanske inte egentligen befinner sig i något läge av kaos, är kaos just vad samhället ur NMR:s synvinkel verkar befinna sig i. Rörelsen uppfattar det som att Hitler gjorde ett försök att reda upp kaoset i Tyskland och att han under en period även lyckades

---

¹³² Lööw, *Nazismen i Sverige 2000–2014*, kapitlet "Vikingamytologi och odinism".

¹³³ Jonas Grundberg, *Historiebruk, Globalisering och Kulturarvsförvaltning – Utveckling eller konflikt?* (Göteborg: Elanders Förlag, 2004), 43.

¹³⁴ Grundberg, *Historiebruk, Globalisering och Kulturarvsförvaltning*, 43.

¹³⁵ Grundberg, *Historiebruk, Globalisering och Kulturarvsförvaltning*, 44: "Kulturnationalismens centrala tanke är att mänsklig identitet definieras huvudsakligen av kultur. Den väsentligaste identiteten för alla människor utgörs av den nation de tillhör."

¹³⁶ Grundberg, *Historiebruk, Globalisering och Kulturarvsförvaltning*, 44.

med detta. Tysklands nederlag i andra världskriget ledde dock till ännu mer kaos i de västerländska samhällena, enligt NMR. NMR strävar i grund och botten efter att genom ett maktövertagande kunna skapa ett Norden där ordning (i enlighet med den nationalsocialistiska ideologin) råder. Historia används som inspiration för kampen, som förklaring till varför allting gått så fel och som en typ av bevis för vilka aspekter av samhället som varit bättre förr. Välimäki, Seuri och Ristilä skriver om hur det i fascistiska kretsar, speciellt i länder som inte upplevt någon stormaktstid, är vanligt att man försöker skapa en mytisk "guldålder" för den egna nationen. I dessa rörelser ser man på den egna befolkningen som en oföränderlig etnisk helhet, med en guldålder som finns i historien. Denna guldålder har gått förlorad och istället uppfattar man det som att det egna landet hamnat i ett tillstånd av politiskt, kulturellt och ideologiskt förfall. Förfallet skyller man på inre eller yttre fiender, och den egna befolkningen ses som omedveten om sina förfäders storartade historia.¹³⁷ För NMR gäller samma tankesätt kring att befolkningen i Norden inte känner till sin egen historia, och att samhället befinner sig i ett tillstånd av förfall. Men trots att Sverige upplevt en stormaktstid, är det egentligen inget som hänvisas till speciellt ofta. För NMR är tiden före kristendomen, vikingatiden, det som ses som den egna nationens guldålder.

Heléne Löow skriver om hur nationalsocialister glorifierar den förkristna tiden i Norden.¹³⁸ Detta är tydligt också på NMR:s webbsidor, bland annat genom hur kristendomen ofta hamnar i skottlinjen i rörelsens artiklar. Kristendomen får på både *Vastarinta* och *Nordfront* upprepade gånger kritik och beskylls för att bland annat ha förstört Norden och kulturen i de nordiska länderna. Budskapet kring religiositet är dock något tudelad: å ena sidan konstateras att var och en får tro på vad man vill och att spiritualitet är viktigt, men å andra sidan är motståndet stort mot judendomen, islam och kristendomen. Kristendomen kritiserar för att den anses ha "förstört det ursprungliga" – den kultur och spiritualitet som fanns i Norden innan kristendomen med våld tvingades på människor. Kristendomen beskylls även för att ha gjort människorna respektlösa inför naturen och framför allt inför skogen. NMR framhåller hur den nordiska respekten för skogarna ur kristnas synvinkel tedde sig hednisk. På *Vastarinta* konstaterar man i en artikel med rubriken "Perinneusko vai kristinusko?" att frågan om religion splittrar nationalisterna, där en del i sitt motstånd mot islam har börjat lyfta fram kristendomen, Jesus och Bibeln som en slags motkraft mot en främmande religion. Skribenten vill i sin artikel påminna läsarna om att det innan kristendomen redan fanns tro och spiritualitet i

---

¹³⁷ Välimäki & Seuri & Ristilä, "Pseudohistoriaa Suomen muinaisista kuningaskunnista", 120.

¹³⁸ Löow, *Nazismen i Sverige 2000–2014*, kapitlet "Vikingamytologi och odinism".

Finland och att människorna på den tiden satte naturen i första rummet, tvärtemot kristendomen som placerade människan i centrum. Spiritualitet ses dock som något viktigt, och på *Vastarinta* konstaterar man att "varje frisk nation behöver en religion eller tro" – något som besvarar de stora frågorna i livet. Men huruvida denna tro ska vara kristendomen, är inte alls så självklart.¹³⁹ De fornnordiska traditionerna och den hedniska religiositeten erbjuds flera gånger som ett alternativ till kristendomen som anses vara en objuden gäst som kommit med svärdet i högsta hugg till Norden.

År 793 då vikingar plundrade klostret Lindisfarne brukar ses som inledningen till vikingatiden i Europas historia.¹⁴⁰ På *Nordfront* beskriver man denna händelse som början på "Nordens försvarskamp mot påvedömet och den kristna expansionen". Tillsammans med frankiska härar menar NMR att kristna missionärer genomförde hänsynslöst tvångskristnande och förstörde heliga kultplatser runt om i Europa. Detta tänkte inte nordborna låta ske i sina hemtrakter och därför åkte vikingarna iväg, skriver man på *Nordfront*:

Istället för att vänta in en attack från denna fiende söderifrån började man istället planera en motoffensiv. Denna motoffensiv, "vikingatågen", beskrivs idag ibland som rena plundringståg men bör snarare betraktas som organiserade militära operationer riktade mot specifika kristna maktcentrum.¹⁴¹

Orsaken till att vikingarna till en början riktade in sig främst på kloster, förklarar man med att det var i klostren som planeringen av den kristna missionen ägde rum.¹⁴² Vikingarna presenteras alltså av NMR som en slags försvarare av det förkristna, ursprungliga Norden. Kristendomen målas upp som den stora fienden, och kritiken riktas mot historieforskningen och -undervisningen, som anses ge en felaktig och negativ bild av vikingarnas resor.

---

¹³⁹ Paulina Forslund, "'Syntinen' nainen", *Vastarinta*, 25.1.2013, <https://www.vastarinta.com/syntinen-nainen/> (hämtad: 19.11.2020); Johannes Kaila, "Voima asuu mukavuusalueesi ulkopuolella", *Vastarinta*, 17.10.2013, <https://www.vastarinta.com/voima-asuu-mukavuusalueesi-ulkopuolella/> (hämtad: 19.11.2020); S.M., "Perinneusko vai kristinusko?", *Vastarinta*, 18.12.2013, <https://www.vastarinta.com/perinneusko-vai-kristinusko/> (hämtad: 19.11.2020).

¹⁴⁰ Pelle Stampe, "Här började vikingatiden", *Världens historia*, 20.10.2019, <https://varldenshistoria.se/civilisationer/vikingar/har-borjade-vikingatiden-arga-nordbor-overfull-klostermunkar> (hämtad: 11.2.2021).

¹⁴¹ "Från nordmännens raseri, bevara oss gud", *Nordfront*, 8.6.2013, <https://www.nordfront.se/fran-nordmannens-raseri-bevara-oss-gud.smr> (hämtad: 11.2.2021).

¹⁴² "Från nordmännens raseri, bevara oss gud", *Nordfront*, 8.6.2013, <https://www.nordfront.se/fran-nordmannens-raseri-bevara-oss-gud.smr> (hämtad: 11.2.2021).

År 2013 har det i Norge pågått någon form av debatt kring den norska kulturen och kristendomens roll inom den. Högerpolitikern Christian Tybring-Gjedde (Fremskrittspartiet, FrP) har uttalat sig i frågan och tydligen retat upp de norska nationalsocialisterna med sina åsikter om hur kristendomen står som grund för norsk kultur. Tyvärr har länkarna i artikeln föråldrats så jag kan inte läsa vad debatten ursprungligen handlat om, men klart är att NMR i Norge reagerat, och skrivit en artikel som översatts och publicerats på *Nordfront*. I artikeln framhävs vikingarnas roll i den norska historien och kulturen, och norska black metal-grupper beskrivs som något av "Norges främst exportartiklar" och det som idag kännetecknar norsk kultur. Black metal, menar artikelns skribent Ulvhild Aarhun, tenderar vara "både nationalistiskt och direkt anti-kristet". Kristendomens intåg i Norden får mycket kritik:

Gjedde hävdar att demokratin, allas lika värde och kärleken till vetenskapen är sprungen ur vår "kristna moral", eller vår tolkning av den. Ett märkligt synsätt. Innan kristendomen gjorde sitt intåg i Norden hade vi faktiskt en form av demokrati. Den blev ersatt med en totalitär teokrati. Vi hade en naturlig jämlikhet mellan könen, men med kristendomen som statsmakt skulle kvinna tåga och män visa lydnad inför prästerskapet utan invändningar. Hos oss var klokhet och kunskap en dygd, men med kristendomen blev vetenskapliga framsteg och upptäckter förbjudna, om de bestred religionen.¹⁴³

Kristendomen, påpekar Aarhun, har visserligen som en kollektiv världsåskådning lett till att nordbor lyckats med "mycket som är beundransvärt" – också långt utanför Norden. Dock är det inte tack vare *religionen* som dessa beundransvärda dåd lyckats, utan på grund av de *egenskaper* nordiska människor besitter. Som exempel lyfter skribenten upp katedralerna i Frankrike:

Delvis representerar dessa byggverk kristen tro – delvis representerar de ren nordisk mentalitet; organisatorisk förmåga, arkitektonisk sans, grundlig planering, fortsatt hårt arbete trots misslyckade försök, samarbetsförmåga och en lidelse för estetik. De

---

¹⁴³ Ulvhild Aarhun, "Innan kristendomen 'visade oss ljuset'", *Nordfront*, 15.2.2013, <https://www.nordfront.se/innan-kristendomen-visade-oss-ljuset.smr> (hämtad: 11.2.2021).

erövrade landet och härskade med värdighet. Förutsättningen för detta var medfödda egenskaper. Religionen var endast en kompromiss.¹⁴⁴

I en rapport med rubriken *Nordiska motståndsrörelsens ideologi, propaganda och livsåskådning* (2018) sammanställd av forskaren Christer Mattsson vid Segerstedtinstitutet, Göteborgs universitet, konstateras att NMR har ett ambivalent förhållande till kristendomen. Å ena sidan ses inte kristendomen eller andra religioner som förenliga med NMR:s världsåskådning, då nationalsocialismen presenteras som en slags komplett världsåskådning. Dessutom ses kristendomen som ett uttryck för judisk makt. Å andra sidan, konstaterar Mattsson, finns inga hinder för att medlemmar i NMR är religiöst troende eller uttrycker religiösa ståndpunkter.¹⁴⁵

För NMR verkar frågan om religion alltså ge upphov till vissa problem. Å ena sidan visar man från rörelsens sida ett tydligt motstånd mot religioner och hur kristendomen påverkat Nordens historia. Å andra sidan framkommer det i några artiklar ett perspektiv där en viss förståelse för dem som är troende kristna uppvisas. Jag frågar mig huruvida denna förståelse kan ha en koppling till medlemmarna och vilka olika religiösa inriktningar de representerar. Om det finns många medlemmar som är troende, kanske man visar viss hänsyn till dem. Över lag är ändå kritiken som riktas mot kristendomen omfattande och förkristen andlighet erbjuds som de korrekta alternativen för människors spiritualitet. Andlighet och religion anses ändå vara viktiga för samhället, eftersom man i rörelsen ser det som att ett friskt samhälle behöver dessa för att kunna tackla livets stora frågor. Rörelsens uppfattning om att samhället efter andra världskriget förfallit i och med till exempel den politiska vänsterns och feminismens utveckling, gör det ganska förväntat att man i NMR reagerar genom att betona traditioner och andlighet.

NMR och historieskrivningen kring den vita människan: exemplet Sydafrika

NMR presenterar många alternativa förklaringar till, tolkningar av eller synsätt på historiska händelser. Genom sina artiklar med historiskt tema, vill NMR utmana och förändra de rådande

---

¹⁴⁴ Aarthun, "Innan kristendomen 'visade oss ljuset'", *Nordfront*, 15.2.2013, <https://www.nordfront.se/innan-kristendomen-visade-oss-ljuset.smr> (hämtad: 11.2.2021).

¹⁴⁵ Christer Mattsson, *Nordiska motståndsrörelsens ideologi, propaganda och livsåskådning* (Segerstedtinstitutet, Göteborgs universitet, 11.6.2018), https://www.gu.se/sites/default/files/2020-03/1693644_rapport7-si.pdf, 11–14.

narrativen och uppfattningarna om historiens gång gällande allt från förintelsen och de allierade till vikingar och nordisk historia.

Ett annat av de narrativen rörelsen attackerar är hur de vita människornas roll och ställning i världen presenteras i historieforskningen. NMR ser det som att vita människor porträtteras i negativa ordalag och som förtryckare – en syn rörelsen motsätter sig. NMR presenterar sin egen version av de vita människornas historia, där bland annat ansvaret för organiserandet av slavhandeln över Atlanten läggs på judar istället för på vita.¹⁴⁶ Rörelsen ser det som att det finns antivita krafter som kämpar för att skuldbelägga vita och utplåna deras historia. Till exempel menar NMR att protesterna som ägde rum 2017 efter den högerextrema demonstrationen i Charlottesville,¹⁴⁷ vilka ledde till att statyn av sydstatsgeneralen Robert E. Lee revs ner, berodde på dessa antivita krafter.¹⁴⁸ Enligt historiker Lynn Hunt hade beslutet om nedmonterandet av statyn kommit från stadens fullmäktige, vilket resulterade i att vita nationalister bärande på facklor och skrikande nazistiska slogans samlades till demonstration. Nationalisternas möte med motdemonstranter ledde till att en nynazist körde in sin bil i folkmassan och dödade en motdemonstrant. Hunt konstaterar att statyn av general Lee inte är det enda monumentet som hamnat mitt i en dispyt. Flera andra konfederala monument och flaggor har gett upphov till tvister då de ses som symboler för vit makt som måste avlägsnas, vilket väckt motreaktioner då avlägsnandet av dem uppfattats som medveten radering av historia.¹⁴⁹

Som en hyllning till de vita amerikanerna som enligt NMR under sommaren 2017 ”kämpar för sitt folks överlevnad, trots hårt motstånd från de talmudiska krafter och globalister som försöker att tränga undan och utrota dem”, publicerade *Nordfront* en artikel om låten ”Vinland det fagre” av den norska folkmusikern Harald Foss. I artikeln där låten presenteras, poängteras det ”hur nordmän, som de första européerna någonsin, upptäckte den nordamerikanska kontinenten” och att dessa nordmän levde på kontinenten redan omkring 500 år ”före italienaren Christofer Columbus berömda ’upptäckt’ av Amerika”.¹⁵⁰ Trots att till exempel vikingarnas resor till Nordamerikanska

---

¹⁴⁶ ”Raskravallerna i Tulsa”, *Nordfront*, 31.5.2017, <https://www.nordfront.se/raskravallerna-i-tulsa.smr> (hämtad: 15.3.2021).

¹⁴⁷ Se till exempel: Erik Wikén, ”Detta har hänt i Charlottesville”, *SVT Nyheter*, 19.8.2017, <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/detta-har-hant-i-charlottesville> (hämtad: 15.3.2021).

¹⁴⁸ ”Son till mångmiljonärer försökte spränga staty av sydstatsmajor”, *Nordfront*, 24.8.2017, <https://www.nordfront.se/son-till-mangmiljonarer-forsokte-spranga-staty-av-sydstatsmajor.smr> (hämtad: 15.3.2021).

¹⁴⁹ Hunt, *History: Why it matters*, 7.

¹⁵⁰ ”Veckans låt: Harald Foss – Vinland det fagre”, *Nordfront*, 25.8.2017, <https://www.nordfront.se/veckans-lat-harald-foss-vinland-det-fagre.smr> (hämtad: 15.3.2021).

kontinenten inte är någon nedtystad hemlighet,¹⁵¹ presenteras den på sätt och vis som en sådan av NMR. Columbus upptäckt av Amerika får givetvis mer utrymme i historieundervisningen eftersom händelsen lade en grund för upptäcktsfärderna och den nya tiden, vilka hade historiskt sett mer långtgående konsekvenser än vikingarnas upptäckter. Men, eftersom NMR:s inställning är att nordbors historia tystats ner och enbart lyfts upp i negativ bemärkelse, är det logiskt att man skriver om vikingarna på detta sätt. Även om rörelsen i stort står på den vita människans sida i historieskrivningen, är ändå vita *nordiska* människor och får en slags extra vikt då vikingarna presenteras som de som verkligen upptäckte Amerika – medan Columbus "upptäckt" sätts inom citattecken likt begreppet förintelsen.

Tidigare har jag visat hur NMR vänder sig mot teorierna kring människans ursprung och kallar den nuvarande uppfattningen om hur människan utvandrade ur Afrika, för en politiskt korrekt teori som historieforskarna inte är villiga att ändra på. Människans ursprung är dock inte den enda teorin som NMR anser att man håller fast vid på grund av "politiskt korrekta" orsaker. Ett annat exempel är hur européerna framställs i historien som koloniserare och förtryckare av andra folk:

Den europeiska expansionen, även känd som kolonialtiden, beskrivs som en av de värsta synderna i historien. Enligt modernt politiskt korrekt narrativ så levde alla icke-europeiska folkslag i perfekt harmoni och välstånd innan "de onda" européerna kom. Detta är dock en stor lögn – många av dessa exotiska folkslag var vildsinta kannibaler som var i konstant krig med varandra.¹⁵²

NMR framför alltså kritik mot hur historieforskningen framställt européernas roll i kolonialismen. Samtidigt vänder man sig mot hur man uppfattar att de folkgrupper européerna kom i kontakt med under kolonialtiden porträtteras. Rörelsen motsätter sig den moderna historieforskningen där européers handlande på andra kontinenter börjat problematiseras, och kritiserar problematiserande perspektiv för att vara "politiskt korrekt narrativ". Eftersom rörelsen bygger på en ideologi som sätter biologiska egenskaper i centrum och utnämner den vita människan som överlägsen andra, är det inte helt förvånande att reaktionen mot historieforskning som kritiskt granskar vita människors handlande inte mottas väl i NMR. Historievetenskapen växte fram sida vid

---

¹⁵¹ Se till exempel: "Leif Eriksson gjorde vikingarna till amerikaner", *Världens historia*, 14.1.2019, <https://varldenshistoria.se/civilisationer/vikingar/leif-eriksson-gjorde-vikingarna-till-amerikaner> (hämtad: 15.3.2021).

¹⁵² Gästskribent, "Kannibalstammar är ingen myt", *Nordfront*, 22.10.2017, <https://www.nordfront.se/kannibalstammar-ar-ingen-myt.smr> (hämtad: 26.2.2021).

sida med nationalismen och övertygelsen om Europas överlägsenhet i världen, påpekar Hunt. Detta medförde att historieskrivningen länge var eurocentrerad, något som enligt Hunt först under 1990-talet på allvar började utmanas.¹⁵³

Historieämnet har länge dominerats av vita män och både i Europa och USA har man fokuserat mycket på antiken och medeltiden, konstaterar Hunt. Hon diskuterar hur svårt det varit för kvinnor, minoriteter och till och med vita studenter ur arbetarklassen att accepteras som akademiker och historiker. Hunt påpekar hur fokus inom historieforskningen småningom under 1900-talets senare hälft började skifta, åtminstone delvis på grund av att studerande och professorer inom ämnet började komma från allt mer varierande bakgrunder. Under 1960- och 1970-talet började socialhistoria slå igenom på allvar. Historieskrivningen gick från att fokusera på kungar, parlament, krig och fördrag, till att lyfta fram tidigare förbisedda grupper: arbetare, slavar, ursprungsbefolkningar, befolkningar som utsatts för kolonialismen, kvinnor och minoriteter.¹⁵⁴ I NMR:s historieskrivning dominerar ett perspektiv där vita européers och då främst nordiska samt tyska befolkningars historia ställs i centrum. Den utveckling historievetenskapen genomgått, där även andra grupper än vita befolkningar studerats, har ur NMR:s perspektiv lett till att vita människors historia förbises eller demoniseras. I NMR:s material framställs andra än vita människor så gott som utan undantag i negativa ordalag.

Frågan om vem som är förtryckare och vem som är förtryckt är något som vid flera tillfällen berörs av NMR. Gästskribenten A. K. skriver på *Vastarinta* under rubriken "Uhrimentaliteetti" om hur 1900-talets senare hälft varit en tid då "'förtryckta rest sig mot sina 'förtryckare'" i sin kamp för jämlikhet. Enligt skribenten får vi lära oss att vår nations (i detta fall Finlands) historia är full av förtryckare: "patriarkatet, den vita rasismen, den europeiska imperialismen och så vidare". Enligt A. K. har jämlikheten enbart lett till en motsatt och ojämlig situation där "friska vita befolkningar förtrycks" genom till exempel positiv särbehandling eller minoritetskvoter. Skribenten förklarar hur det varken finns förtryckta eller förtryckare, utan endast "vinnare och förlorare i kampen om tillvaron".¹⁵⁵ NMR beskriver ofta grupper av människor i samhället med termer som man främst brukar se kopplade till naturen eller djurriket, vilket citatet om vinnare och förlorare i kampen om tillvaron är ett

---

¹⁵³ Hunt, *History: Why it matters*, 21.

¹⁵⁴ Hunt, *History: Why it matters*, 27–31.

¹⁵⁵ A. K., "Uhrimentaliteetti", *Vastarinta*, 27.9.2013, <https://www.vastarinta.com/%ef%bb%bfuhrimentaliteetti/> (hämtad: 14.3.2021).

exempel på. Enligt NMR pågår det en kamp om existensen mellan människor som tillhör olika etniska grupper.

Ur NMR:s synvinkel har det redan under en längre tid pågått ett förfall av "den vita världen". En del av tidigare generationer under senare halvan av 1900-talet, men även individer i dagens generationer, beskylls av *Nordfronts* Robin Palmblad för att ha varit passiva och låtit sig luras av "massmedia, som ägdes och fortfarande ägs, av främmande storkapital". Palmblad skriver under rubriken "Vita människors självmord?" om hur "Europa och USA förvandlats till två döda kadaver, med hyenor cirkulerande runt sig". Med detta avser Palmblad det han kallar för "den vita världens förfall", som uppstått på grund av lathet och oaktsamhet. Palmblad påminner sina läsare om hur vita människor i Sydafrika mördas i snabb takt och att detta kommer sprida sig över allt i världen då den vita människan blir en minoritet. Palmblad konstaterar att det dock finns "slumrande vita människor" som börjat inse vad som håller på att hända i världen och som tillsammans bildat en "engagerad kritisk massa". Palmblad pekar på ideellt arbete för alternativmedia som ett sätt att göra skillnad och hjälpa till att "locka över ännu fler till den goda sidan" som han uttrycker det.¹⁵⁶ Den engagerade kritiska massan Palmblad hänvisar till är förmodligen medlemmar NMR och andra liknande grupper.

I artikeln "Avslöjande dokumentär släppt" som publicerats på *Nordfront*, ges läsarna ett tips om en "mycket professionellt producerad dokumentär som handlar om den vita rasens självmord". Dokumentären sägs handla om Dr. William Pierce och hans argumentation kring varför den vita människan gått från att styra världen i början av 1900-talet till att under seklet "implodera genom sin egen storhet och svagheter som det fört med sig". I artikeln förklaras att dokumentären raderats från Youtube och att den finns att se på en censurfri videotjänst. Därtill ges en kort förklaring till varför den vita rasen anses utsätta sig för ett självmord:

Genom brödrakrig, underblåsta av judiska bankirer, krossades de stormakter som världens vita folk byggt upp. På grund av att människor av europeiskt ursprung förslappades, förlorade sin självbevarelsedrift och genom avundsjuka angrep sina rasfränder begick den vita rasen ett självmord under 1900-talet anser Dr. Pierce.¹⁵⁷

---

¹⁵⁶ Robin Palmblad, "Vita människors självmord?", *Nordfront*, 5.7.2014, <https://www.nordfront.se/vita-manniskors-sjalvmord.smr> (hämtad: 14.3.2021).

¹⁵⁷ "Avslöjande dokumentär släppt", *Nordfront*, 12.7.2013, <https://www.nordfront.se/avslojande-dokumentar-slappt.smr> (hämtad: 30.3.2021).

Förklaringen till varför NMR anser att vita människor förlorat den kontroll över världen man i början av 1900-talet hade, har alltså flera olika aspekter. Judiskt inflytande ses åter som en bakomliggande orsak; denna gång pekar man på hur judiska bankirer uppmuntrat eller stöttat brödrakrig vilka resulterat i vita stormakters fall. Därtill beskylls vita människor för att ha blivit förslappade och för att ha angripit varandra och på det sättet bidragit till uppkomsten av ett vitt självmord.

Sydafrika är ett av de länder utanför Norden som förutom USA och Tyskland omnämns mest frekvent i källmaterialet. Synen på Sydafrika är bland annat att det är ett land som påtvingats mångkultur vilket lett till ett förfall av det samhälle som man inom NMR anser att "den vita befolkningen tidigare höll ihop". Sydafrika ses också som ett land där vita människor utsetts för rasism av svarta och att vita soldater blivit utstötta ur armén. Den sydafrikanska armén beskrivs som förfallen i total anarki med stora mängder Hiv-smittade soldater efter att svarta människor kom till makten i landet 1994.¹⁵⁸

Också Nelson Mandela omnämns vid ett flertal tillfällen i källmaterialet. Mandela omtalas främst i situationer där man från NMR:s sida ifrågasätter den bild av honom som man uppfattar att är rådande: att han var en "fredskämpe, politisk fånge eller människorättsaktivist".¹⁵⁹ Enligt NMR var Mandela tvärtom en dömd terrorist, en konspiratör och en person "som sjöng kampsånger om att döda vita".¹⁶⁰ Därtill vill man i NMR understryka hur Mandela deltog i terroristisk verksamhet:

Nelson Mandela beskrev sig själv som frihetskämpe, vilket är en korrekt beskrivning med tanke på att han kämpade för svartas frihet. Samtidigt uppfyller han alla av dagens kriterier för vad som är en terrorist. Vem som är frihetskämpe eller terrorist avgörs av dem som äger massmedierna och har tolkningsföreträde över ordet.¹⁶¹

I citatet framkommer hur NMR ser på massmedias inflytande i hur Sydafrika och Mandela porträtterats. Som det tidigare framkommit, anser NMR att massmedia ägs och styrs av judar, vilket

---

¹⁵⁸ Arthur Kemp, "Miten mahtava sortuu", *Vastarinta*, 19.3.2015, <https://www.vastarinta.com/miten-mahtava-sortuu/> (hämtad: 14.3.2021).

¹⁵⁹ "Mandela – politisk fånge eller terrorist?", *Nordfront*, 11.2.2013, <https://www.nordfront.se/nelson-mandela-politisk-fange-eller-terrorist.smr> (hämtad 14.3.2021).

¹⁶⁰ "Church Street-bombningen", *Nordfront*, 20.5.2017, <https://www.nordfront.se/church-street-bombningen.smr> (hämtad: 14.3.2021).

¹⁶¹ "Mandela – politisk fånge eller terrorist?", *Nordfront*, 11.2.2013, <https://www.nordfront.se/nelson-mandela-politisk-fange-eller-terrorist.smr> (hämtad 14.3.2021).

innebär att rörelsen även ser judiskt inflytande i skildringarna av Sydafrika och Mandela. I det här skedet kan det konstateras att NMR:s tro på den judiska konspirationen verkligen återfinns i en stor del av rörelsens historieskrivning och narrativ.

Motståndarna mot apartheid i Sydafrika beskrivs av NMR som ”svarta kommunister” och som ”rasblandningens förespråkare”. Utvecklingen i Sydafrika efter apartheids avslut ses av NMR som ett exempel på ett folk mord på vita människor. Sydafrika målas upp som ett land där allt det vita människor byggt upp med stor möda, förstörts i ”en mångkulturell utopis tecken”. Enligt NMR är de svartas våld mot vita en av de saker Sydafrika är mest känd för idag och rörelsen påstår att svarta mördar vita i sådan omfattning att det allmänt talas om ett pågående folk mord. På *Vastarinta* framhåller man hur många nationalsocialistiska och nationalistiska rörelser runt om ”den vita världen” redan länge kämpat för vita i Sydafrika – och att vissa opolitiska grupper under senare tid också fått upp ögonen för vad som sker i landet.¹⁶²

NMR förhåller sig alltså högst kritiskt till hur den vita människans historia framställs. Rörelsens känslor inför dessa frågor kunde liknas vid hur Hunt beskriver situationen i USA. Hunt skriver om hur det inom den akademiska historieskrivningen skett en förändring under 1900-talets senare halva, där sådana grupper som tidigare inte fått plats i historieskrivningen börjat lyftas fram. Hit hör bland annat kvinnor, svarta och judar. Antagligen har detta ett samband med att allt flera medlemmar ur dessa grupper under denna tid fått möjlighet att utbilda sig och forska på ett tidigare inte skådat sätt. Hur som helst har utvecklingen lett till att till exempel frågor om slaveriet inte kan förbises i historieundervisningen i amerikanska skolor idag. Hunt menar att framlyftandet av svåra historiska teman likt slaveriet i USA, givit upphov till många motreaktioner. Att historiker har lyft fram problematiska delar av länders historia har i vissa politiska kretsar setts som direkt kritik mot landet eller som en uppmaning till att skämmas över sitt hemland.¹⁶³ Liknande reaktioner hittas hos NMR, där man lätt uppfattar problematiserande av olika historiska fenomen som kritik mot exempelvis den vita eller den nordiska människan i sig. NMR uppfattar det även som att vita människor hjärntvättas till att skämmas över sig själva och sin historia. Samtidigt kan jag tänka mig att den starka nationalismen och stoltheten över den egna rasen gör rörelsen extra känslig för problematisering eller kritik riktad mot vit historia.

---

¹⁶² ”Janusz Walus – valkoinen soturi”, *Vastarinta*, 10.4.2013, <https://www.vastarinta.com/janusz-walus-valkoinen-soturi/> (hämtad: 14.3.2021).

¹⁶³ Hunt, *History: Why it matters*, 10.

Uppfattningen om ett pågående folkmord på vita människor är något NMR backar upp med 1900-talshistoria och konspirationsteorin om judisk makt. Till exempel beskylls judarna för att vara de som ligger bakom den "mångkulturella massinvandringspolitiken" vilken även kallas för "destruktiv självmordspolitik" för Norden och den vita västvärlden.¹⁶⁴ Rörelsen ser sig förpliktad till att informera människor om vad som pågår eftersom man i NMR anser att vita över lag inte själva inser vad som håller på att hända dem. Sydafrika ses som ett land som förfallit totalt då vita människor miste kontrollen efter apartheids slut. Landet används av NMR som ett slags skräckexempel på vad som händer när man låter andra än vita människor komma till makten.

NMR ser historievetenskapen och -forskningen som sådan att den skuldbelägger vita människor som helhet, men att vita *nordiska* människor dessutom berövats den uppmärksamhet de skulle vara förtjänta av till exempel för att deras förfäder vikingarna var de första som seglade till Nordamerika. Historieforskningen bestraffar nordiska folk dubbelt, enligt hur NMR uppfattar det, vilket ger rörelsen ytterligare en orsak att skriva om nordisk historia och nordiska människor i vad man tänker sig är mer positiva ordalag.

En del av NMR:s historieskrivning kan beskrivas som pseudovetenskap eller pseudohistoria. Välimäki, Seuri och Ristilä konstaterar att pseudovetenskap kan vara svårt att definiera, men att några kriterier ändå finns. Pseudovetenskap behandlar sådana ämnen som hör till olika vetenskapliga discipliner men presenterar opålitlig och felaktig information. Forskning i ämnet förbises antingen helt, eller så nedvärderas eller bortförklaras den. Dessutom är det vanligt att pseudovetenskapliga framställningar påstår sig innehålla den mest exakta informationen som finns att tillgå – sådan information som forskare tiger om. I NMR:s material är det vanligt att man hänvisar till information som forskare vägrar tala eller skriva om av olika orsaker. Ofta ges förklaringen att forskare vill förhålla sig politiskt korrekta och därför inte talar om vissa saker, eller så kan det påstås att forskare styrs av judiska intressen. Välimäki, Seuri och Ristilä skriver vidare att pseudohistoria ofta är sensationellt och presenterar teorier som, ifall de skulle stämma, skulle förändra hela den rådande uppfattningen om historien.¹⁶⁵ Hit kan till exempel NMR:s försök att framföra en version av historien där människans ursprung är i Europa och inte i Afrika räknas.

---

¹⁶⁴ Robin Palmblad, "Juutalaiset, muslimit ja maahanmuutto", *Vastarinta*, 22.3.2017, <https://www.vastarinta.com/juutalaiset-muslimit-ja-maahanmuutto/> (hämtad: 30.3.2021).

¹⁶⁵ Välimäki & Seuri & Ristilä, "Pseudohistoriaa Suomen muinaisista kuningaskunnista", 119.

5 Olika typer av historiebruk i NMR:s material

Historiker Peter Aronsson skriver i sin artikel "Historiekultur, politik och historievetenskap i Norden" om hur det politiska läget efter kalla krigets slut påverkat historiebruket och -skrivningen. Aronsson menar att det faktum att kalla kriget och dess konflikt mellan öst och väst tog slut, samt att det saknats övertygande välfärdsstatliga eller liberaldemokratiska idealsamhällen att förhålla sig till, lett till en vilja att skriva om historien. Denna omskrivningsprocess sker på allt fler områden, av allt fler aktörer, både i och utanför etablerade institutioner.¹⁶⁶ NMR kan ses som en av de aktörer som delar viljan att skriva om historien och deltar i denna omskrivningsprocess – om än på relativt begränsad skala genom sina egna kanaler.

Historiker Sarah Maza skriver i sin bok *Thinking about history* (2017) om vem som egentligen kan skriva historia. Maza konstaterar att historievetenskapen inte på samma sätt som många andra discipliner har något bestämt regelverk eller tekniska metoder som måste följas eller behärskas. Historievetenskapen lånar metoder från många andra discipliner och är enligt Maza det ämne som mest frekvent lämnar det akademiska och "besöker" den offentliga sfären. Historievetenskapens avsaknad av övergripande struktur eller definition menar Maza att förklarar varför ämnet fortsätter vara så populärt även utanför den akademiska världen. Maza påpekar att det givetvis finns många olika kunskaper och färdigheter en historiker behöver behärska beroende på vad hen studerar, men att även människor utan någon utbildning i historia kan nå framgång genom att skriva om historia. Maza exemplifierar genom att påpeka att det prestigefyllda priset Pulitzer Award i USA inom kategorin historia flera gånger tilldelats personer som inte är historiker. Som jämförelse uppmanar Maza att tänka sig att Nobelpriset i fysik skulle gå till någon utan utbildning inom fysik. Historia kunde beskrivas som ett ämne om vilket specialister skriver för icke-specialister, men som Maza påpekar, är inte det helt sant då många storslagna historiska verk producerats av människor som inte har utbildning inom ämnet.¹⁶⁷ Mazas diskussion kring vem som kan skriva historia ger en ökad förståelse för hur mångfacetterat historia är som ämne, men även för hur många parter inom samhället kan se hur de kan bidra till historieskrivningen på sitt sätt. Historia är ett ämne i vilket även andra än historiker har ett intresse och en möjlighet att framföra sin syn eller sitt perspektiv.

---

¹⁶⁶ Peter Aronsson, "Historiekultur, politik och historievetenskap i Norden", *Historisk Tidskrift*, 2002:2, 191.

¹⁶⁷ Sarah Maza, *Thinking about history* (Chicago: The University of Chicago Press, 2017), 1–5.

Historia är också på många sätt närvarande i det offentliga rummet: till exempel i museer och monument, i skolornas läroplaner och i politikernas tal. Denna konstanta närvaro i det offentliga menar Maza är orsaken till att kontroverser kring innehållet i och karaktären hos historisk forskning inte är ovanliga även utanför den akademiska världen.¹⁶⁸

I sin bok *Historiebruk – att använda det förflutna* (2004) skriver Peter Aronsson om hur historia kan användas för att skapa betydelser och mening: "Den betydelsefulla historien skapas genom att den förmår bidra till att ge mening, legitimitet och hantera förändring av oss själva och verkligheten". Aronsson menar att dessa fundamentala syften ligger som grund för alla sorters historiebruk. Vidare påpekar Aronsson hur tidsdimensionen i skapandet av mening inte kan undvikas: "Alltså blir svaret på frågan om vilka vi är och vart vi är på väg, vilken riktning och vilket öde vi kämpar för eller emot, i vid mening en fråga om historia".¹⁶⁹ I NMR:s fall är historia av stor betydelse för att skapa legitimitet och ge mening. Rörelsens syn på historia skiljer sig på många sätt från allmänna uppfattningar eller vad historieforskning presenterar, och NMR skriver historia bland annat för att rentvå nationalsocialismens namn och på så sätt öka sin legitimitet och popularitet.

Historiker Lynn Hunt skriver i sin bok *History: why it matters* (2018) om hur internet och sociala medier har gjort det lättare att framföra direkta lögnar om historien. Det finns ingen granskning och inga följder av att sprida historiska lögnar över nätet.¹⁷⁰ Detta faktum underlättar även för en rörelse som NMR, som obehindrat kan upprätthålla sina hemsidor och fritt ägna sig åt både historieskrivning och direkta lögnar enligt eget tycke.

Syftet med detta kapitel är att identifiera olika typer av historiebruk i NMR:s material. I kapitlet illustreras och diskuteras rörelsens historiebruk genom en mängd exempel ur källmaterialet. Historiker Klas-Göran Karlssons modell för historiebruk används som grund för analysen. Enligt Karlsson kan all slags historia brukas, men detta betyder inte att historiebruk berör allting som har med historia att göra. Historia brukas för att nå vissa ändamål.¹⁷¹ Karlssons modell omfattar det vetenskapliga, det existentiella, det moraliska, det ideologiska och det politisk-pedagogiska historiebruket. Därtill finns en kategori för icke-bruk av historia.

---

¹⁶⁸ Maza, *Thinking about history*, 4–5.

¹⁶⁹ Aronsson, *Historiebruk – att använda det förflutna*, 57.

¹⁷⁰ Hunt, *History: Why it matters*, 6–7.

¹⁷¹ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 70.

Karlsson konstaterar att det även finns andra typer av historiebruk än de sex olika han omfattat i sin modell. Som exempel nämner han religiöst, kommersiellt och juridiskt historiebruk. Karlsson argumenterar ändå för att dessa typer av historiebruk till struktur och funktion går in i dem som omfattas i hans modell, och att de därför inte behöver egna kategorier. Att olika typer av historiebruk kan gå in i varandra och existerar samtidigt är också något Karlsson poängterar.¹⁷² En kritik som kunde riktas mot modellen av historiebruk har att göra med att gränserna mellan de olika kategorierna inte alltid är uppenbara. Denna problematik diskuterar historiker Harald Gustafsson i sin artikel "Historia på frukostbordet – Historiebruk i två nordiska dagstidningar 1987 och 2012". Gustafsson lyfter fram olika modeller för kategorisering av historiebruk, och konstaterar att de kan fungera "heuristiskt och hjälpa forskaren att se en struktur i materialet" men att de inte kan uppfattas som heltäckande eller fullständiga.¹⁷³ Min personliga uppfattning är lite liknande som Gustafssons: exempelvis Karlssons modell för historiebruk fungerar bra som ramar för arbetet med att strukturera källmaterialet och ger forskaren vissa verktyg att använda i analysen. Men samtidig finns inga klara gränser för vad exakt varje kategori omfattar. Det ger en ganska stor frihet för tolkning. Jag har ändå valt att använda modellen, då jag uppfattar att den fungerar väl för ett ideologiskt material likt det NMR producerar.

Det ideologiska historiebruket

En stor del av artiklarna med historiskt tema som NMR låtit publicera på sina hemsidor ger uttryck för ideologiskt historiebruk, eftersom rörelsen är ute efter att övertyga sina läsare om sin version av historien. NMR:s historiesyn styrs av rörelsens nationalsocialistiska ideologi. För ideologiskt historiebruk står viljan att lyckas vara övertygande i centrum och därmed är det inte speciellt viktigt att hålla sig till empirisk sanning eller att kontrollera sina källor.¹⁷⁴

Det ideologiska historiebruket kan sammanfattas som ett bruk av historia genom vilket man strävar till att legitimera ett politiskt styre, eller genom vilket man försöker rationalisera den förda politiken. Det ideologiska bruket kan även innebära att man vill "konstruera eller uppfinna ett utarbetat

---

¹⁷² Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 78.

¹⁷³ Harald Gustafsson, "Historia på frukostbordet – Historiebruk i två nordiska dagstidningar 1987 och 2012", *Historisk Tidskrift* (2013:2), 223.

¹⁷⁴ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 79.

historiskt meningssammanhang”, skriver historiker Klas-Göran Karlsson.¹⁷⁵ Karlsson menar att politiska ideologier bygger på en uppfattning om att individen har en given plats i ett större sammanhang eller kollektiv vilket har sin bakgrund i historien. Exempelvis är traditionen central för de konservativa, medan nationen står i centrum för nationalisterna och det klasslösa samhället för socialister samt kommunister. Företrädarna för dessa kollektiv, om det så är frågan om en nation, stat eller klass, strävar ofta efter att människor ska söka mening och samhörighet från historien för att på så sätt sympatisera med kollektivet. Karlsson menar vidare att historia många gånger har fungerat som ett verktyg med hjälp av vilket man lyckats få människor att bli en del av en grupp. Det egna livet får mening genom en känsla av tillhörighet och kollektiv förankring. Med hjälp av historia kan man effektivt mobilisera människor för olika syften: till exempel för att stödja en politisk agenda eller för att omkullkasta en styrande regim. Historia kan både fungera som ett långvarigt ”lim” som binder samman ideologiska strukturer, men historia kan även användas kortsiktigt i politiska syften, konstaterar Karlsson.¹⁷⁶

Med hjälp av historiebruk kan en maktposition legitimeras. Detta kan ske genom att man lyckas utveckla historiska meningssammanhang som övertygar målet för historiebruket om att samhället är på väg mot ett idealtillstånd och en lovande framtid. Man övertygar målgruppen om att den egna politiska grupperingen, som brukar historia ideologiskt, är den enda som kan garantera denna positiva utveckling i samhället och att grupperingens makt naturlig, rättfärdig och tillkommit genom historisk utveckling.¹⁷⁷ I NMR:s fall försöker man övertyga sina läsare om att samhället befinner sig i ett tillstånd av kaos, men att rörelsen genom ett maktövertagande kunde utveckla de nordiska samhällena till ett nationalsocialistiskt idealsamhälle. Den parlamentariska demokratin ses av NMR som en av orsakerna till att samhället inte fungerar. Rörelsen framhåller hur Hitler införde auktoritärt styre i Tyskland för att den parlamentariska demokratin hade lett till en katastrof för landet.¹⁷⁸

Ett annat sätt att nå ut till målgruppen och påverka dem genom ideologiskt historiebruk är att som politisk kraft lyckas kontrollera hur historia framställs i till exempel läroböcker eller hur historiska ritualer ser ut. Karlsson påpekar att ideologiskt historiebruk kan rationalisera historien, vilket

---

¹⁷⁵ Karlsson, *Historia som vapen*, 59.

¹⁷⁶ Karlsson, *Historia som vapen*, 42.

¹⁷⁷ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 74.

¹⁷⁸ ”NSDAP genomför folkomröstning och får massivt folkligt stöd”, *Nordfront*, 12.11.2017, <https://www.nordfront.se/nsdap-genomfor-folkomrostning-och-far-massivt-folkligt-stod.smr> (hämtad: 3.3.2021).

innebär att man i efterhand lägger den "till rätta". Genom att göra det kan man till exempel förklara eller försvara olika former av förtryck och våld som använts i det förflutna.¹⁷⁹ Eftersom NMR just nu inte är en maktfaktor som kan påverka exempelvis skolböckers innehåll, har rörelsen inte heller makten att förändra historiska narrativ utanför sina egna kanaler. Dock tänker jag att rörelsen med säkerhet skulle angripa innehållet i läroplaner och historieböcker ifall NMR någon dag skulle komma åt makten. Som jag visar i kapitel 4 är rörelsen på många sätt ute efter att förändra rådande narrativ inom historieforskningen, och som Karlsson skriver, vill man lägga historien till rätta.

Ideologiskt historiebruk kan även användas för att skapa skillnader mellan "vi" och "dem", för att stigmatisera någon specifik grupp av människor eller för att måla upp bilden av att en människogrupp står i vägen för utvecklingen mot idealsamhället eller den blomstrande framtiden och att denna grupp därför måste undanröjas. Karlsson menar att de som företräder det ideologiska historiebruket ofta är välutbildade, narrativt skickliga och aggressivt röststarka, och att detta blivit tydligt till exempel i de länder som frigjordes från kommunismen i Europa. De nationalistiska konflikterna handlar i många fall om vem som historiskt sett har rätt till ett visst område: vem har varit i området först eller längst. Det ideologiska historiebruket kan knytas till alla politiska ideologier och kan användas på många olika sätt. Även om det i många fall används för politisk kontroll eller för att legitimera makt, kan det även användas i fredliga och konstruktiva syften för att knyta samman människor och ge dem en känsla av ett gemensamt ursprung, gemensamma målsättningar och ett gemensamt öde.¹⁸⁰ Karlsson konstaterar att "Ideologiskt historiebruk används för att legitimera ett politiskt styre eller en förd politik, eller för att konstruera ett historiskt meningssammanhang".¹⁸¹

I NMR:s fall går mycket av retoriken ut på att skapa skillnad mellan "vi" och "dem". Med "vi" avses vita, nationalistiskt sinnade nordiska och i vissa fall tyska, sydafrikanska eller amerikanska människor. Med "dem" avses vanligen judar, men även till exempel kommunister eller människor av annan etnisk bakgrund kan framställas som gruppen man kämpar emot. Judarna är ändå den grupp som av NMR målas upp som det verkliga hindret för utvecklingen i Norden och i västvärlden, och som måste bekämpas för att man ska kunna skapa det nationalsocialistiska idealsamhälle man tänker sig att Norden borde utgöra.

---

¹⁷⁹ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 74.

¹⁸⁰ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 74–75.

¹⁸¹ Karlsson, *Historia som vapen*, 59.

NMR är öppen med sin ideologi och hur de uppskattar Hitler och vad han försökte åstadkomma i Tyskland. Det råder inget tvivel om att man genom sina texter vill presentera en bild av historien som enligt NMR är mer sanningsenligt än den historievetenskapen i allmänhet presenterar. I många artiklar förekommer laddad eller sarkastisk retorik då man beskriver sådana typer av historiska sanningar som NMR inte alls anser vara några sanningar utan tvärtom, "groteska lögner".¹⁸² Genom sina historiska artiklar vill man även lyfta fram nordisk historia och stormän som man anser att inte fått tillräckligt utrymme eller positiv uppmärksamhet i historieforskningen.

En viktig aspekt i det ideologiska historiebruket enligt Karlsson är uppfattningen om att individen har en given plats i ett större sammanhang eller kollektiv vilket har sin bakgrund i historien. Karlsson ger som exempel hur traditioner är viktiga för konservativa, eller hur nationen står i centrum för nationalisterna.¹⁸³ Hos NMR blandas både nationalism och konservatism. Traditionerna får en viktig roll i flera av artiklarna, och det är inte ovanligt att man inför till exempel julen presenterar en historisk bakgrund till varför och hur man firat eller upprätthållit jultraditioner. Då det gäller traditioner i Norden ställs de ofta i kontrast till kristendomen – vilken man ser som en kraft som förstört det ursprungliga Norden. Ursprung och arv är centrala begrepp när det gäller traditioner. Till exempel har man inför julen 2017 låtit publicera en insändare med rubriken "Jultraditioner" av läsaren Hanna, i vilken hen diskuterar hur julfirandet såg ut i Norden innan kristendomen spred sig till området och tog över de hedniska traditionerna. Skribenten menar att julen och historien bakom firandet i Norden har en speciell betydelse: "Det är en viktig del för att förstå oss nordbor, hur vi tänkte och hur vi levde".¹⁸⁴ Även en av redaktörerna för *Nordfront*, Tobias Lindgren, har under rubriken "Julens, Lucias och Midsommarens hedniska ursprung" (13 december 2016), skrivit om nordbors traditioner och hur den kristna kyrkan gjort "otaliga försök att utplåna de förkristna traditionerna" medan det moderna samhället försökt "kommersialisera och trivialisera" dem samma.¹⁸⁵ Speciellt den kristna kyrkan får alltså flera gånger en känga från NMR för att ha kommit in och tagit över gamla nordiska traditioner och därmed förstört det "ursprungliga" sättet på vilket förfäderna till dagens nordiska befolkningar levde.

---

¹⁸² Bland annat förintelsen kallas vid ett flertal tillfällen för en "grotesk lögn".

¹⁸³ Karlsson, *Historia som vapen*, 42.

¹⁸⁴ "Jultraditioner", *Nordfront*, 12.12.2017, <https://www.nordfront.se/jultraditioner.smr> (hämtad: 24.1.2021).

¹⁸⁵ Tobias Lindberg, "Julens, Lucias och Midsommarens hedniska ursprung" *Nordfront*, 13.12.2016, <https://www.nordfront.se/julens-lucias-och-midsommarens-hedniska-ursprung.smr> (hämtad: 23.1.2021).

Historiker Peter Aronsson skriver om sina tankar kring hur bruket av historia kan skapa mening och betydelse: "Den betydelsefulla historien skapas genom att den förmår bidra till att ge mening, legitimitet och hantera förändring av oss själva och verkligheten". Aronsson menar att dessa fundamentala syften ligger som grund för alla sorters historiebruk. Vidare påpekar Aronsson hur tidsdimensionen i skapandet av mening inte kan undvikas: "Alltså blir svaret på frågan om vilka vi är och vart vi är på väg, vilken riktning och vilket öde vi kämpar för eller emot, i vid mening en fråga om historia".¹⁸⁶ Viljan att skapa mening och betydelse kan ses i historiebruket hos NMR både i hur de vill lyfta fram sin egen befolknings historia för att de anser att den inte får tillräcklig uppmärksamhet, men även i hur de försöker revidera bilden allmänheten har beträffande till exempel andra världskriget och Tysklands roll i kriget. Ur NMR:s synvinkel var Hitlers Tyskland inte ett land som ville utvidga sina gränser eller förintä människor – utan ett land med en ledning som ville det bästa för sin egen befolkning. NMR:s historiebruk är på många sätt ett försök att rentvå inte bara Hitler eller det nationalsocialistiska Tyskland, utan hela den nationalsocialistiska ideologin. Genom sitt historiebruk vill man skapa mening och betydelse för sin fortsatta nationalsocialistiska kamp.

Klas-Göran Karlsson skriver också hur man med hjälp av ideologiskt historiebruk effektivt kan mobilisera människor för olika syften: till exempel för att stödja en politisk agenda eller för att omkullkasta en styrande regim.¹⁸⁷ Ett exempel på hur man försöker använda ett historiskt exempel för att visa på hur dagens styre och demokrati borde förändras för att över huvud taget fungera, är då man på *Nordfront* den 12 november 2017 publicerar artikeln "NSDAP genomför folkomröstning och får massivt folkligt stöd". I artikeln förklaras det hur det faktum att man med hjälp av lagstiftning och "helt enligt demokratins regler" i Tyskland bytte ut partiväsendet och den parlamentariska demokratin mot auktoritärt styre med Hitler som "obestridd ledare", genomfördes för att rädda landet från en katastrof som orsakats av den parlamentariska demokratin. Partier kämpar enligt NMR enbart för sina egna intressen och inte för hela folkets bästa – och därför var det nödvändigt att avsluta mångpartisystemet för att bekämpa ekonomisk och politisk katastrof samt skydda Tyskland från det inhemska kommunistiska hotet. Hitler framställs som en man som brydde sig om sitt folk, som inte tog makten för att han var maktgalen utan av en genuin vilja att lyfta upp Tyskland.

---

¹⁸⁶ Aronsson, *Historiebruk – att använda det förflutna*, 57.

¹⁸⁷ Karlsson, *Historia som vapen*, 42.

Dessutom poängterar man på *Nordfront* hur Hitler var mån om att ha folkets stöd och hur han visade detta genom att ordna folkomröstningar. En parallell till dagens Sverige dras då det konstateras att:

Under de tolv år det nationalsocialistiska Tyskland existerade genomfördes fler folkomröstningar än de sex stycken som genomförts i Sverige sedan 1922.¹⁸⁸

Fokus läggs på att det nationalsocialistiska Tyskland gav mer makt och påverkningsmöjligheter åt sitt folk än vad det parlamentariska, demokratiska Sverige gör idag. Artikeln kan ses som ideologiskt historiebruk där man vill motivera och visa varför befolkningen borde stöda den form av ideologi och styre man själv som rörelse förespråkar – framom det styre som är rådande i Sverige i detta fall. Även om NMR inte är en makthavande rörelse som kan styra historieskrivningen till exempel i skolornas läroböcker, så eftersträvar rörelsen den politiska makten i de Nordiska länderna. Därför anser jag det motiverat att analysera många av rörelsens artiklar som delar av ett ideologiskt historiebruk.

Samtidigt förekommer en hel del artiklar där det ideologiska historiebruket egentligen inte är direkt närvarande: exempelvis i artiklar där man återger en nyhet som någon media publicerat kring ett arkeologiskt fynd.¹⁸⁹ I dessa fall verkar det mer handla om att man vill uppdatera sina läsare kring nyheter som de kanske inte annars skulle läsa – eventuellt just på grund av den inom NMR rådande uppfattningen att media ljugar samt att både underhållningsindustrin och media ägs av judar.¹⁹⁰ Den judiska makten anses vara betydande och omöjlig att kritisera utan att bli kallad antisemit.¹⁹¹ Kritiken mot judar och etablerade medier är så ofta förekommande både på *Nordfront* och *Vastarinta*, att det får mig att tänka att det kan finnas en del läsare som får sina nyheter enbart från sidor likt dem som NMR upprätthåller. Denna misstanke förstärks av att *Nordfront* även erbjuder något så "opolitiskt" som väderprognoser, och genom deras uppmaningar till sina läsare att föra

---

¹⁸⁸ "NSDAP genomför folkomröstning och får massivt folkligt stöd", *Nordfront*, 12.11.2017, <https://www.nordfront.se/nsdap-genomfor-folkomrostning-och-far-massivt-folkligt-stod.smr> (hämtad 21.1.2021).

¹⁸⁹ Se exempelvis: "1300-talsmynt hittade vid utgrävning av medeltida borg", *Nordfront*, 18.7.2016, <https://www.nordfront.se/1300-tals-mynt-hittade-vid-utgravning-av-medeltida-borg.smr> (hämtad: 4.1.2021).

¹⁹⁰ Se exempelvis: Daniel Olofsson, "Kejsar Nero", *Nordfront*, 27.3.2016, <https://www.nordfront.se/kejsar-nero.smr> (hämtad: 4.1.2021).

¹⁹¹ Se exempelvis: Robin Palmblad, "Förintelsen är en lögn", *Nordfront*, 16.5.2015, <https://www.nordfront.se/forintelsen-ar-en-logn.smr> (hämtad: 4.1.2021).; Robin Palmblad, "Kristen amerikan angriper 'Förintelse'-bluffen", *Nordfront*, 14.6.2015, <https://www.nordfront.se/kristen-amerikan-angriper-forintelse-bluffen.smr> (hämtad: 4.1.2021), eller: "Judisk fräckhet om mediekontroll", *Nordfront*, 29.9.2017, <https://www.nordfront.se/judisk-frackhet-om-mediekontroll.smr> (hämtad: 24.1.2021).

nationalsocialistisk kamp till exempel genom att understöda alternativmedia.¹⁹² Om rörelsen lyckats övertyga sin läsare om att den enda sanna versionen av både aktuella och historiska händelser presenteras på NMR:s sidor, kanske de inte söker några som helst andra källor eller perspektiv. Det mångsidiga innehållet som speciellt den svenska grenen av NMR erbjuder kan ge upphov till en känsla av att allt läsaren behöver veta om olika ämnen, finns smidigt samlat på en och samma webbsida.

Det moraliska historiebruket

Det moraliska historiebruket framkommer i många olika sammanhang på NMR:s sidor. Moraliskt historiebruk innebär att mobilisera människor och skapa ett motstånd mot en orättvisa - om den så är verklig eller upplevd. Moraliskt historiebruk handlar om en reaktion mot att någon grupp förtryckts, glömts bort eller att den inte har utrymme i den rådande historiekulturen, medan någon annan grupp (ofta den politiska, makthavande) gynnats av detta förhållande. Målet är att orättvisan ska försvinna och läget återgå till vad det var innan orättvisan eller "det historiska missförhållandet" uppkom.¹⁹³

Ett sätt på vilket NMR ägnar sig åt moraliskt historiebruk är i hur de presenterar vita människor som förtryckta och som föremål för ett självmord eller en förintelse. Vita människors civilisationer ses som hotade av bland annat invandring och en historisk utveckling som lett till att samhällen och institutioner styrs av sådana krafter som stävar till att förstöra de kulturer vita människor byggt upp. Denna upplevda oförrätt uppfattar man att Hitler var medveten om och att han försökte kämpa emot den – en kamp som ledde till andra världskriget. Eftersom Hitler inte vann kriget har situationen bara förvärrats enligt hur NMR uppfattar det: efter 1945 har vita människor i Europa inte tillåtits vara nationalistiska eller stolta över sin egen befolkning. Den judiska maktkonspirationen ses som den kraft som står bakom detta förtryck mot vita människor.¹⁹⁴ Jag diskuterar dessa teman mer utförligt i kapitlet "NMR och historieskrivningen kring den vita människan: exemplet Sydafrika".

---

¹⁹² Se exempelvis: Robin Palmblad, "Vita människors självmord?", *Nordfront*, 5.7.2014, <https://www.nordfront.se/vita-manniskors-sjalvmord.smr> (hämtad: 14.3.2021).

¹⁹³ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 73.

¹⁹⁴ Se till exempel: Johannes Kaila, "Taistelemalla emme häviä", *Vastarinta*, 4.3.2014, <https://www.vastarinta.com/taistelemalla-emme-havia/> (hämtad: 24.3.2021); "Avslöjande dokumentär släppt", *Nordfront*, 12.7.2013, <https://www.nordfront.se/avslojande-dokumentar-slappt.smr> (hämtad: 24.3.2021).

NMR:s historiebruk bottnar givetvis i rörelsens ideologi och världsuppfattning, vilka på många sätt skiljer sig från vad till exempel forskningen förmedlar. Därför kan man fråga sig huruvida det verkligen är moraliskt historiebruk NMR sysslar med. Jag skulle dock hävda att delar av NMR:s historiebruk kan beskrivas som moraliskt, men att läsaren givetvis får hålla i åtanke att rörelsen utgår från sina egna moraliska ståndpunkter. Förintelsen av den vita människan är högst verklig för NMR och kampen mot denna förintelse är både verklig och viktig.

Moraliskt historiebruk kan också skönjas i NMR:s artiklar som behandlar tyskarnas situation under och efter andra världskriget. NMR lyfter flera gånger i sina artiklar upp tyskarnas och de civilas öden under andra världskriget, eftersom de anser att det narrativ som de allierade framfört efter kriget inte stämmer överens med verkligheten. NMR försöker fungera som ett språkrör för förlorarna i kriget och försöker genom sina artiklar på sätt och vis skipa rättvisa för tyskarna som de anser ha blivit felporträtterade i historieskrivningen efter kriget.¹⁹⁵

Genom moraliskt historiebruk försöker rörelsen rätta till det historiska missförhållandet och ge utrymme åt tyskarna i en historiekultur där NMR anser att de inte fått plats. Klas-Göran Karlsson menar att moraliskt historiebruk kan ses som en del av det politisk-pedagogiska historiebruket, då det utövas av politiker och kan handla exempelvis om att be om ursäkt, lova botgöring eller erkänna någon orättvisa eller ett brott som begåtts mot en folkgrupp i ett land. Karlsson exemplifierar med hjälp av nazismens och kommunismens brott samt folkmordet på armenierna.¹⁹⁶ I "normala fall" då historia brukas moraliskt kan alltså nazismen lyftas upp som ett exempel på en bov i historien som gjort sig skyldig till brott. Inom NMR:s historieskrivning vänder man på resonemanget: nazisterna var de som handlade moraliskt rätt, medan de allierade porträtteras som krigshetsare vilka attackerade försvarslösa civila tyskar. Historiker Kim Salomon skriver i artikeln "1900-talets skräckkabinett – Krig, katastrofer och historiekultur" om hur minneskulturen kring andra världskriget utvecklats. Salomon menar att det blivit en självklarhet att peka ut de ansvariga för exempelvis Dresden, Hiroshima och Auschwitz, och att det i bakgrunden kan handla om moraliskt, politiskt eller ideologiskt ansvar. Vidare understryker Salomon moralens betydelse i identitetsskapande och i minneskulturen, och hur olika grupper kämpat för att deras berättelser ska

---

¹⁹⁵ Se till exempel: "Vi får aldrig glömma!", *Nordfront*, 27.1.2015, <https://www.nordfront.se/vi-far-aldrig-glomma.smr> (hämtad: 23.3.2021).

¹⁹⁶ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 77.

bli en del av officiell historieskrivning.¹⁹⁷ Om andra världskrigets tyskar skriver Salomon att även de genomgått en förvandling under de senaste decennierna: från att ha varit förövare, har de börjat ses som offer för flygbombningar och folkomflyttningar.¹⁹⁸ Utgående från Salomons teser verkar det som att NMR ser det som att omvärlden och historieforskningen fortsättningsvis håller fast vid en minneskultur där tyskarna enbart ses som onda förövare – då det i verkligheten skett en utveckling där bilden av andra världskrigets tyskar fått många fler nyanser.

Det existentiella historiebruket

Historia kan brukas existentiellt för att förstärka en specifik identitet. Detta görs genom att betona historisk kontinuitet eller genom att skilja på historiens "vi" och "de". Klas-Göran Karlsson argumenterar för att bruket av historia kan kopplas till ett behov av att bli en del av historien - att bli en del av något större än en själv. En insikt om att man kan "gå till historien" kan medföra känslor av både trygghet och stabilitet – eller den totala motsatsen.¹⁹⁹ Kim Salomon påpekar hur det faktum att det för så många olika grupper varit viktigt att deras identitetsbärande berättelser accepteras, vittnar om hur viktigt historia är ur ett existentiellt perspektiv. En existentiell plats i historien kan ha en stor betydelse för människor.²⁰⁰

Att hålla fast vid traditioner och fira helgdagar är exempel på existentiellt historiebruk,²⁰¹ som även NMR ägnar sig åt och lägger vikt vid i sina historiska artiklar. Som jag visar i kapitel 4.2 "NMR, den nordiska historien och kristendomen", anser man i rörelsen att det nordiska arvet är hotat. Detta uttrycks bland annat genom de artiklar som publiceras inför högtider så som julen, påsken och midsommaren. I artiklarna presenteras ofta ett historiskt perspektiv som går väldigt långt bak i tiden, då man redogör för bakgrunden till varför en viss tradition firas och hur den bör firas.

---

¹⁹⁷ Kim Salomon använder begreppet officiell historieskrivning. Själv har jag valt att använda begreppet "professionell historieskrivning", då jag avser det vetenskapliga/akademiska historieskrivandet.

¹⁹⁸ Kim Salomon, "1900-talets skräckkabinett – Krig, katastrofer och historiekultur". Klas-Göran Karlsson & Ulf Zander (red.), *Katastrofernas århundrade – Historiska och verkningshistoriska perspektiv* (Lund: Studentlitteratur, 2009), 106.

¹⁹⁹ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 73.

²⁰⁰ Salomon, "1900-talets skräckkabinett", 106.

²⁰¹ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 73.

Nedan presenterar jag två andra typer av existentiellt historiebruk NMR ägnar sig åt: dels hur det tar sig uttryck i rörelsens symbol, dels hur det syns i NMR:s historieskrivning kring de nationalsocialistiska martyrererna.

Historiebruk genom symboler: Tyrrunan

I Nordiska motståndsrörelsens symbol som bland annat används på rörelsens webbsidor, kan noteras en typ av existentiellt historiebruk. Existentiellt historiebruk används till exempel i syfte att stärka en specifik identitet eller för att skilja på historiens "vi" och "de". Genom användningen av en vikingatida symbol kan rörelsen framhäva och förstärka känslan av den nordiska identiteten och det nationalsocialistiska arvet bland sina medlemmar. De nordiska förfäderna, folkets ursprung och den egna nordiska historien är viktig för rörelsen, vilket gör det faktum att man valt en vikingatida runa som sin symbol föga förvånande. Tyrrunan motsvarar till uttalet vårt "t", och innehar nummer sjutton i den nordiska runraden. Det fornnordiska namnet för runan var Tiwar, vilket även var ett annat namn för krigsguden Tyr. Tyrrunan, som härstammar från det förkristna Europa, togs i bruk av nazisterna och representerade för dem kamp, strid och seger. Runan användes av SS-officerare och kom även att få en central roll inom Hitler-Jugend. I Sverige användes runan under 1930-talet av Nordisk Ungdom, en ungdomsorganisation underställd det svenska nazistpartiet NSAP.²⁰² Motståndsrörelsen använder Tyrrunan på sina grönvita flaggor bland annat i samband med demonstrationer.²⁰³

Martyrer som en del av historiebruket

Förekomsten av martyrer i NMR:s material är inte helt ovanlig. Användningen av martyrer i de historiska artiklarna rörelsen producerar, kan ses som ett existentiellt historiebruk där man uttrycker en uppskattning för att eller en syn på vikten av att bli en del av historien. Samtidigt förstärker berättelserna om martyrererna den egna nationalsocialistiska identiteten, kampviljan samt kopplingen till ideologins historia.

---

²⁰² Håkan Gestrin, *Högerextrema rörelser och deras symboler* (Stockholm: Natur och kultur, Expo 2007), 82.

²⁰³ Gestrin, *Högerextrema rörelser*, 99.

Till källmaterialet för denna avhandling hör sammanlagt 498 artiklar, varav 152 utgörs av så kallade personporträtt. Bland dessa personporträtt förekommer artiklar kring de nationalsocialistiska martyrerne. En person som får relativt mycket utrymme på både *Vastarinta* (tre artiklar) och *Nordfront* (11 artiklar) under de studerade årens lopp är Horst Wessel. Wessel var en aktivist och SA-man som inom nationalsocialistiska kretsar har blivit en martyr, eftersom han dödades av kommunister år 1930 i Berlin.²⁰⁴ Historikern Dick Harrison skriver i *Svenska Dagbladet* (4 november 2020) i en artikel med rubriken "Horst Wessel – nazisternas martyr" att mordet på Wessel var något som "den nazistiska propagandamaskinen inte var sena att använda".²⁰⁵ Efter att nazisterna kom till makten i Tyskland 1933, blev en kampsång skriven av Wessel nästan som en andra nationalsång med namnet "Horst Wessel Lied".²⁰⁶

Att Horst Wessel är en viktig person för NMR går inte att förbise: till exempel har han lyfts fram på rörelsens aktivistdagar som en person som har en betydelse för dem som för den nationalsocialistiska kampen än idag. Wessel beskrivs av NMR som "kampviljan personifierad" och som "de tyska nationalsocialisternas främste martyr".²⁰⁷ Under hösten 2013 utkom boken *Horst Wessel – Tredje rikets hjälte och martyr*, skriven av Nils-Eric Hennix. Hennix har varit partiledare för Nationaldemokraterna i Sverige, och senare aktiv inom Svenskarnas parti. Han har även blivit dömd för hets mot folkgrupp på grund av sina blogginlägg där han framför påståenden om skillnader mellan människorasers intelligens.²⁰⁸ Boken han skrivit om Wessel publicerades i tio delar på *Nordfront*,²⁰⁹ och är ett av flera boktips kring Wessel som tilldelas läsarna.²¹⁰

Horst Wessel är inte den enda nationalsocialistiska martyren som lyfts fram i NMR:s artiklar – även till exempel Wilhelm Gustloff som ledde NSDAP i Schweiz innan han mördades av en judisk student 1936, blev enligt NMR "en blodsmartyr för den nationalsocialistiska rörelsen".²¹¹ Ett annat exempel

---

²⁰⁴ Michael Azar, *Den ädla döden. Blodets politik och martyrens minne* (Stockholm: Leopard förlag, 2013), 75.

²⁰⁵ Dick Harrison, "Horst Wessel – nazisternas martyr", *Svenska Dagbladet*, 4.11.2020, <https://www.svd.se/horst-wessel--nazisternas-martyr> (hämtad: 4.2.2021).

²⁰⁶ Azar, *Den ädla döden*, 75.

²⁰⁷ "Horst Wessel lever än!", *Nordfront*, 23.2.2013, <https://www.nordfront.se/horst-wessel-lever-an.smr> (hämtad: 4.2.2021).

²⁰⁸ Daniel Vergara, "Tidigare partiledare döms för hets mot folkgrupp", *Expo*, 7.6.2012, <https://expo.se/2012/06/tidigare-partiledare-d%C3%B6ms-f%C3%B6r-hets-mot-folkgrupp> (hämtad: 15.4.2021).

²⁰⁹ "Nordfront publicerar Nils-Eric Hennix bok om Horst Wessel", *Nordfront*, 11.8.2013, <https://www.nordfront.se/nordfront-publicerar-nils-eric-hennix-bok-om-horst-wessel.smr> (hämtad: 4.2.2021).

²¹⁰ Se till exempel: "Intervju med martyren Horst Wessel", *Nordfront*, 25.2.2017, <https://www.nordfront.se/intervju-med-martyren-horst-wessel.smr> (hämtad: 4.2.2021).

²¹¹ "Mordet på Wilhelm Gustloff", *Nordfront*, 4.2.2017, <https://www.nordfront.se/mordet-pa-wilhelm-gustloff.smr> (18.2.2021).

är SA-mannen Hans Küttemeyer som dödades av kommunister år 1928 och som NMR menar att är en relativt okänd martyr. På *Nordfront* påpekar man hur han lyftes fram i nationalsocialistiska kretsar av Joseph Goebbels som "ett exempel på en självupppoffrande och idealistisk 'okänd soldat'".²¹²

Michael Azar, forskare i idé- och lärdoms historia vid Göteborgs universitet, diskuterar i boken *Den ädla döden. Blodets politik och martyrens minne* (2013) hur martyrer var en del av propagandamaskineriet i det nationalsocialistiska Tyskland. Enligt Azar bottnar detta i hur Hitler använde tyskarnas trauma och sorg över sina förlorade soldater i första världskriget i sin politik och retorik. Det tyska folket hade förlorat sina söner i ett krig som de sedan fått skulden för. Soldaterna hade inte blivit hjältar – tvärtom i omvärldens ögon – och många av dem låg i omärkta massgravar. Hitler såg hur han kunde utnyttja denna djupa sorg hos befolkningen och peka ut skyldiga till kriget och till de unga tyskarnas död. Azar menar att Hitler förvandlade sig själv till "de stupades levande språkrör" och att "besattheten av de döda" överlag var ett utmärkande drag i de tyska nationalsocialisternas retorik. Martyrerna fick även torg och gator uppkallade efter sig, och tempel byggda till sin ära. De nationalsocialistiska ledarna förstod snabbt hur bra martyrer passade in i partiets propaganda, bland annat på grund av att martyrer inte kan protestera mot hur minnet av dem brukas. Azar menar också att berättelserna om martyrernas offergärningar berörde befolkningen på djupet och "bildade kärnan i deras identifikationer med den överhistoriska ariska gemenskapen". Dessutom kan berättelser om martyrer väcka hämndvilja och krav på nya offer – vilket passade bra för regimen i Tyskland på 1930-talet.²¹³

Historiker Heléne Lööv diskuterar hjälte- och martyrkulturen inom grupper hon kallar "rasideologiska". Till dessa martyrer och hjältar hör 1930-talets nationalsocialistiska ledare, men även medlemmar av nutida nationalsocialistiska grupper som av olika orsaker dödas eller fängslats, skriver Lööv. Vidare påpekar hon att de hjältar som finns inom nationalsocialistiska kretsar, sällan är segrare, "utan förlorarna, de som tillsynes obevekligt vandrar mot undergången". Den fascination för Tredje riket som funnits bland nationalsocialister under efterkrigstiden, har mer handlat om de sista dygnet, "slutstriden" än om rikets storhetstid, menar Lööv.²¹⁴

---

²¹² "Den okände SA-mannen Hans Küttemeyer", *Nordfront*, 17.11.2017, <https://www.nordfront.se/den-okande-sa-mannen-hans-kutemeyer.smr> (hämtad: 23.2.2021).

²¹³ Azar, *Den ädla döden*, 74–76.

²¹⁴ Lööv, *Nazismen i Sverige 2000–2014*, kapitlet: "III. Högtider och ritualer in i 2000-talet".

De som dödat av nationalsocialismens fiender – kommunister och judar – lyfts fram som martyrer på NMR:s webbsidor. Sättet man på *Nordfront* beskriver Horst Wessel som en person som kämpade för den nationalsocialistiska sakens skull in i döden, är ett exempel på det Löow skriver om hur det vanligen är förlorarna som blir martyrer och hjältar i nationalsocialistiska kretsar.²¹⁵ Martyrerna lyfts fram som förebilder och inspiration för dem som ser sig som delaktiga i den nationalsocialistiska kampen. Att peka på martyrerna i sin historieskrivning kan även tolkas som ett sätt för NMR att understryka allvaret i rörelsens ideologiska kamp för sina läsare. Användningen av martyrerna i sin historieskrivning är en typ av existentiellt historiebruk, där man framhäver hur vissa av ideologins kämpar blivit en del av något större än dem själva: de har gått till historien.

Det politisk-pedagogiska historiebruket

Historia kan även användas inom politiken i form av analogier eller genom att hänvisa till eller dra paralleller mellan nutid och historiska teman. Klas-Göran Karlsson påpekar att det politisk-pedagogiska historiebruket inte kräver några omfattande historiska kunskaper, men nog en uppfattning om hur olika historier kan vara värdeladdade på olika sätt. Målsättningen med denna typ av historiebruk är i första hand att väcka intresse eller debatt och att pressa människor till att ta ställning politiskt. Det "historiska jämförelseobjekt" som används för att backa upp den egna politiska argumentationen kring dagsaktuella frågor är vanligen starkt negativt laddat, menar Karlsson.²¹⁶ Typiska exempel på dessa historiska jämförelseobjekt är nazismen, Hitler och förintelsen: om en nutida situation jämförs med dessa kan man räkna med stor uppmärksamhet både politiskt och inom media.²¹⁷ Inom NMR används politisk-pedagogiskt historiebruk dock på ett annorlunda sätt. Istället för att använda Hitler eller nazismen som historiska, negativt laddade jämförelseobjekt, hittar man ideologiskt mer passande historiska fenomen att dra paralleller till inom sin historieskrivning.

I artikeln "Älkää kutsuko minua terroristiksi" som den anonyma gästskribenten NOX författat och som publicerats på *Vastarinta*, drar skribenten paralleller mellan DDR och dagens Finland. DDR lyfts fram som det negativa historiska exemplet, där man utövade kontroll och spioneri mot

---

²¹⁵ Löow, *Nazismen i Sverige 2000–2014*, kapitlet: "III. Högtider och ritualer in i 2000-talet".

²¹⁶ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 75.

²¹⁷ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 76.

befolkningen, vilket ledde till att till och med familjemedlemmar vände sig mot varandra. Parallellen till dagens samhälle anser skribenten är hur personer som är "toleranta" ("suvaitsevaiset"), samtidigt som de nog anser att verksamheten inom DDR var avskryvärd, kräver en slags polisstat som ska förfölja dem som tänker fel ("ajatusrikollinen").²¹⁸ Till dessa "feltänkande" hör alltså nationalsocialisterna. I artikeln används politisk-pedagogiskt historiebruk genom den historiska jämförelse skribenten presenterar. DDR och spioneriet får agera som en negativ historisk parallell för att försöka övertyga läsarna om skrämmande likheter mellan det östtyska samhället då och det finska samhället nu.

Ett annat sätt på vilket man drar paralleller mellan "då och nu" är i en jämförelse mellan läget i Tyskland under 1930-talet och läget i dagens Sverige. Enligt artikeln "Blodsnatten i Wöhrden" (7 mars 2017) var situationen i Tyskland "på många sätt lik den som råder i Sverige idag". En stor skillnad, hävdar man, är att det politiska klimatet som rådde i Tyskland under 1930-talet var betydligt våldsammare än vad politiken i Sverige idag är. Dock menar man att "systemets fotsoldater även då fick fritt spelrum att angripa sina meningsmotståndare. Många gånger attackerade de nationalsocialisternas marscher genom att använda polisen som sköld. När nationalsocialisterna slog tillbaka blev de ofta angripna av polisen".²¹⁹ Från NMR:s sida vill man alltså likna den behandling man själv upplever sig bli utsatt för av meningsmotståndare och polis, med den som de tyska nationalsocialisterna upplevde innan Hitler kom till makten.

För NMR är den nationalsocialistiska kampen och medlemmarnas aktivism av stor vikt: det är viktigt att hålla fast vid kampen och vid sina principer. Det är även viktigt att hedra dem som kämpat för samma målsättningar tidigare i historien. Därför används å ena sidan nationalsocialistiska martyrer i NMR:s historiebruk, men å andra sidan skriver man också om dem som förrått sina ideologiska fränder och till exempel tagit avstånd från sina nationalsocialistiska släktingar. I artikeln "Uppgörelsens timma" (12 mars 2013) på *Nordfront* skriver Haakon Forwald, en av medlemmarna i redaktionen för NMR:s norska hemsida, om det han kallar för "moderna häxprocesser":

Att vi år 2013 inte längre tror på troll och häxor är en självklarhet. Att det under medeltiden brändes häxor på bål – avskyr vi och tar avstånd ifrån. Vissa myter är dock

---

²¹⁸ NOX, "Älkää kutsuko minua terroristiksi", *Vastarinta* 20.10.2017, <https://www.vastarinta.com/alkaa-kutsuko-minua-terroristiksi/> (hämtad: 12.1.2021).

²¹⁹ "Blodsnatten i Wöhrden", *Nordfront* 7.3.2017, <https://www.nordfront.se/blodsnatten-i-wohrden.smr> (hämtad: 12.1.2021).

seglivade och svåra att bli kvitt. Vissa historiska händelser kan inte diskuteras i vissa länder utan att man riskerar straff. Vissa ideologier bör man ta avstånd ifrån och om man mot förmodan inte gör det riskerar man familjära, sociala och ekonomiska problem för att nämna några.

Att nationalsocialister, eller "nazister" som de ska kallas, är och var onda – är vedertaget. Har man någon i familjen som olyckligtvis stred på "fel sida" under andra världskriget, så har man två val: Prata aldrig om det med någon, byt eventuellt efternamn och ta avstånd om någon på något sätt skulle få reda på det. Eller det alternativ som vår författare i denna artikel har valt, nämligen att ta avstånd, skämmas, förnedra och spotta på minnet av sin egen släkt – och sist men inte minst: gör ekonomisk vinning på det!²²⁰

Behandlingen av nationalsocialister liknas alltså vid häxprocesserna och en man som skrivit en bok om sin nationalsocialistiska släkting ses på med avsmak för att han tar avstånd från ideologin och sin släkting. Att han ännu dessutom kan göra ekonomisk vinst på att ge ut en bok, ökar på NMR:s fientliga inställning. Detta kan förklaras med att rörelsen är mycket negativt inställd även till kapitalismen.

På NMR:s sidor skriver man om både aktuella och historiska förrädare mot dem som kämpar för den nationalsocialistiska ideologins seger. Den tyska fältmarskalken von Paulus lyfts fram som något av "förräderiets ansikte" och han beskrivs även som "själva sinnebilden för en individ som låter sitt svek utnyttjas som vapen". Von Paulus anklagas för att ha kapitulerat i Stalingrad och på så vis ha överlämnat sig själv till bolsjevikerna – istället för att ha gjort som han borde, det vill säga skjutit sig själv. Enligt NMR hade ingen tysk fältmarskalk innan von Paulus gett sig till fånga och eftersom han inte kämpade till döden var han en feg man som "snabbt skulle brytas ner av ryssarna". Skribenten på *Nordfront* drar en parallell mellan von Paulus och dagens nationella, för att på sätt och vis exemplifiera hur allvarligt man ser på vissa förrädiska handlingar:

Det finns en von Paulus i en del nationella även idag – individer som sätter sina egenintressen före folkets väl; de som samarbetar med systemet, de som ger

---

²²⁰ Haakon Forwald, "Uppgörelsens timma", *Nordfront* 12.3.2013, <https://www.nordfront.se/uppgorelsens-timma.smr> (hämtad: 5.3.2021).

information till Expo, de som går med i Exit och de som hugger forna kamrater i ryggen, har alla drag av von Paulus. Sådana individer talar ofta stort men handlar feigt när det väl kommer till kritan.²²¹

Von Paulus får agera som ett historiskt exempel på en person som skadat kampen genom att, ur NMR:s perspektiv sett, ha uppfört sig som en ynkygg mot övriga nationalsocialister. Exemplet är en form av politisk-pedagogiskt historiebruk där man lyfter fram ett starkt negativt laddat exempel från historien och jämför det med handlingar människor gör idag.

I april 2017 uppfattar man inom NMR att det faktum att media, som man kallar "lögnpressen", allt oftare skriver om NMR och hur farlig rörelsen är för demokratin är ett tecken på att "etablissemang" tar dem på allvar. I artikeln "På väg mot revolutionen!" författad av Jimmy Thunlind som är en av redaktörerna bakom *Nordfront*, konstaterar han hur det fortfarande finns de som tvivlar på att NMR kan bli en maktfaktor att räkna med. Thunlind drar därför en parallell till hur nationalsocialismen "organiserades, växte och vann makten i Tyskland" – detta för att visa för sina läsare att en nationalsocialistisk seger är möjlig.²²² De utmaningar nationalsocialisterna hade i Tyskland under 1920- och 1930-talen får agera som historiska exempel på hur man trots svårigheter kan nå sina mål. Artikeln kan ses som ett sätt att försöka inspirera och motivera läsarna att fortsätta tro på nationalsocialismens framtida framgångar.

Även Finland och NMR:s finska gren vävs in i en jämförelse med historiska händelser, då det hösten 2017 i artikeln "Veckans låt: Echipa Mortii (Järngardets dödspatrullers sång)" på *Nordfront* dras en parallell mellan hur Järngardet²²³ i Rumänien, på grund av ett uttalat stöd till Hitler, förbjöds av den rumänska staten år 1933: "precis som Polisstyrelsen i Finland försöker att göra med Nordiska motståndsrörelsen just nu".²²⁴ I artikeln hänvisas alltså till hur NMR:s aktivitet i Finland genomgick

---

²²¹ "Förräderiets ansikte", *Nordfront*, 2.2.2013, <https://www.nordfront.se/forraderiets-ansikte.smr> (hämtad: 5.3.2021).

²²² Jimmy Thunlind, "På väg mot revolutionen!" *Nordfront* 27.4.2017, <https://www.nordfront.se/pa-vag-mot-revolutionen.smr> (hämtad: 11.2.2021).

²²³ Järngardet var en uttalat fascistisk och antisemitisk rörelse i Rumänien, verksam under mellankrigstiden och andra världskriget. Se till exempel: "Järngardet", *Nationalencyklopedin AB*, <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/j%C3%A4rngardet> (hämtad: 5.3.2021).

²²⁴ "Veckans låt: Echipa Mortii (Järngardets dödspatrullers sång)" *Nordfront*, 20.10.2017, <https://www.nordfront.se/veckans-lat-echipa-mortii-jarngardets-dodspatrullers-sang.smr> (hämtad 24.1.2021).

en undersökning och hösten 2017 förbjöds av tingsrätten i Birkaland.²²⁵ Finska staten liknas vid den rumänska staten under 1930-talet till följd av domstolsbeslutet, samtidigt som NMR liknas vid det fascistiska och antisemitiska rumänska Järngardet.

Historiebruk, icke-bruk eller missbruk av historia?

I sin modell över historiebruk diskuterar Klas-Göran Karlsson icke-bruk som en typ av ideologiskt historiebruk. Karlsson menar att icke-bruk vanligen används samtidigt som eller till och med kan vara en förutsättning för det ideologiska historiebruket. Denna typ av historiebruk innebär att man eliminerar sådana delar av historien som skadar den egna ideologin. För att en viss ideologi med dess världsbild och maktordning ska lyckas övertyga människor, kan det krävas att man tystar ner eller helt döljer historiens kritiska röster. Icke-bruket menar Karlsson att främst syns genom att man döljer information, eller undviker att beröra något som kan tänkas vara skadligt för den egna uppfattningen, men i vissa fall kan icke-bruket gå så långt som till förnekelse och lögn. Att analysera ett icke-bruk, alltså ett historiebruk som inte finns, kan vara en svår uppgift. Karlsson påpekar dock att det genom tillämpningen av ett djupare historiekulturellt perspektiv, kan bli klart vilken slags historia som borde eller kunde ha brukats.²²⁶ I NMR:s fall kan till exempel förintelseförnekelsen klassas som icke-bruk men även som missbruk av historia. Jag ser det som att icke-bruk och missbruk av historia på många sätt tangerar och går in i varandra. I NMR:s fall brukar man historia kring förintelsen i allra högsta grad – men rörelsen väljer vilka aspekter som lyfts fram och vad som förbises. Själv tänker jag att missbruk av historia passar bättre in på det NMR ägnar sig åt i sin behandling av förintelsen, och att icke-bruket mer gäller vad rörelsen på detaljnivå utelämnar.

Historiker Erik Axelsson behandlar i sin artikel "Historia i bruk och medvetande – En kritisk diskussion av två historiografiska begrepp" (2004) frågan om missbruk av historia och konstaterar att det inte, på vetenskapliga grunder, är möjligt att skilja missbruk av historia från bruk av historia. Han menar att huruvida historien missbrukas eller ej är en fråga som bottnar i moral och politik. Axelsson hänvisar därmed även till Klas-Göran Karlsson, som fastslagit att sådant bruk av historien som "kränker mänsklig värdighet och mänskliga rättigheter genom att vara diskriminerande,

---

²²⁵ Marjatta Rautio, "Käräjäoikeus kieltää uusnatsijärjestön toiminnan – Pohjoismainen Vastarintaliike lakkautetaan", YLE, 30.11.2017, <https://yle.fi/uutiset/3-9953919> (hämtad 20.1.2021).

²²⁶ Karlsson & Zander, *Historien är närvarande*, 75.

stigmatiserande eller konfliktskapande är missbruk av historia". Liksom Axelsson påpekar, är det viktigt att minnas att även de typer av historiebruk historiker visar sin uppskattning för eller sitt fördömande till, grundar sig i moraliska och politiska positioner.²²⁷

Frågan om att skilja på vad som är bruk och missbruk av historia är intressant på många plan. Som Erik Axelsson konstaterar, bottnar en historikers förhållningssätt till en viss typ av historiebruk i en hurdan moralisk eller politisk bakgrund hen har.²²⁸ I NMR:s fall, är rörelsen tydlig med vilken typ av ideologi (och världsuppfattning) medlemmarna utgår ifrån, men trots att ideologin i fråga kommer med åsikter som att förintelsen är en bluff, kan ändå inte allt historiebruk rörelsen ägnar sig åt beskrivas som missbruk av historia. Eftersom *Nordfront* fungerar som en nyhetskälla för sina läsare, är också flera av de historiska artiklarna baserade på bland annat etablerade medier och deras rapportering kring till exempel arkeologiska fynd eller ny forskning.

Klas-Göran Karlsson diskuterar hur det är viktigt men svårt att hålla isär bruk och missbruk av historia. Han konstaterar att då historia brukas till exempel för att förneka förintelsen eller för att genom att hänvisa till "mytiska föreställningar och historiska stereotyper" mobilisera människor till krig eller konflikt, så är det "otvivelaktigt fråga om missbruk av historia". Karlsson menar dock att frågan om vad som, förutom de två omnämnda exemplen, kan kategoriseras som missbruk av historia, är "en bra uppgift att lösa på både historiebrukslektionerna i skolan och de vetenskapliga institutionernas historiska seminarier".²²⁹ Vad som är historiemissbruk är alltså inte alltid någon entydig eller enkel fråga att ge svar på. Förintelseförnekelsen kan dock ges som ett tydligt exempel på historiemissbruk, eller som Peter Aronsson skriver, ett exempel på ren historieförfalskning.²³⁰ I NMR:s fall gör man sig skyldig till missbruk av historia bland annat genom sin inställning till förintelsen, genom att upprepa stereotyper kring judar och genom att upprepat betona vikten av Sion vises protokoll som bevismaterial för den judiska världskonspirationen man tror på. Målet med retoriken kring judar är att få flera att motsätta sig dem – vilket man kunde se som ett slags "mobiliserande till konflikt" vilket Karlsson kategoriserar som historiemissbruk. Förintelseförnekelsen kan även klassas som icke-bruk, eftersom sådana källor som skulle vara

---

²²⁷ Erik Axelsson, *Historia i bruk och medvetande – En kritisk diskussion av två historiografiska begrepp*, Samuel Edquist & Jörgen Gustafson & Stefan Johansson & Åsa Linderborg (red.), *En helt annan historia. Tolv historiografiska uppsatser* (Uppsala: X-O Graf Tryckeri AB, 2004), 15.

²²⁸ Axelsson, *Historia i bruk och medvetande*, 15.

²²⁹ Klas-Göran Karlsson, "Bruk och missbruk av historia", *Forskning och framsteg*, 24.2.2013, <https://fof.se/blogg/bruk-och-missbruk-av-historia> (hämtad: 10.12.2020).

²³⁰ Aronsson, *Historiebruk – att använda det förflutna*, 184.

skadliga för NMR:s ståndpunkt sällan får utrymme i rörelsens argumentation. Att dölja information och utelämna vissa detaljer är inte ovanligt i NMR:s artiklar. Huvudsaken är att man är övertygande – vilket är typiskt för ideologiskt historiebruk som kan gå hand i hand med både icke-bruk och missbruk av historia.

6 Avslutning

Nordiska motståndsrörelsen har ett stort intresse för historia och har publicerat stora mängder artiklar med historiskt innehåll på sina webbsidor. Den första forskningsfrågan i min avhandling söker svar på hur och varför NMR skriver historia: vad är centralt för rörelsens historieskrivning och i vad grundar sig viljan att skriva historia.

NMR förklarar bakgrundsorsaken till sin historieskrivning i en presentation av artikelserien "Dagens datum", till vilken en majoritet av alla artiklar med historiskt tema på *Nordfront* hör. Syftet med den egna historieskrivningen uppges vara att lyfta fram sådana teman som man anser att inte får tillräckligt uppmärksamhet eller som döljs eller ljugs om inom den professionella historieskrivningen. Rörelsen anser att befolkningen i de Nordiska länderna förs bakom ljuset och enbart får läsa om sin historia ur ett negativt perspektiv – något NMR vill förändra.

Inom NMR råder en uppfattning om att det är segrarna som skrivit historia och därmed även fått definiera vem som är förtryckare eller förtryckt, frihetskämpe eller terrorist. Rörelsen uppger själv att ett av syftena med artikelserien "Dagens datum" är att ge en revisionistisk bild av andra världskriget. Den bild NMR målar upp av kriget, framhåller man överensstämmer bättre med verkligheten än den som professionell historieforskning och -skrivning presenterat.

Rörelsens tro på konspirationsteorin om en världsjudendom eller en judisk elit som styr i det fördolda, påverkar i allra högsta grad rörelsen historieskrivning och historiesyn. Antisemitismen rörelsen ger uttryck för ger upphov till att så gott som all historieforskning eller -skrivning på något sätt kan nedvärderas och bortförklaras som delar av den judiska propaganda man tycker sig se över allt i samhället. Historiker som inte ändrar åsikt om någon teori baserat på revisionistiska argument eller "bevis", stämplas av NMR som en forskare som går judarnas ärende eller som på grund av politiskt korrekta orsaker vägrar ändra sig.

Förintelseförnekelsen är kanske den mest kända konspirationsteorin som frodas i extremhögers kretsar och som även är synnerligen framträdande i NMR:s material. Förintelseförnekelsen har jag konstaterat att är ett illustrerande exempel på hur NMR tänker sig att judisk makt över historievetenskapen i praktiken fungerar. Rörelsen argumenterar för ett perspektiv där judar världen över nått framgångar tack vare "myten om förintelsen". Förintelsen ses som ett vapen som används av judar för att dessa inte ska kunna kritiseras, och för att all kritik av judar ska ses som

skamlig antisemitism. Förintelsen anser NMR att är propaganda som får icke-judar, och då främst vita västerlänningar, att känna skuld och empati för hur judar blivit behandlade. Skuld- och empatikänslorna tänker sig rörelsen att har gjort det lättare för judar att nå mäktiga positioner och att styra världen i kulisserna. Förnekelsen används även som ett sätt att rentvå nationalsocialismens dåliga rykte.

Historiker Deborah Lipstadt betonar Israels roll i förnekelsen, och förklarar att förnekelsen delvis bottnar i tron att judarna genom skapandet av en myt om förintelsen kunde komma åt Israel. I NMR:s material berörs Israel några gånger, men jag skulle inte hävda att landet utgör en speciellt stor eller viktig del av rörelsens förnekelse – betydligt viktigare är hänvisningar till hur förintelsen medför empati för judar. NMR använder begrepp som "troende", "förintelsepredikarna" eller "de rättroende" då de skriver om personer som anser att historieskrivningen kring förintelsen stämmer.

NMR:s antiamerikanism tar sig uttryck på många olika sätt och i många olika artiklar. Rörelsen motsätter sig både USA som en av de allierade, och som en maktfaktor i världen efter andra världskriget. USA omfattar många av de fiende- och hotbilder NMR ser, som till exempel kapitalismen, inflytelserika judiska släkter, Hollywoods påverkan och ett mångkulturellt samhälle.

I avhandlingens fjärde kapitel lyfter jag fram återkommande teman ur källmaterialet och diskuterar samt exemplifierar hur NMR mer konkret skriver historia och vilka typer av historiska narrativ de försöker förändra eller utmana. Ett av syftena med rörelsens historieskrivning är just att förändra rådande narrativ inom eller att skifta fokus från vad de kallar för "officiell historieskrivning". NMR framför därför många egna uppfattningar om hur historien sett ut och hur historisk utveckling gått till. Tanken är att man ska kunna erbjuda sina läsare mer sanningsenliga analyser av historien, men också att man skriver om sådant som man anser är "nedtystad historia". Inom NMR råder starkt en uppfattning om att historiker inte bara förvränger historien så att berättelserna ska passa någon specifik (vanligen judisk) agenda, utan historiker anses också dölja och tysta ner olika historiska fakta. Uppfattningen om att historia döljs, är så till vida intressant att det ofta handlar om teman som läsaren med en enkel sökning kan hitta information om. Hit hör exempelvis den i källmaterialet flera gånger diskuterade frågan om bombningen av Dresden, som NMR anser att historiker tystat ner. Det råder en uppfattning om att man inte fått lära sig om vissa historiska händelser i skolan – och det är sannolikt i detta faktum som NMR baserar sin åsikt om hur historia tystas ner.

Sammanfattat kunde man säga att NMR ser det som att sådant som de uppfattar att inte undervisas i skolorna, är nedtystat.

NMR:s användning av källor är en beaktansvärd del av rörelsens historieskrivning. Rörelsen utgår å ena sidan från att historievetenskapen och det som medier skriver om styrs av mäktiga judar som kan påverka vad som får tryckas och vilka perspektiv som ska råda. Denna inställning har NMR över lag, men det finns undantag som ger en kritisk läsare känslan av att det inte finns någon som helst logik i hur källor används och när en källa enligt rörelsen är pålitlig. Det kanske mest illustrerande exemplet är diskussionen kring förintelseöverlevaren Nena Kafka, där NMR med stöd av medier och seriösa källor försöker bevisa att Kafka fabricerat sin berättelse. I det fallet utgår man alltså plötslig från att forskning och källor kring förintelsen är korrekta, för att man på så sätt ska kunna hitta detaljer i Kafkas berättelse som inte stämmer överens med hur verkligheten såg ut för förintelsens offer. En verklighet som NMR alltså i de flesta andra sammanhang förnekar. I många icke-kontroversiella sammanhang, som till exempel kring arkeologiska utgrävningar i Sverige, hänvisas friskt till artiklar från medier som rörelsen vanligen motsätter sig och anser vara lögnaktiga. Frågan som väcks hos mig är var gränserna går – hur man som medlem i NMR till exempel vet i vilka sammanhang media eller forskning kan användas och litas på, och när det inte går.

En viktig aspekt i rörelsens historieskrivning är nordisk historia, som NMR vill ge en mer positiv bild av än den man uppfattar att forskningen presenterar. Rörelsen uppfattar det som att historieforskningen i sitt problematiserande, kritiserar nordiska människors historia och framför nordbor på ett negativt sätt. NMR känner starkt för det nordiska arvet, för vikingarna, för den egna kulturen och befolkningen, vilket ligger i bakgrunden för hur man sedan uppfattar att Norden inte fått tillräckligt positiv uppmärksamhet i historieskrivningen. Vikingatiden ses som "det förlorade paradiset" och vikingarna porträtteras som en slags försvarare av det förkristna Norden mot den nya religionen. NMR uppfattar det även som att vikingarna borde ha fått äran för att hitta Nordamerika.

Rörelsens attacker mot kristendomen var till en början lite överraskande för mig, men arbetet med avhandlingen har öppnat upp frågan om kristendomen och hur rörelsen ser på religiositet. NMR:s förhållande till religion verkar vara stundvis lite komplicerat: å ena sidan uppskattar man inte dagens sekulariserade samhälle och den rådande kulturen, å andra sidan attackerar man kristendomen och NMR:s ledare Simon Lindberg har i en podcast konstaterat att de flesta medlemmarna är ateister.

Samtidigt låter man publicera material där tro och andlighet fastslås som viktiga delar i ett friskt samhälle, och där viss förståelse för kristna uppvisas. Det verkar råda något av en konflikt kring hur NMR ska förhålla sig till religiositet och dess betydelse. Min uppfattning är att det för en stor del av NMR antingen är ateism eller den förkristna, fornnordiska spiritualiteten som utgör alternativen. Extremhögerns förhållande till religiositet och andlighet kunde utgöra intressanta utgångspunkter för vidare forskning.

I NMR:s kretsar är uppfattningen om att det redan en längre tid pågått ett krig mot vita människor och vita människors samhällen ytters verklig. Rörelsen anser att historieforskningen felaktigt anklagar vita människor för till exempel slavhandeln, för vilken rörelsen sätter ansvaret hos judarna. Vita människors historia anser NMR att presenteras negativt och som att vita människor varit förtryckare – och detta vill man genom sin historieskrivning ändra på. Sydafrika får uppmärksamhet i flera av artiklarna, och presenteras då som ett slags skräckexempel på hur illa det går då vita människor åsidosätts från makten och svarta människor tillåts påverka och styra. Enligt NMR har Sydafrika fallit i totalt kaos efter att apartheid avslutades – fram tills dess hade vita människor hållit ordning och kontroll över landet tänker man sig.

I sina artiklar tipsar NMR relativt ofta sina läsare om olika typer av material, som anses ge en mer korrekt bild av historiska händelser. Rörelsen ägnar sig i många olika sammanhang åt revisionistisk historieskrivning – något som de själva framhåller vid flera tillfällen.

Den sista forskningsfrågan sökte svar på vilka typer av historiebruk som kan identifieras i NMR:s material. I avhandlingen utgår jag från den modell över historiebruk som historiker Klas-Göran Karlsson formulerat. Alla typer av historiebruk förutom det vetenskapliga bruket aktualiseras på olika sätt i NMR:s material.

Det ideologiska historiebruket är det vanligen förekommande, eftersom det omfattar artiklar där NMR försöker övertyga sina läsare om sin version av historien. I det ideologiska historiebruket utgår man från sin nationalsocialistiska ideologi då man presenterar sina perspektiv på historien, och det är inte relevant huruvida man hållit sig till empirisk sanning eller kontrollerat källorna. Det ideologiska bruket används för att skapa legitimitet och för att skapa skillnad mellan ”vi” och ”dem”. I NMR:s fall handlar det mycket om frågor kring andra världskriget, Nazityskland, Hitler och ideologins historia över lag. Rörelsen försöker ge en positivare bild av sin ideologiska historia, antagligen för att fler människor skulle ansluta sig till rörelsen. En annan viktig aspekt i det

ideologiska historiebruket är skapandet av en känsla av att individen har en given plats i ett större sammanhang som har sin bakgrund i historien. För NMR:s del är poängterandet av nordiska traditioner och det nordiska arvet väldigt centralt. Rörelsen anser att nordiska människor idag antingen blivit "berövade" sin historia genom att den tystats ner, eller glömt mycket av sin historia och därför försöker man göra sitt allt inom NMR för att ändra på detta.

Det moraliska historiebruket används för att mobilisera människor och för att skapa ett motstånd mot en orättvisa – om den så är verklig eller upplevd. NMR är starkt övertygad om till exempel hur vita människor är förtryckta och föremål för en förintelse, vilket motiverar dem att skriva sina artiklar och försöka övertyga läsarna om vilka orättvisor riktade mot vita människor som råder. Rörelsen lyfter flera gånger upp hur felbehandlade tyska befolkningen blev under andra världskriget och att historievetenskapen inte presenterat en sanningsenlig bild kring händelserna. Enligt historiker Kim Salomon har dock historieforskningen under de senaste decennierna genomgått en utveckling där tyskarnas situation under kriget har börjat problematiseras mer. Detta har inneburit nya perspektiv inom forskningen som lyft fram hur de civila tyskarna på olika sätt blev offer utsatta för stora lidanden i krigets slutskede.

Existentiellt historiebruk kan användas för att förstärka en specifik identitet, eller för att svara på ett behov av att kunna "gå till historien". Även firandet av helgdagar och att hålla fast vid traditioner är exempel på existentiellt historiebruk. NMR brukar historia existentiellt genom betoningen av traditioner, användningen av en vikingatida runa som sin symbol, samt genom användandet av nationalsocialistiska martyrer i sin historieskrivning. NMR försöker med hjälp av dessa stärka den egna gruppens identitet och känsla av att vara en del av en rörelse med långa anor, som försvarar det ursprungliga Norden. Rörelsen försöker motivera sina anhängare till fortsatt kamp för sin ideologi – och lyfter fram martyrerna som de ultimata aktivisterna som trodde på sin sak ända in i döden.

Det politisk-pedagogiska historiebruket omfattar användandet av analogier eller hänvisningar och paralleller till historien. Utanför nationalsocialistiska kretsar är det vanligt att just Hitler och Nazityskland används som negativa historiska jämförelseobjekt i politisk retorik. I NMR används istället DDR som det negativa historiska exemplet som man kan jämföra dagens samhälle med, och hur man idag bemöter nationalsocialister liknas vid till exempel häxprocesser.

NMR ägnar sig också åt det som av Klas-Göran Karlsson kallar för icke-bruk eller missbruk av historia. Jag har fokuserat på missbruk framom icke-bruk, eftersom jag uppfattar att förintelseförnekelsen i NMR:s fall på ett allmännare plan handlar om missbruk – och på ett mer specifikt plan handlar om icke-bruk: att exempelvis förbise olika detaljer i historieskrivningen. Att skilja på bruk och missbruk av historia är inte en helt lätt sak, men i NMR:s historieskrivning handlar det åtminstone om att missbruka historia kring förintelsen och kring judar. Ett av de huvudsakliga målen med NMR:s retorik är att få människor att vända sig mot judar som grupp, och för att öka på chansen att få människor att göra det upprepar NMR stereotypier och använder Sion vises protokoll som bevis för en judisk världskonspiration.

För att sammanfatta NMR:s historieskrivning, kan jag konstatera att den baserar sig dels på övertygelsen om en judisk världskonspiration som kontrollerar historievetenskapen, dels på starka känslor av orättvisa beträffande hur vita och nordiska människor framställs inom historieforskningen och i media. NMR vill genom sina alternativa tolkningar och direkta lögnar kring historien, så ett frö av tvivel hos sina läsare. Om man lyckas få människor att tvivla på ens en detalj beträffande förintelsen, så blir det lättare att småningom få tvivlet att växa och att gälla historieforskningen som helhet. Dessutom strävar man till att rentvå den nationalsocialistiska ideologins namn för att på så sätt lyckas värva fler medlemmar och få allmänheten att se på ideologin med större acceptans, vilket även var en hypotes jag utgick ifrån.

Alternativmedia och sociala medier har gjort det lättare för konspirationsteorier att frodas och spridas. Sådana uppfattningar som tidigare setts som extrema åsikter hos marginella grupper, kommer idag lätt in i allmänhetens flöden – speciellt ifall man inte är så noggrann med källkritik eller om det finns bristande kunskaper i hur vetenskap fungerar eller misstänksamhet mot det vetenskapliga samfundet i sig. Även om en rörelse som NMR inte är så stor och inte utgör en betydande maktfaktor idag, är det viktigt att vi diskuterar dem och den historiesyn de företräder. Detta för att öka förståelsen för hur konspirationsteorier är uppbyggda och för att undvika att fler människor övertygas av dem. Genom att diskutera exempelvis förintelseförnekelse i historieundervisningen, kan vi erbjuda verktyg för ungdomar så att de kan hantera förnekelse om och när de stöter på den.

Källor och litteratur

Elektroniska källor

Nordfront, <https://www.nordfront.se/category/historia>

Kansallinen Vastarinta, <https://www.vastarinta.com/artikkelit/historia/>

Forskningslitteratur

Ahonen, Sirkka, "Historia on vaarallinen oppiaine", *Tieteessä tapahtuu*, 2021:2, 3-7.

Alm, Martin, "Amerikaner och anti-amerikaner. Sex studier av anti-amerikanismen – en forskningsöversikt", *Tidskriften Scandia*, 2009:1, 111–124.

Aronsson, Peter, "Historiekultur, politik och historievetenskap i Norden", *Historisk Tidskrift*, 2002:2, 189–208.

Aronsson, Peter, *Historiebruk – att använda det förflutna*, Lund: Studentlitteratur, 2004.

Azar, Michael, *Den ädla döden. Blodets politik och martyrens minne*, Stockholm: Leopard förlag, 2013.

Axelsson, Erik, "Historia i bruk och medvetande – En kritisk diskussion av två historiografiska begrepp". Edquist, Samuel & Gustafson, Jörgen & Johansson, Stefan & Linderborg, Åsa (red.), *En helt annan historia. Tolv historiografiska uppsatser*, Uppsala: X-O Graf Tryckeri AB, 2004, 11–26.

Bjurwald, Lisa, *Europas skam - Rasister på frammarsch*, Stockholm: Natur & Kultur, 2011.

Finnsjö, Morgan, "Demonerna på universitetet", *Expo*, 17.1.2020, <https://expo.se/demonerna-p%C3%A5-universitetet> (hämtad: 24.3.2021).

- Freidman, Max Paul, *Rethinking Anti-Americanism: The History of an Exceptional Concept in American Foreign Relations*, Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
- Gestrin, Håkan, *Högerextrema rörelser och deras symboler*, Stockholm: Natur och kultur, Expo, 2007.
- Grundberg, Jonas, *Historiebruk, Globalisering och Kulturarvsförvaltning – Utveckling eller konflikt?*, Göteborg: Östersund: Göteborgs universitet, Institutionen för arkeologi, Elanders förlag, 2004.
- Gustafsson, Harald, "Historia på frukostbordet – Historiebruk i två nordiska dagstidningar 1987 och 2012", *Historisk Tidskrift*, 2013:2, 197–225.
- Hamnell, Bruno, "Om den kulturmarxistiska konspirationen", *Efter humanismen*, 23.1.2021, <https://efterhumanismen.com/tag/kulturmarxism/> (hämtad: 23.3.2021).
- Hunt, Lynn, *History: Why it matters*, Cambridge: Polity Press, 2018.
- Jokisalo, Jouko, *Euroopan radikaali oikeisto*, Helsingfors, Into Kustannus Oy, 2016.
- Karlsson, Klas-Göran, *Historia som vapen: historiebruk och Sovjetunionens upplösning 1985–1995*, Stockholm: Natur och kultur, 1999.
- Karlsson, Klas-Göran & Zander, Ulf, (red.), *Historien är närvarande – Historiedidaktik som teori och tillämpning*, Lund: Studentlitteratur, 2014.
- Karlsson, Klas-Göran, "Bruk och missbruk av historia", *Forskning och framsteg*, 24.2.2013, <https://fof.se/blogg/bruk-och-missbruk-av-historia> (hämtad: 10.12.2020).
- Karlsson, Malin, *Cultures of denial, comparing Holocaust and Armenian genocide denial*, Lund: Department of History, Lund University, 2015.
- Koivulaakso, Dan & Brunila, Mikael & Andersson, Li, *Äärioikeisto Suomessa*, Helsingfors: Into Kustannus, 2012.
- Lipstadt, Deborah, *Denying the Holocaust – The Growing Assault on Truth and Memory*, 1993.
- Lipstadt, Deborah, "Behind the lies of Holocaust denial", 23.5.2017, Ted talk, <https://www.youtube.com/watch?v=OztdofPc8Rw> (hämtad 20.2.2021).

Lipstadt, Deborah, "Deborah E. Lipstadt, "Antisemitism: Here and Now" (Schocken, 2019)", podcasten *New Books in Jewish Studies*, 28.3.2019 (hämtad: 21.2.2021).

Lööw, Heléne: *Nazismen i Sverige 1980–1997: den rasistiska undergroundrörelsen: musiken, myterna, riterna*, Stockholm: Ordfront förlag, 1998.

Lööw, Heléne: *Nazismen i Sverige 2000–2014*, Stockholm: Ordfront förlag, 2015.

Lööw, Heléne: "Från den 'sionistiska ockupationsregimen' till 'judisk makt' – antisemitismen inom Nordiska motståndsrörelsen", *Socialvetenskaplig tidskrift*, 2019:3–4, 223–239.

Maza, Sarah, *Thinking about history*, Chicago: The University of Chicago Press, 2017.

Raivio, Kari, *Näytön paikka – Tutkimustiedon käyttö ja väärinkäyttö*, Helsinki, Gaudeamus, 2019.

Rantala, Jukka & Ahonen, Sirkka, *Ajan merkit. Historian käyttö ja opetus*, Helsingfors, Gaudeamus 2015.

Rydgren, Jens & Widfeldt, Anders, *Från Le Pen till Pim Fortuyn: Populism och parlamentarisk högerextremism i dagens Europa*, Stockholm: Liber, 2004.

Salomon, Kim, "1900-talets skräckkabinett – Krig, katastrofer och historiekultur". Karlsson, Klas-Göran & Zander, Ulf (red.), *Katastrofernas århundrade – Historiska och verkningshistoriska perspektiv*, Lund: Studentlitteratur, 2009, 87–108.

Silvennoinen, Oula & Tikka, Marko & Roselius, Aapo, *Suomalaiset fasistit – mustan sarastuksen airuet*, Helsingfors: WSOY, 2016.

Tuomioja, Erkki, "Esipuhe". Blåfield, Antti, (toim.), *Historian käyttö ja väärinkäyttö*, Helsingfors: Kustannusosakeyhtiö Siltala, 2016, 4–15.

Välimäki, Reima & Seuri, Olli & Ristilä, Anna: "Pseudohistoriaa Suomen muinaisista kuningaskunnista – Ongelmallisen tiedon kierto laitaoikeiston mediaekosysteemissä", *Niin & Näin*, 2021:1, 118–135.

Mediainlägg

”Hovioikeus lakkauttaa uusnatsistisen Pohjoismaisen Vastarintaliikkeen – yleinen etu vaatii toiminnan kieltämistä”, YLE, 28.9.2018, <https://yle.fi/uutiset/3-10428598> (hämtad: 20.9.2019).

”Järngardet”, *Nationalencyklopedin AB*,

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/j%C3%A4rngardet> (hämtad: 5.3.2021).

”Nordiska motståndsrörelsen förbjuds i Finland – ”Inte alls säkert att situationen blir bättre” säger expert”, YLE, 22.9.2020, <https://svenska.yle.fi/artikel/2020/09/22/nordiska-motstandsr%C3%B6relsen-f%C3%B6r%C3%B6rj%C3%B6ds-i-finland-inte-alls-s%C3%A4kert-att-situationen> (hämtad: 24.9.2020).

Stampe, Pelle, ”Här började vikingatiden”, *Världens historia*, 20.10.2019,

<https://varldenshistoria.se/civilisationer/vikingar/har-borjade-vikingatiden-arga-nordbor-overfull-klostermunkar> (hämtad: 11.2.2021).